

ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Οδηγίες για εξοικονόμηση ρεύματος

Ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας, Ρόμπερτ Κρήμεκ, απηύθυνε έκκληση στους πολίτες της χώρας του να υιοθετήσουν μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, ώστε να μειώσουν την εξάρτηση της χώρας από το ρωσικό φυσικό αέριο. Πρότεινε μάλιστα και λύσεις για εξοικονόμηση: μείωση του θερμοστάτη κατά ένα βαθμό, κλείσιμο κουρτινών, περισσότερο ποδήλατο. **Σελ. 12**

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αύξηση κατώτατου μισθού 6% - 8%

Αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 6% με 8% θα εισηγηθεί, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», ο υπουργός Εργασίας Κ. Χατζηδάκης. Στόχος του υπουργείου Εργασίας είναι οι κατώτατες αποδοχές για πλήρη απασχόληση να αγγίζουν ή και να ξεπεράσουν κατά τι τα 700 ευρώ μεικτά. Ο νέος κατώτατος μισθός αφορά περισσότερους από 600.000 μισθωτούς. **Σελ. 15**

MARIO ΝΤΡΑΓΚΙ

Κερδίζει έδαφος η πρόταση για πλαφόν

Κερδίζει έδαφος η πρόταση για πλαφόν στην τιμή του φυσικού αερίου, την οποία υποστηρίζουν μεταξύ άλλων η Ελλάδα και η Ιταλία, σύμφωνα με τον Μάριο Ντράγκι. Σε συνέντευξη στην Corriere della Sera ο κ. Ντράγκι ανέφερε επίσης ότι η Ευρώπη μπορεί να απεξαρτηθεί από τη ρωσική ενέργεια ταχύτερα από ό,τι είχε εκτιμηθεί έως τώρα. **Σελ. 15**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Ακριβότερο της τετραετίας το πασχαλινό τραπέζι φέτος

Αύξηση γύρω στο 20% καταγράφεται στις τιμές βασικών προϊόντων και εδεσμάτων

Ακριβά θα στοιχίσει το φετινό πασχαλινό τραπέζι. Σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής στοιχεία, καταγράφεται φέτος αύξηση τιμών περίπου 20% σε σχέση με το 2021, ενώ ακόμη μεγαλύτερη είναι η απόκλιση σε σχέση με το 2019. Τουλάχιστον μέχρι τις 13 Απριλίου, οι τιμές για τα μικρά αμνοερίφια 10kg, ήταν στα 8,39 ευρώ. Και η συγκεκριμένη τιμή παρά το γεγονός ότι είναι αυξημένη σε σχέση με το 2021 (6,89 ευρώ), εντούτοις δεν έχει μεταβληθεί ιδιαίτερα από τις αρχές του έτους. Πιο οικονομικό φέτος είναι το αμνοερίφιο, σε σχέση με το χοιρινό και το κοτόπουλο. Για τα παραδοσιακά πασχαλινά εδέσματα της Κύπρου, ήτοι φλαούνες, καταγράφεται επίσης αισθητή αύξηση στις μέσες τιμές ανά κιλό φέτος σε σχέση με το 2021. Φυσικά πέραν των εποχικών, αυξήσεις καταγράφονται στα πλείστα προϊόντα και στο λιανικό τροφίμων, όπως σπορέλεια, δημητριακά, ψωμί κ.ο.κ. Βεβαίως οι τιμές μεταβάλλονται προς τα πάνω όχι μόνο για τα νοικοκυριά αλλά και για τις επιχειρήσεις. Έτσι, ακριβαίνουν και τα πιάτα στο μενού των εστιατορίων, τα ποτά και ο καφές. **Σελ. 4**

Βαθιά το χέρι στην τσέπη πρέπει να βάλει φέτος ο καταναλωτής για να αγοράσει έστω και τα ελάχιστα που χρειάζονται για το Πάσχα.

ΚΙΝΑ

Επαναλειτούργουν εργοστάσια υπό όρους

Μεγάλοι όμιλοι με παρουσία στη Σαγκάη ετοιμάζονται να επανεκκινήσουν την παραγωγή τους, αφότου οι Αρχές της πόλης έδωσαν στη δημοσιότητα τα σχέδιά τους για να λειτουργήσει η οικονομία. Ανάμεσα στις επιχειρήσεις που θα λειτουργήσουν ξανά υπό νέο μοντέλο είναι η αμερικανική Tesla και η γερμανική Volkswagen. **Σελ. 8**

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

Με 100% πληρότητα τα πλοία προς τα νησιά

Γεμάτα θα είναι τα επιβατηγά πλοία που θα ταξιδέψουν προς τις Κυκλάδες από τη Μεγάλη Τετάρτη και μετά, ωστόσο δεν συμβαίνει το ίδιο και με αυτά που είναι δρομολογημένα για Δωδεκάνησο και Κρήτη. Παρά τις αυξήσεις στις τιμές των εισιτηρίων λόγω ακριβών καυσίμων, η πληρότητα από τα μέσα της εβδομάδας και μετά προσεγγίζει το 100%. **Σελ. 14**

ΛΟΓΩ ΤΙΜΗΣ ΤΟΥ ΑΡΝΙΟΥ

Λίγοι Έλληνες θα σουβλίσουν φέτος

Μόνο ένας στους τέσσερις Έλληνες δηλώνει ότι θα σουβλίσει αρνί το Πάσχα, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό πέρυσι ήταν 61%. Αντιθέτως αυξάνεται σε 52% το ποσοστό αυτών που θα ψήσουν αρνί ή κατσίκα στον φούρνο, αγοράζοντας μικρότερο κομμάτι κρέατος. Η τιμή του αρνιού φθάνει τα 14 ευρώ τον κιλό. Το 2021 οι τιμές βρίσκονταν στα επίπεδα των 9,5 ευρώ. **Σελ. 14**

Η Σαγκάη απειλεί με lockdown το παγκόσμιο εμπόριο

Η πανδημία και τα μέτρα για την αντιμετώπισή της προκάλεσαν το έμφραγμα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και τον πληθωρισμό που ακολούθησε. Ούτε το έμφραγμα έχει εκλείψει ούτε ο πληθωρισμός έχει υποχωρήσει, αντιθέτως στοιχειώνει τις μεγαλύτερες οικονομίες

του δυτικού κόσμου. Το Πεκίνο ακολουθεί πολιτική μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, επιβάλλοντας σκληρά lockdowns τα οποία όμως εγκυμονούν νέους και μεγαλύτερους κινδύνους για την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς έχουν αποκλείσει το μεγαλύτερο λιμάνι και σπι-

μαντικότερο στον κόσμο ως προς τον όγκο του εμπορίου που διακινεί, τη Σαγκάη. Το lockdown στη μητρόπολη του εμπορίου και σε άλλες πόλεις εξίσου σημαντικές έχει αναγκάσει σε αναστολή της λειτουργίας τους τουλάχιστον 30 ταϊβανέζικες βιομηχανίες που προμηθεύουν

τους δυτικούς κολοσσούς της τεχνολογίας. Η επάρκεια της εφοδιαστικής αλυσίδας και η μείωση της παραγωγής αυτών των βιομηχανιών μπορεί να οδηγήσει σε ελλείψεις κινητών, υπολογιστών, ηλεκτροκίνητων οχημάτων και πολλών άλλων ειδών υψηλής τεχνολογίας. **Σελ. 10**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Αναθεώρηση προβλέψεων προς τα κάτω

Καθώς ο πόλεμος συνεχίζεται για όγδοη εβδομάδα τώρα -χωρίς να βρίσκεται καμία διαδικασία σε εξέλιξη για την επίτευξη της κατάπαυσης του πυρός αρχικά και συμφωνία ειρήνης σε κατοπινό στάδιο- η ανησυχία ότι πρόκειται για μια κατάσταση που ενδεχομένως να αφεθεί να συνεχίζεται μέχρι το τέλος του έτους εντείνεται. Σε αυτό το πλαίσιο, κανένας δεν είναι σε θέση να πει πως μια παρατεταμένη πολεμική σύγκρουση δεν θα ξεφύγει και σε άλλες γειτονικές χώρες, με ανεξέλεγκτες συνέπειες. Αυτή η διαπίστωση αναγκάζει αρκετές χώρες να αναθεωρήσουν τον τρόπο που βλέπουν αυτόν τον πόλεμο και κυρίως να αναλογιστούν τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιδράσουν. Στη Γερμανία έχει ξεκινήσει συζή-

τηση για την ανάγκη αποστολής οπλισμού στην Ουκρανία, όπως είναι τα σύγχρονα τανκς δυτικής τεχνολογίας, προκειμένου να αντιμετωπιστεί καλύτερα η ρωσική επιθετικότητα. Ο κυβερνητικός συνασπισμός, όμως, παρουσιάζεται διχασμένος καθώς υπάρχει η ανησυχία μήπως αποτελέσει η Γερμανία τον επόμενο στόχο της Ρωσίας οπότε, θα ήταν καλύτερα μια τέτοια ενέργεια να γίνει συντονισμένα, μέσα από τη συμμαχία του ΝΑΤΟ. Ωστόσο, οι διαφορετικές απόψεις που εκφράζονται από το πράσινο κόμμα και τους φιλελεύθερους αγγίζουν πλέον τα όρια της κυβερνητικής κρίσης, καθώς γίνεται πλέον ξεκάθαρα λόγος για απουσία ηγεσίας στην καγκελαρία, με μια συγκυρία πολύ κρίσιμη για τη χώρα και την Ευρώπη.

Στην Ιταλία, ο επικεφαλής της κυβέρνησης Μάριο Ντράγκι, αντιλαμβάνομενος ότι δεν υπάρχει η πολυτέλεια για ταμπού, θέτει ευθέως ζήτημα διακοπής αγορών φυσικού αερίου από τη Ρωσία δηλώνοντας ότι μια τέτοια εξέλιξη είναι εφικτή. Ο Ιταλός πρωθυπουργός γνωρίζει ότι η συνέχιση χρηματοδότησης αυτού του πολέμου θα έχει ως αποτέλεσμα να διαρκέσουν οι εχθροπραξίες στο μέτωπο των συγκρούσεων για πολλούς μήνες ακόμα, επηρεάζοντας αρνητικά την ευρωπαϊκή οικονομία. Υπάρχουν, δήλωσε, εναλλακτικές που είναι πιο άμεσες από ότι αρχικά πιστεύαμε και εξέφρασε την ευχή να προχωρήσουν σύντομα και άλλες χώρες σε ανάλογες επιλογές. Στην περίπτωση της Ιταλίας η προσπάθεια εξασφάλισης

επιπλέον ποσοτήτων φυσικού αερίου έχει στραφεί προς την Αλγερία. Σε αυτήν τη νέα πραγματικότητα, που αργά αλλά σταθερά αρχίζουν να συνειδητοποιούν οι Ευρωπαίοι ηγέτες, επανέρχεται η συζήτηση για επιβολή πλαφόν στο πετρέλαιο και το φυσικό αέριο έτσι ώστε να ανακοπεί το κύμα ακρίβειας που ναρκοθετεί τις αναπτυξιακές προοπτικές της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι τιμές των αγαθών ενέργειας δεν έχουν πλέον καμία σχέση ούτε με τις ιστορικές τιμές τους, ούτε με το κόστος παραγωγής τους. Για να προχωρήσει όμως αυτή η προσπάθεια θα πρέπει όλοι εντός Ευρώπης να συνειδητοποιήσουν ότι τα επίπεδα κατανάλωσης θα πρέπει άμεσα να προσαρμοστούν στα δεδομένα αυτής της

νέας κανονικότητας. Οι επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία και των κυρώσεων που επέβαλε η Δύση στη Ρωσία στην κυπριακή οικονομία έχουν σε κάποιο βαθμό αναγνωριστεί και επιμετρηθεί. Σε κάθε τέτοια συζήτηση αυτό που πάντα είχε ιδιαίτερη βαρύτητα ήταν η διάρκεια του πολέμου και η σημασία μια γρήγορης κατάληξης. Προφανώς τα δεδομένα σήμερα δε συντηγούν προς μια σύντομη κατάληξη οπότε, θα ήταν φρόνιμο όλοι οι εμπλεκόμενοι να αναθεωρήσουν προς τα κάτω τις προβλέψεις τους. Αυτή η άσκηση αφορά, εκτός από το υπουργείο Οικονομικών, τις τράπεζες, τις επιχειρήσεις αλλά και τα νοικοκυριά που θα πρέπει να προσαρμοστούν σε ένα νέο καταναλωτικό πρότυπο.

ΠΑΝΔΗΜΙΑ Σελ. 6

Αναστολή χρήσης safepass μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου

ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ Σελ. 6

Αρχίζουν τα εν πλω ταξίδια Κύπρου-Ελλάδας τον Ιούνιο

5 291296 000378

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;

Έχεις άμεση επιστροφή χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΑΡΘΡΟ

Του δρος ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Σκέψεις, απορίες και συναισθήματα για τον Βασίλη Μιχαηλίδη

Αν θα έπρεπε να αναφερθώ στην πιο σημαντική στιγμή κατά τη 16χρονη διαδρομή μου στις μιχαηλίδικες σπουδές, θα επέλεγα τα σχετικά με την αποκατάσταση του στίχου 481 της επικής σύνθεσης «Η 9η Ιουλίου του 1821 εν Λευκωσία (Κύπρου)», κυρίως επειδή όλα αυτά τα χρόνια τόσο εγώ όσο και αρκετοί άλλοι συνάδελφοι και μελετητές, διαβάζοντας την «9η Ιουλίου», αισθανόμασταν αμήχανα όσον αφορά την παρουσία του Κιόρογλου στον συγκεκριμένο στίχο.

Σύμφωνα με την υπόθεση του ποιήματος, ο Κιόρογλος υπήρξε ένας καλός σπουδαστής Τουρκοκύπριος αξιωματούχος, ο οποίος προστάθηκε με ειλικρινή τρόπο να πείσει τον αρχιεπίσκοπο Κυπριανό να αποφυγή τη θανατική καταδίκη προτείνοντάς του να τον φυγαδεύσει στα προξενία της Λάρνακας. Ας μην ξεχνούμε, επίσης, ότι, όταν ο αρχιεπίσκοπος και οι άλλοι επίσκοποι βρίσκονταν στη φυλακή, ο Κιόρογλος έστειλε ακόμη και τον ίδιο τον γιο του προκειμένου να πείσει τον αρχιεπίσκοπο να δραπετεύσει.

Ωστόσο, στην εντελώς τελευταία παρουσία του Κιόρογλου στο ποίημα, δηλαδή στον στίχο 481, εμφανίζεται ένας αδιόριστος Κιόρογλος, ο οποίος, στους αμέσως επόμενους στίχους, καταφέρεται με μένος εναντίον των Ρωμιών! Εύλογα, λοιπόν, ο αναγνώστης του εμβληματικού αυτού ποιήματος διερωτάται: μα τι κάνει εδώ ο Βασίλης Μιχαηλίδης; Προσπαθεί να αναρέσει τον εαυτό του; Προσπαθεί να αποδομήσει το χαρακτηριστικό πορτρέτο ενός καλοσυνάτου Τουρκοκύπριου;

Ομολογώ, λοιπόν, ότι, όταν έπιασα στα χέρια μου τα ιερά χειρόγραφα της «9ης Ιουλίου» και συνειδητοποίησα πως

εδώ και 100 χρόνια ο επίμαχος στίχος 481 ήταν γραμμένος εσφαλμένα (με βάση το χειρόγραφο: ο καταφερόμενος με τόσο μένος εναντίον των Ρωμιών δεν ήταν τελικά ο Κιόρογλος αλλά κάποιος άλλος αξιωματούχος, ο Κάρκογλος), αισθάνθηκα μεγάλη χαρά και περηφάνια, καθώς η δική μου παρέμβαση αποκαθιστούσε τα νοηματικά συμφραζόμενα ενός μεγάλου μέρους του ποιήματος.

Βέβαια, προχωρώντας ένα βήμα παραπέρα, πρέπει να αναφερθεί και το εξής: ο Μιχαηλίδης, και οι σχεδόν άγνωστοι και καταφρονημένοι στην Ελλάδα, την ίδια στιγμή, θεωρείται, με βάση τη βιβλιογραφία, ο πιο δημοφιλής και ο πιο πολυδιαβασμένος ποιητής της Κύπρου. Γιατί συμβαίνει αυτό η παραδοξότητα; Μήπως το κυπριακό ιδίωμα αποτελεί σημαντική τροχοπέδη για έναν μη γηγενή ομιλητή του; Μήπως συντρέχουν άλλοι λόγοι; Και στην τελική: ποια είναι η πραγματική θέση του Μιχαηλίδη μέσα στο κάδρο της ευρύτερης νεοελληνικής λογοτεχνίας; Θα μπορούσαμε, άραγε, να τον τοποθετήσουμε δίπλα στον Παλαμά, τον Σολωμό και τον Καβάφη; Και, αν ναι, με ποια κριτήρια;

Στη συνέχεια θα παρουσιάσουμε ένα τέτοιο (αξιολογικό, ασφαλώς) κριτήριο, έτσι ώστε ο καθένας από εμάς να μπορέσει να εξαγάγει ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα. Ας πάρουμε, λοιπόν, το μοτίβο της απόλυτης ησυχίας και ως εξετάσουμε πώς το μεταλλάξει ποιητικά, αρχικά, ο Σολωμός και, στη συνέχεια, ο Μιχαηλίδης. Ο Σολωμός:

Άκρα του τάφου σιωπή στον κάμπο βασιλεύει λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί κι η μάνα το ζήλευει. Εξαιρετικό! Πώς, όμως, αποδίδει την απόλυτη ησυχία ο Κύπριος ποιητής; Παραθέτω: «Σιανειμα, δεν ακουσε δεντρουδιν να ταραξει μπε του σσιυλλου λαξιμον με πετεινον να κραξει». Μήπως ο τρόπος του Μιχαηλίδη είναι λιγότερο επιτυχημένος; Μήπως ο καταφρονημένος (στον μπροπολιτικό ελληνισμό) ποιητής της «9ης Ιουλίου», της «Χιούπιας» και της «Ανερδάς» μπορεί τελικά να κοιτάξει στα μάτια έναν Σολωμό; Αντί άλλων απαντήσεων, παραθέτω από μελέτη του Θεόδωρου Νικολάου μια στιχομυθία του Παφίτη φιλόλογου με τη Ζωή Καρέλλη: Και σαν κατάλαβε πως είμαι από την Κύπρο, είπε: «Έχετε έναν μεγάλο ποιητή». «Τον Βασίλη Μιχαηλίδη», της είπα. «Είναι στιγμές που φτάνει στο ύψος του Σολωμού». «Φθάνει;» αναρωτήθηκε, και σε λίγο πρόσθεσε: «Εφάμιλλος».

«Η Παρέλαση» της Λ. Αναγνωστάκη

Το θεατρικό έργο «Η Παρέλαση» της Λούλας Αναγνωστάκη, σε διασκευή/σκηνοθεσία Βαλεντίνου Κόκκινου θα ανέβει, για επτά μόνο παραστάσεις, στον πάνω χώρο του Herb Bar, στην καρδιά της παλιάς πόλης, με τους Ειρήνη Ανδρονίκου και Ανδρέα Κούτσουμπα. Ο θεατής καλείται να γευτεί τις γλυκόπικρες νύχτες της Λευκωσίας, στο τέλος της άνοιξης. Δύο αδέρφια, η Ζωή και ο Άρνος, ζουν, εδώ και χρόνια, εγκλεισμένοι σε ένα δωμάτιο και παρακολουθούν από το παράθυρό τους ένα πλήθος ανθρώπων να συγκεντρώνεται υποθέτοντας πως προετοιμάζεται μια παρέλαση. Μέσα σε αυτό το δωμάτιο-καταφύγιο, «συνμιλούν» από απόσταση με την ίδια την πόλη και ταυτόχρονα κρύβονται από αυτήν. Ο χρόνος περνά, φαίνεται αιώνιος. Όνειρα, μοναξιά, φόβοι και ελπίδες συνθέτουν το παζλ της καθημερινότητάς τους. Περιμένοντας, λοιπόν, να ξεκινήσει η παρέλαση, συγκρούονται, συμπυλώνονται, παίζουν, γελούν, τσακώνονται και ανακαλύπτουν ξανά ο ένας τον άλλον. Η παρέλαση, αλλά και η πραγματική εξέλιξη της, γίνεται αφορμή για να θυμηθούν πως η ζωή κερδίζεται και κυρίως συμβαίνει τώρα και σήμερα.

Ο χώρος δίνει την αίσθηση ενός πραγματικού σπιτιού, με παράθυρα και μπαλκόνι με θέα μία περιοχή γεμάτη με σημαίες, φυλάκια, μνημεία και χώρος εορτασμού των εθνικών μας επετείων. Το έργο γίνεται αφορμή σχολιασμού της συνθήκης του εγκλεισμού, της αυτοπραγμάτωσης, της ελευθερίας της σκέψης, της αγάπης για μένα και για σένα, και κυρίως του πώς μπορούμε να ονειρευτούμε ξανά, μαζί, το αύριο!

Παραστάσεις: 2, 3, 8, 9, 10, 15, 16 Μαΐου, ώρα 8:30 μ.μ. Herb Bar (οδός Ασκληπιού 36, ΤΚ 1011, περιοχή Φανερωμένης, παλιά Λευκωσία, έναντι πρώην Symbols). Πληροφορίες/Κρατήσεις: 9 887569

«Glass Cage Dream» του Στ. Καλλινίκου

Η «Glass Cage Dream» είναι η πρώτη ατομική έκθεση του Στέλιου Καλλινίκου στην γκαλερί εϊνς στη Λεμεσό και περιλαμβάνει μια νέα σειρά φωτογραφιών και εκτυπώσεων. Αυτή η νέα σειρά έργων του Καλλινίκου αποτυπώνει – όχι μόνο – τα εξωτικά ζώα ως αντικείμενα (ή το θέμα) των έργων, αλλά σχολιάζει κυρίως το μέλλον της φωτογραφίας σε μια εποχή αυξανόμενης ψηφιοποίησης. Ο Χάρης Πελλαπισιώτης στο κείμενό του «The Disappearance of Things» αναφέρει πως η εκτυπωμένη στατική εικόνα, η οποία είχε μελετηθεί από καιρό ως αποτέλεσμα μιας συνάντησης μεταξύ του ατόμου

πίσω από την κάμερα και του απτού κόσμου, φαίνεται να ξεπερνιέται τώρα από την παραγωγή εικόνων που διαμορφώνονται μέσω νέων αναπαραγωγικών ψηφιακών και τεχνολογικών πρακτικών. «Αυτή η τεχνολογική μετατόπιση δεν υποδηλώνει μόνο τη βαθμιαία αντικατάσταση μιας παλαιότερης τεχνολογίας από έναν άλλο πιο πρόσφορο τρόπο δημιουργίας εικόνων αλλά σηματοδοτεί επίσης την εξαφάνιση ενός τρόπου σκέψης για τη φωτογραφία. Η φωτογραφία θεωρείται μια μορφή πρόσθεσης της ορατής, συνδεόμενη με το μυαλό, που προσπαθεί να διατηρήσει μια συσχέτιση μεταξύ της φυσικής αντίληψης του κόσμου και της τεχνολογίας».

Γκαλερί εϊνς, Θέμιδος 28, Λεμεσός. Διάρκεια έκθεσης έως 25 Μαΐου. Ώρες λειτουργίας: Τετάρτη έως Παρασκευή από τις 16:00 έως τις 20:00. Σάββατο από τις 11:00 έως τις 14:00 ή με ραντεβού. Πληροφορίες τηλεφώνω 99522977, www.einsgallery.com, info@einsgallery.com

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η εξάπλωση του μοτίβου στον χώρο και στον χρόνο

Το νέο έργο της Δέσπωσης Φρειδερίκου με τίτλο «Ρωμιαϊκά Χρόνια. Το ταξίδι συνεχίζεται» παρουσιάζεται στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ είναι εμπνευσμένο από την ιστορία της Κύπρου – τη Ρωμιαϊκή εποχή και όπως λέει και ο τίτλος είναι συνέχεια από τις προηγούμενες δουλειές της Φρειδερίκου, η οποία είχε παρουσιάσει παλαιότερα σε έκθεση της τιν ενόπτα «Αμμώδεις μάρμαρα», πέντε εκατομμυρίων χρόνων, που είναι διάσπαρτες στην περιοχή της Λευκωσίας, και η επόμενη της με ηλικία... 7.000 π.Χ. μέχρι σήμερα, μια δουλειά που έχει ταξιδέψει σε πολλές χώρες, και συ-

Στην έκθεση της Φρειδερίκου μπορεί κάποιος να ταξιδέψει και πολύ πέρα από την Πάφο, λόγω των χρωμάτων, αλλά και των σχεδίων του κάθε μοτίβου. Ενδιαφέρον έχει και η σύνθεση που μπορεί να κάνει ο θεατής της έκθεσης με την ίδια την κυπριακή λαϊκή τέχνη, αλλά και την τέχνη των νεότερων τεχνιτών.

νεκίζει σε ηλεκτρονική μορφή σήμερα σε γυμνάσια και λύκεια της χώρας.

Σε αυτή την έκθεση η καλλιτέχνισ εμπνέεται από τα ψηφιδωτά της Κάτω Πάφου, τα οποία κοσμούσαν τις ρωμιαϊκές οικίες της περιοχής. Και όπως λέει στη στήλη αυτή η έκθεση θα είναι μία βιωματική εμπειρία για τον επισκέπτη, διότι ο θεατής θα μπορεί να δει την έκθεση από ψηλά, από το διάζωμα του χώρου, και στη συνέχεια θα μπορούσε να πλησιάσει τα έργα, και να περπατήσει πάνω στα μοτίβα των ρωμιαϊκών οικιών. Όπως λέει η κα Φρειδερίκου δούλεψε πάρα πολύ καιρό στον αρχαιολογικό χώρο της Κάτω Πάφου, συγκεκριμένα μοτίβα από τα ψηφιδωτά. Όσο αφορά τα χρώματα που έχει επιλέξει για το κάθε έργο της η επιλογή είναι αποτέλεσμα των χρωματικών συνδυασμών που έβλεπε στα ίδια τα ψηφιδωτά, μάλιστα σε κάθε δωμάτιο, όπως λέει η κα Φρειδερίκου, επέλεξαν να βάσουν συγκεκριμένο χρώμα, αποτυπώνοντας τις προτιμήσεις τους.

Στην έκθεση της Φρειδερίκου μπορεί κάποιος να ταξιδέψει και πολύ πέρα από

Η έκθεση Ρωμιαϊκά Χρόνια. Το ταξίδι συνεχίζεται της Δέσπωσης Φρειδερίκου παρουσιάζεται στο Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ έως και τις 25 Μαΐου 2022.

την Πάφο, λόγω των χρωμάτων, αλλά και των σχεδίων του κάθε μοτίβου. Ενδιαφέρον έχει και η σύνθεση που μπορεί να κάνει ο θεατής της έκθεσης με την ίδια την κυπριακή λαϊκή τέχνη, αλλά και την τέχνη των νεότερων τεχνιτών. Η ομορφιά των ψηφιδωτών αυτών σαγνώνει την καλλιτέχνη, η οποία με νέους εκφραστικούς τρόπους μετασχηματίζει τα μοτίβα αυτά σε αυτόνομα έργα τέχνης. Γενικότερα, μέσα από τις δουλειές της η Φρειδερίκου θέλει να εμφυσήσει στον θεατή και ειδικότερα στις νεότερες ηλικίες την αξία της ίδιας της τέχνης, και φεύγοντας από κάθε της έκθεση να έχουν πάρει εμπνευσση, «εκείνο που τονίζει πάντοτε στους μαθητές είναι να παίρνουν οποιοδήποτε ερέθισμα και να το μετουσιώνουν σε τέχνη. Από μία μικρή πέτρα, ένα λουλούδι. Τα σωστά ερεθίσματα μάς δίνουν και τα σωστά αποτελέσματα». Σε αυτή την έκθεση, τα μοτίβα των ψηφιδωτών της Πάφου, τα οποία περιέβαλλαν άλλες σκηνές, με πρόσωπα, θεότητες ή ζώα, γίνονται αυτόνομα έργα τέχνης. Τα μοτίβα, όπως λέει η κα Φρειδερίκου

στο κάθε έργο τοποθετούνται με πολύ συγκεκριμένο τρόπο, ώστε το σχέδιο που θέλει να φτιάξει να είναι ισορροπημένο χρωματικά και σχεδιαστικά, με το κάθε μοτίβο να μπαίνει στη σωστή θέση.

Σχετικά με τα χρώματα των έργων η κα Φρειδερίκου όπως λέει στην «Κ» προσπάθησε να παραμείνει όσο το δυνατόν πιο πιστή στα χρώματα που χρησιμοποιήθηκαν στα μοτίβα των ψηφιδωτών, «χρησιμοποιώντας οι τεχνίτες της εποχής κυπριακά χρώματα, που έβρισκαν στην κυπριακή φύση, και όσα δεν είχαν τα έφεραν από άλλες περιοχές και σε αυτά θέλησα να παραμείνω κι εγώ».

Περιδιαβαίνοντας την έκθεση, με ξενάγη την κα Φρειδερίκου παρατηρώ ότι τα έργα της αποπνέουν μία καλλιτεχνική οικουμενικότητα, τα παφιακά μοτίβα, και ο τρόπος με τον οποίον η καλλιτέχνισ τα έχει μετουσιώσει σε αυτόνομο έργο, θα μπορούσε να πει κανείς ότι είναι κομμάτια βιτρό ενός γοτθικού καθεδρικού ναού ή σχέδιο σε κάποιο αντικείμενο ενός αμερικανικού πολιτισμού και φυσικά σε κάποιο

κυπριακό αντικείμενο, ένα υφαντό, περασμένων αιώνων, με την κα Φρειδερίκου να μου λέει σε αυτή μου την παρατήρηση: «Όλα τα σχέδια όλων των εποχών το ένα έρχεται και δίνει με το άλλο». Κλείνοντας η κα Φρειδερίκου μου λέει: «Στόχος μου ήταν να μεταφέρω στον κόσμο ότι το μοτίβο ενός ευρύτερου έργου τέχνης, το οποίο δεν το παρατηρούμε πολλές φορές, έχει τη δική του καλλιτεχνική αξία, ανεξαρτήτως του τι κυρίως παριστάνεται στο κάθε έργο».

Πληροφορίες

Δέσπω Φρειδερίκου, «Ρωμιαϊκά Χρόνια. Το ταξίδι συνεχίζεται», Θέατρο Πόλης ΟΠΑΠ, οδός Τεμνών 10-12, Λευκωσία, τηλεφώνω 22797400, info@nimac.org.cy, www.nimac.org.cy, www.facebook.com/NIMAC Διάρκεια έκθεσης έως 25 Μαΐου, ώρες λειτουργίας της έκθεσης Τρίτη-Σάββατο, 10:00-18:00. Οργάνωση NIMAC [Δημοτικό Κέντρο Τεχνών Λευκωσίας, Συνεργασία: Ίδρυμα Πιερίδη]

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλ. Αποστολός Κουρούπακης • Υπεύθυνος Αι. Αι. ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΑΛΛΗΣ • Διευθύντρια συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Μπορεί να γίνει «in» η εντός των τειχών Λευκωσία;

Χρειάζονται στοχευμένα μέτρα, κίνητρα για αναπαλαίωση παλιών κτηρίων αλλά και χαμηλά ενοίκια για προσέλκυση φοιτητών και άλλων

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Με την υλοποίηση των κατάλληλων ενεργειών και δράσεων η Λευκωσία θα μπορούσε να επιλύσει δύο εξίσου σημαντικά προβλήματα. Το ένα αφορά στην απαραίτητη αναβάθμιση του ιστορικού κέντρου της πόλης και το άλλο στην εξεύρεση χώρων για στέγαση νέων σε τιμές που δεν είναι απαγορευτικές. Αυτό ήταν το βασικό συμπέρασμα από τη συζήτηση «NICOSIA 2040 - Εκμετάλλευση αναξιοποίητων χώρων: αποκατάσταση και επανάχρηση ιστορικών κι άλλων κτηρίων ως λύση για τη στέγαση των νέων», την οποία διοργάνωσε ο ανεξάρτητος, μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός Oxygono. Βέβαια, αυτό που κατέστη ξεκάθαρο ήταν πως για να επιτευχθούν οι πιο πάνω στόχοι χρειάζεται οργανωμένη προσπάθεια, στοχευμένα κίνητρα και δράσεις που θα πείσουν τους νέους φοιτητές, νέους επιχειρηματίες και νέες οικογένειες - να επιλέξουν τον πυρήνα της πρωτεύουσας για βάση τους.

Με τον Δήμαρχο Λευκωσίας, Κωνσταντίνο Γιωρκάτζη, να δηλώνει πως αξιοποιούνται όλοι οι διαθέσιμοι οικονομικοί πόροι και πως υπάρχει αισιοδοξία

Υπάρχει ενδιαφέρον από επενδυτές αλλά οι υφιστάμενες διαδικασίες είναι αποτρεπτικές.

για το μέλλον της εντός των τειχών πόλης, ο Ντίνος Λογίδης, Λειτουργός της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου, εξήγησε πως μπορούν να αξιοποιηθούν τις κατοικίες και τα κτήρια εντός των τειχών αλλά ακόμα υπάρχουν δυσκολίες για να πειστούν οι νέοι να πάνε στην παλιά πόλη. Από την πλευρά της, η Μαρία Κολά, Πρόεδρος του Συμβουλίου Νεολαίας Κύπρου, δήλωσε πως χρειάζεται η υλοποίηση περισσότερων δράσεων στο ζήτημα της κινητικότητας ώστε να καταστεί πιο αειφόρα και πιο βιώσιμη η περιοχή. Παράλληλα, εξήγησε από τη μία είναι θεμιτό να επιστρέψει η νεολαία στα ιστορικά

Τον Δήμο έχει απασχολήσει η αξιοποίηση και συντήρηση κτηρίων στην εντός των τειχών Λευκωσία για σκοπούς στέγασης φοιτητών και επιχειρήσεων.

κέντρα, αλλά παράλληλα πρέπει να αναζωογονηθούν κι άλλες περιοχές όπως οι ορεινές και οι αγροτικές. «Βλέπουμε πως αυτή είναι η νέα τάση. Νεαρά άτομα να βγαίνουν προς τα έξω γιατί οι τιμές είναι πιο χαμηλές. Το πνεύμα "επιστροφή στις ρίζες" υπάρχει και έχει καλλιεργηθεί. Πολλοί πλέον δεν επιθυμούν να διαμένουν σε διαμερίσματα», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Από την πλευρά του, ο Κωνσταντίνος Κωνσταντή, πρόεδρος του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), υπενθύμισε πως οι επιπτώσεις της πανδημίας, η αύξηση του κατασκευαστικού

κόστους και η γενικότερη αβεβαιότητα που δημιούργησε ο πόλεμος στην Ουκρανία, κάνουν τα δεδομένα για στέγαση των νέων ακόμα πιο δύσκολα. «Παλιότερα με εφτά ετήσιους μισθούς μπορούσες να αποκτήσεις ιδιόκτητο ακίνητο. Σήμερα, ο χρόνος που χρειάζεται για να συμπληρωθούν τα χρήματα εξόφλησης ενός ακινήτου, είναι πολλαπλάσιος». Σημείωσε πως χρειάζεται η εφαρμογή νέων μέτρων, νέων κινήτρων, νέων εφαρμογών για να γίνει πιο εφικτή η απόκτηση στέγης από νέους.

Παράλληλα, παραδέχθηκε πως το πρόβλημα με τα εγκαταλελειμμένα ή μη ε-

παρκώς συντηρημένα κτήρια στο κέντρο της Λευκωσίας είναι τεράστιο. «Αντί να είναι προνόμιο το να ζει κάποιος στη συγκεκριμένη περιοχή, έχει καταστεί σε ένα μη ελκυστικό προορισμό», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Ο Ντ. Λογίδης, αναφερόμενος στα σχέδια κινήτρων για αναπαλαίωση παλιών κτηρίων, εξήγησε πως ένας ενδιαφερόμενος για να λάβει τη χορηγία από το Τμήμα Πολεοδομίας θα πρέπει πρώτα να βρει το κεφάλαιο, να υλοποιήσει το έργο και μετά να αιτηθεί για τη χορηγία, διαδικασία που είναι ιδιαίτερα αποτρεπτική. Επί του προκειμένου υπερθεμάτισε και

Ειδικό σχέδιο στην Ελλάδα

Η Αρχιτέκτονας, Ομότιμη Καθηγήτρια στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Αθήνας και Πρόεδρος Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελένη Μαϊστρου, ανέφερε πως στην Ελλάδα το μεγαλύτερο ποσοστό των νέων δεν μπορεί να αγοράσει κατοικία ενώ και τα ενοίκια είναι ψηλά. Αντίστοιχο πρόβλημα υπάρχει και με εργαζόμενους που πρέπει να δουλέψουν σε άλλες περιοχές της χώρας. Εξήγησε πως στην Ελλάδα ετοιμάζεται ένα ειδικό σχέδιο για αξιοποίηση εγκαταλελειμμένων κτηρίων το οποίο προβλέπει πως ο αρμόδιος φορέας αναλαμβάνει την χρήση του ακινήτου για περίοδο ως και 50 χρόνια, χωρίς να χάνεται δηλαδή η ιδιοκτησία του. Προβλέπεται πως μέσα από την επανάχρηση ο οργανισμός που το αξιοποιεί μπορεί να καλύψει το κόστος και να έχει και κάποιο κέρδος και τα υπόλοιπα χρήματα κατατίθενται σε ειδικό ταμείο. Ωστόσο, τα έξοδα για αποκατάσταση είναι σημαντικά, σχολίασε, και αν δεν υπάρχει επιδότηση δεν μπορούν να αξιοποιηθούν το σχέδιο οι πιο νέοι.

πως πρέπει να αποφασίσουμε τι θέλουμε να κάνουμε. Υπενθύμισε πως το Πανεπιστήμιο Κύπρου έχει σχεδιασμούς για επιπρόσθετες 1900 εστίες έξω από το κέντρο της πόλης, ενώ επίσης και τα εμπορικά κέντρα (malls) είναι στην περιφέρεια και διερωτήθηκε πως θα έρθουν οι νέοι στο κέντρο. Υπενθύμισε επίσης ότι δεν υπάρχει αντικίνητρο για όσους διατηρούν αναξιοποίητα ακίνητα για να τα αναπτύξουν. «Αλλά ακόμα και να τα αναπτύξουν οι ιδιοκτήτες τους, γιατί να ζητήσουν χαμηλό ενοίκιο; Πρέπει πρώτα να δομή ποιο ζήτημα θέλουμε να λύσουμε. Να επαναφέρουμε την ανάπτυξη στο κέντρο της Λευκωσίας ή να προσφέρουμε εφικτές λύσεις στέγασης στους νέους; Άλλα κίνητρα και ενέργειες χρειάζεται το πρώτο κι άλλα το δεύτερο», σχολίασε χαρακτηριστικά.

Αναπτύξεις και επενδύσεις

Πάντως, ο Δήμαρχος Λευκωσίας υπογράμμισε ότι τον Δήμο έχει απασχολήσει η αξιοποίηση και συντήρηση κτηρίων στην εντός των τειχών Λευκωσία για σκοπούς στέγασης φοιτητών και επιχειρήσεων με συγκεκριμένες δράσεις ήδη να υλοποιούνται, αφού υπάρχει ενδιαφέρον από ιδιώτες για να επενδύσουν σε τέτοιου είδους έργα.

Ο Δήμος Λευκωσίας, σύμφωνα με τον κ. Γιωρκάτζη, προχώρησε στην αγορά δύο κτηρίων με στόχο να αναπαλαιωθούν ώστε σε μερικά χρόνια να μπορούν να υποδεχθούν τους πρώτους φοιτητές ως ξενώνες. Από την πλευρά του, ο Ντ. Λογίδης εξέφρασε την αισιοδοξία του ότι ενέργειες όπως η μεταφορά της Αρχιτεκτονικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κύπρου στο κτήριο της Φανερωμένης και η αναβάθμιση του Παγκυπρίου Γυμνασίου θα λειτουργήσουν ευεργετικά. Αλλά, εξήγησε, χρειάζεται πρώτα να επιστρέψουν οι νέοι για να μπορέσει να προχωρήσει η αναβάθμιση των κτηρίων και της περιοχής γενικότερα. «Γίνονται διάφορες δράσεις για ενίσχυση του περιβάλλοντος της παλιάς πόλης, τόσο για φοιτητές, όσο και για νέα ζευγάρια ακόμα και για νέες επιχειρήσεις. Η περιοχή της παλιάς πόλης είναι σαν ένα χωριό στην καρδιά της Λευκωσίας», ανέφερε χαρακτηριστικά.

ο Κ. Κωνσταντή, εξηγώντας πως ακόμα και στις περιπτώσεις που υπάρχει ενδιαφέρον για αποκατάσταση παλιών κτηρίων, οι διαδικασίες είναι τέτοιες που αποτρέπουν τους ενδιαφερόμενους. Εξέφρασε την άποψη πως οι τράπεζες θα πρέπει να παραχωρούν δάνεια με εγγύηση τη βεβαίωση της Πολεοδομίας ότι το ακίνητο θα επισκευαστεί και θα λάβει τη σχετική χορηγία.

Διαφορετικά προβλήματα

Σε μία διαφορετική προσέγγιση, ο Παύλος Λοΐζου, Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας WiRE, εξέφρασε την άποψη

THE ORIGINAL
MOTOR OIL

ΧΡ. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ & ΥΙΟΙ ΛΤΔ
Καντάρας 54, Καϊμακλί, 1037 Λευκωσία - Κύπρος
sales@chrkapodistrias.com, T. 22348600

TRUSTED FOR 150 YEARS™

Φέτος, το ακριβότερο Πάσχα της τετραετίας

Καλπάζουν οι τιμές των αγαθών, αύξηση γύρω στο 20% καταγράφεται στις τιμές βασικών πασχαλινών προϊόντων και εδεσμάτων

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥΣ**

Το ακριβότερο Πάσχα της τελευταίας τετραετίας θα ζήσουν φέτος οι καταναλωτές. Τα μέχρι στιγμής στοιχεία που έχει συγκεντρώσει ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Καταναλωτών από ελέγχους τιμών Πασχαλινών βασικών προϊόντων στις 13 Απριλίου, αλλά και τα στοιχεία από τα προηγούμενα παρατηρητήρια τιμών για το Πασχαλινό τραπέζι, καταδεικνύουν ακριβώς αυτό: ότι το φετινό πασχαλινό τραπέζι θα κοστίζει ακριβιά. Αυτό μεταφράζεται σε περίπου 20% αύξηση για το 2022 σε σχέση με το 2021, ενώ ακόμη μεγαλύτερη είναι η απόκλιση σε σχέση με το 2019. Τουλίσιστον μέχρι τις 13 Απριλίου, οι τιμές για τα μικρά αμνοερίφια 10kg, ήταν στα 8,39 ευρώ. Και η συγκεκριμένη τιμή παρά το γεγονός ότι είναι αυξημένη σε σχέση με το 2021 (6,89 ευρώ), εντούτοις δεν έχει μεταβληθεί ιδιαίτερα από τις αρχές του έτους. Έτσι, ο οικονομικό φέτος (τουλάχιστον μέχρι τις 13 Απριλίου) είναι το αμνοερίφιο, σε σχέση με το χοιρινό και το κοτόπουλο, ως απόρροια των αυξήσεων στις τιμές των σιτηρών για ζωοτροφές διεθνώς. Έτσι, ο χοιρινός λαπάς κοστίζει φέτος 5,22 ευρώ το κιλό, ενώ πέρις κόστιζε 4,24 ευρώ, και καταγράφει αύξηση της τάξης του 23,1%. Επιπλέον, η τιμή για το κοτόπουλο είναι πιο

Ακριβότερα θα στοιχίσει και η παρασκευή φλαουύνων-η τιμή της ζάχαρης είναι αυξημένη κατά 6,7% σε σχέση με τον Μάρτη, ενώ και το αλεύρι παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις μέχρι 3,1%.

πάνω φέτος κατά 25,5%, ενώ το νωπό στήθος κοτόπουλου έχει αυξηθεί κατά 24,5%. Αυτά όσον αφορά τα κρεατικά. Για τα παραδοσιακά πασχαλινά εδέσματα της Κύπρου, ήτοι φλαούνες, καταγράφεται επίσης μια αισθητή αύξηση στις μέσες τιμές ανά κιλό φέτος σε σχέση με το 2021. Για τις γλυκές φλαούνες η αύξηση είναι 18,4% ενώ για τις αλμυρές (χωρίς σταφιδάκια), η αύξηση είναι μεγαλύτερη και αγγίζει το 20%. Βάσει των στοιχείων, το κόστος αγοράς για το χοιρινό λαπά (το κιλό), μπριζόλα, χοιρινό κιμά, αμνοερίφιο, κοτόπουλο ολόκληρο και νωπό στήθος, αλλά και φλαούνες-γλυκές και αλμυρές/κιλό, στοιχίζει φέτος 84,15 ευρώ. Το κόστος αγοράς για τα ίδια προϊόντα και ποσότητες το 2021, ήταν 13 ευρώ φθνότερο-στα 71,13 ευρώ.

Τα υπόλοιπα προϊόντα

Φυσικά πέραν των εποχιακών, αυξήσεις καταγράφονται στα πλείστα προϊόντα, τόσο στο λιανικό τροφίμων, όπως σπορέλαια, δημητριακά, ψωμί κ.ο.κ. As δούμε τη σύγκριση του κόστους σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, όπως καταγράφεται στο τελευταίο γενικό παρατηρητήριο τιμών της υπηρεσίας προστασίας του καταναλωτή. Συγκεκριμένα, στην τιμή του χοιρινού, που είναι και το πρώτο σε πώληση κρέας σε επίσημη βάση, καταγράφεται αύξηση κατά μέσο όρο γύρω στο 13,4%, και να πωλείται περίπου 60 σεντ ακριβότερα το κιλό σε σχέση με τον Μάρτιο. Αυτό ισχύει για τον χοιρινό λαπά, την κοινή μπριζόλα και τον χοιρινό κιμά. Η τιμή για το κοτόπουλο έχει αυξηθεί κατά 16,5% (ακριβότερο 53 σεντ/κιλό) και για το κοτόπουλο στήθος γύρω στο 12,4% (ακριβότερο κατά 87 σεντ/κιλό). Φθνότερα στοιχίζουν όμως τα αμνοερίφια, τα οποία αποτελούν το παραδοσιακό βασικό πασχαλινό εδεσμά.

Ακριβότερα θα στοιχίσει για το νοικοκυριό και η παρασκευή φλαουύνων-η τιμή της ζάχαρης είναι αυξημένη κατά 6,7% σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση τον Μάρτη, ενώ και το αλεύρι παρουσιάζει μικρές διακυμάνσεις μέχρι 3,1%, αν και εντοπίζονται και μικρές μειώσεις για συγκεκριμένες ετικέτες και είδος αλευριού.

Ακριβότερα είναι και τα τυριά, που σε κάποιες περιπτώσεις οι τιμές τους καταγράφονται αυξημένες μέχρι και 7% σε σχέση με την αντίστοιχη μέτρηση τον προηγούμενο μήνα. Πιο ακριβιά πωλείται και το νερό. Η μέτρηση γίνεται για το νερό ανά εξάδα και καταγράφει αύξηση μέχρι 6% για συγκεκριμένη εγχώρια ετικέτα νερού ενώ και στις υπόλοιπες ετικέτες, έχουν διαφοροποιηθεί οι τιμές προς τα πάνω κατά μερικά σεντ. Η επίκεψη στην φρουταρία είναι επίσης επώδυνη για τον καταναλωτή. Εκεί θα βρει τις ντομάτες κατά 60% ακριβότερες. Διπλαθι ενών τον Μάρτη η τιμή είχε κυμανθεί στο 1,81 ευρώ, η μέτρηση Απριλίου έδειξε ότι η τιμή ανέβηκε στα 2,89 ευρώ (αύξηση 1,08 ευρώ). Αυτή είναι και η μέση τιμή. Οι τιμές πώλησης της ντομάτας ξεκινά από 2,15 μέχρι 3,40 ευρώ το κιλό. Ακριβότερες και οι φρέσκες πατάτες κατά 18% σύμφωνα με το Παρατηρητήριο. Από την άλλη, σημαντική μείωση έχει καταγραφεί στα αγγουράκια χωραφιού και θερμικαπνίου, γύρω στο 27,7%, ωστόσο η μέση τιμή παραμένει ψηλή και κυμαίνεται στα 2,88/κιλό και 3,54 ευρώ/κιλό για τα αγγουράκια χωραφιού. Από πλευράς του, ο πρόεδρος του Παγκύπριου Συνδέσμου Καταναλωτών, Μάριος Δρουσιώτης συστήνει στους καταναλωτές, στο μέτρο του δυνατού να κάνουν επιλογές πιο οικονομικές, έρευνα αγοράς και επιλογές μεταξύ ομοειδών προϊόντων, επιλέγοντας την φθνότερη ετικέτα.

Κορύφωση τον Μάη

Από τις αρχές του χρόνου, είχαν εκφραστεί εκτιμήσεις ότι το πικ στις τιμές θα καταγραφεί κατά την περίοδο Απριλίου-Μαΐου. «Δυστυχώς επαληθεύονται οι εκτιμήσεις μας για τα επίπεδα ακριβείας και θεωρούμε ότι η ακριβεία θα συνεχιστεί τουλάχιστον μέχρι τέλος του Μάη όπου και θα κορυφωθεί, σχολιάζει ο κ. Δρουσιώτης. Πάντως το κοκτέιλ της ακριβείας, συνοδεύει τις αγορές του καταναλωτή τουλάχιστον από το 2020, με το ξέσπασμα της πανδημίας και τα παρελκόμενα αυτής στην διεξαγωγή του εμπορίου και την εφοδιαστική αλυσίδα, ενώ οι πληθωριστικές τάσεις ενισχύθηκαν από τα τέλη Φεβρουαρίου με την ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, τις κυρώσεις κατά της Ρωσίας, την εκτόξευση της τιμής του πετρελαίου και την μείωση της προσφοράς αγαθών. Μια κάποια συγκράτηση στις τιμές εκτιμάται ότι θα επιφέρει η μείωση κόστους αγοράς ζωοτροφών. Συγκεκριμένα, το κόστος αγοράς αραβόσττου, είναι αυτή την στιγμή μειωμένο κατά 60 ευρώ/τόνο σε σχέση με τις αρχές Απριλίου.

Μέχρι το Πάσχα ο συνολικός αριθμός των σφαγίων θα κυμανθεί γύρω στις 35-40 χιλιάδες.

Το κόστος του πασχαλινού τραπεζιού

(Λιανικό κόστος αγοράς σε ευρώ)

	2022	2021	2020	2019	2022/21 (%)
Αμνοερίφια μικρά ντόπια 1Kg	8,39	6,89	6,61	6,34	21,8
Χοιρινός λαπάς με κόκκαλο 1Kg	5,22	4,24	4,93	4,25	23,1
Χοιρινή μπριζόλα φιλέτο 1Kg	4,89	3,90	4,54	3,94	25,4
Χοιρινός κιμάς 1Kg	4,79	3,42	3,96	3,58	40,1
Βοδινό ντόπιο 1Kg	9,90	9,11	9,92	9,53	8,7
Βοδινός κιμάς 1Kg	7,55	6,97	6,69	7,20	8,3
Κοτόπουλο ολόκληρο 1Kg	3,74	2,98	2,88	2,83	25,5
Νωπό στήθος Κοτόπουλο 1Kg	7,87	6,32	6,83	7,04	24,5
Κουνέλι 1Kg	9,30	8,41	8,61	8,39	10,6
Φλαούνες αλμυρές/ Kg	11,00	9,18	9,03	8,42	19,8
Φλαούνες με σταφιδάκια/ kg	11,50	9,71	9,03	8,42	18,4
ΣΥΝΟΛΟ	84,15	71,13	73,03	69,94	18,3

ΠΗΓΗ: Παγκύπριος Σύνδεσμος Καταναλωτών / Υπηρεσία Προστασίας Καταναλωτή

Κανονικά οι έλεγχοι στην αγορά

Μια πιο σημαντική πτυχή είναι αυτή της ποιότητας των προϊόντων που θα φτάσουν στο πιάτο του καταναλωτή. Για αυτό το θέμα αρμόδιες είναι οι Υγειονομικές και οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του κράτους. Σύμφωνα με ενημέρωση των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, από τις 16-30 Απριλίου κλιμάκια των υπηρεσιών θα διενεργούν εντατικούς ελέγχους σε όλα την έκταση της τροφικής αλυσίδας και σε όλα τα ζωοκομικά προϊόντα που παράγονται και εμπίπτουν στο πλαίσιο αρμοδιοτήτων τους, όπως γάλα, τυροκομικά, αυγά, κρέας και κρεατοσκευάσματα). Ανάλογους ελέγχους θα διεξάγουν και σε υποστατικά παραγωγής και χειρισμού των προϊόντων, όπως γαλακτοκομεία, τυροκομεία, σφαγεία, κρεοπωλεία και εργαστήρια κοπής κρέατος.

Μέχρι την Μεγάλη Δευτέρα είχαν σφαγεί 11.700 αμνοερίφια, 2495 χοίροι και 103 βοοειδή, ενώ συνολικά μέχρι το Πάσχα ο αριθμός των σφαγίων θα κυμανθεί γύρω στα 35-40 χιλιάδες. Όπως αναφέρει στην «Κ» ο διευθυντής των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών Χριστόδουλος Πίπης, μέχρι σήμερα οι έλεγχοι βαίνουν χωρίς ουσιαστικά προβλήματα και δεν έχουν αναφερθεί οποιεσδήποτε περιπτώσεις παράβασης των προνοιών της νομοθεσίας.

Επιπρόσθετοι των προγραμματισμένων και στοχευμένοι έλεγχοι διενεργούνται και από την υγειονομική υπηρεσία από τις 11-26 Απριλίου. Σύμφωνα με ενημέρωση από τον Ηρόδοτο Ηροδότου, προϊστάμενο Υγειονομικών Υπηρεσιών, μέχρι το απόγευμα της Μεγάλης Δευτέρας είχαν γίνει 502 έλεγχοι σε διάφορες επιχειρήσεις τροφίμων και εντοπίστηκαν 10 περιπτώσεις μικροπαραβάσεων. Συγκεκριμένα, σε 6 επιχειρήσεις εντοπίστηκαν μικροελλείψεις σε σχέση με τις κτηνιακές εγκαταστάσεις ενώ, σε 4 περιπτώσεις υπήρξαν μικροπαραβάσεις σε σχέση με την σήμανση των τροφίμων. Σε όλες τις περιπτώσεις δόθηκαν γραπτώς παρατηρήσεις και σύντομη προθεσμία για συμμόρφωση. Επιπλέον, στο λιανικό εμπόριο αποσύρθηκαν από τα ράφια των υπεραγορών τρία κιλά τρόφιμα είτε για παρέλευση της ημερομηνίας λήξης, είτε για εντοπισμό αλλεργιογόνων συστατικών. Έλεγχοι γίνονται και στα σημεία εισόδου της Δημοκρατίας και μέχρι την Δευτέρα είχαν ελεγχθεί:

198.000 κιλά σουσάμι
52.000 κιλά διάφορα σοκολατειδή
90.000 κιλά ξηροί καρποί
8.000 κιλά αλεύρι
1.000 κιλά αποξηραμένα φρούτα

8.000 κιλά ταχίνι, κούμους και χαλβάς. Λήφθηκαν δείγματα από δύο εμπορευματοκιβώτια ξηρών καρπών και τρία εμπορευματοκιβώτια με σιτάμι και μεταφέρθηκαν στο γενικό κλιμακίο του κράτους. Μέχρι στιγμής έχει πιστοποιηθεί η ποιότητα για 70.963 κιλά σιτάμι και έχει διαχετευτεί στην αγορά, ενώ και οι έλεγχοι στην αγορά δείχνουν ότι μέχρι στιγμής δεν υπάρχει παράεξλιξη από τις επιτρεπόμενες παραμέτρους. Σημειώνεται ότι οι έλεγχοι γίνονται σε υποστατικά στα οποία αναμένεται μεγάλη κινητικότητα την περίοδο του Πάσχα όπως υπεραγορές, αρτοποιεία και ζαχαροπλαστεία. Επιπλέον, γίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε εισαγωγές και υποστατικά που παρασκευάζουν/συσκευάζουν/αποθηκεύουν τρόφιμα που θα έχουν αυξημένη ζήτηση την περίοδο των γιορτών- αποθήκες διανομής ή παρασκευής βαφών για τα πασχαλινά αυγά, σοκολατοβιομηχανίες, διανομείς αλευριού, σταφίδες και σισάμιου. Κλιμάκια της υπηρεσίας θα εργάζονται σε όλες τις επαρχίες μέχρι το Μεγάλο Σάββατο. Οι έλεγχοι αφορούν την αξιοπιστία των συνθηκών παρασκευής μεταφοράς και πώλησης των τροφίμων, όπως αυτοί ορίζονται στους κώδικες υγιεινής πρακτικής.

ΑΡΘΡΟ / Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΕΡΤΛΙΑ***

Τα οφέλη από την απορρόφηση εργατικού δυναμικού από την Ουκρανία

Η Κύπρος λόγω και της γεωγραφικής της θέσης ανέκαθεν αποτελούσε προορισμό φιλοξενίας ανθρώπων που αναγκάζονταν να εγκαταλείψουν τις χώρες τους λόγω πολιτικών συρράξεων. Για παράδειγμα, μετά τον εμφύλιο στον Λίβανο και τους γιουγκοσλαβικούς πολέμους, η Κύπρος φιλοξένησε κόσμο και απορρόφησε εργατικό δυναμικό από τις επηρεαζόμενες χώρες. Πολλοί εξ αυτών είναι πλέον Κύπριο πολίτες και αποτελούν παραγωγικές μονάδες στην οικονομία.

Ο συνεχιζόμενος πόλεμος στην Ουκρανία έχει δημιουργήσει, σύμφωνα με στοιχεία της υπηρεσίας προσφύγων του ΟΗΕ 4,9 εκατομμύρια πρόσφυγες μέχρι στιγμής. Δεκάδες χιλιάδες από αυτά τα άτομα θα επιλέξουν την Κύπρο ως τον επόμενο τους σταθμό. Παρομοίως, ενδέχεται εταιρείες από την Ουκρανία ή τη Ρωσία που κάποιες εξ αυτών ήδη δραστηριοποιούνται στην Κύπρο να επιλέξουν να με-

ταφέρουν τις έδρες τους και το προσωπικό τους στη χώρα μας.

Πέραν της ανθρωπιστικής διάστασης του θέματος, η οποία διαμιφισβήτητα έχει τη μεγαλύτερη σημασία, η Κύπρος μπορεί να αποκομίσει πολλαπλά οφέλη σε τεχνολογία και άμεσες ανάγκες, μέσω της απορρόφησης εργατικού δυναμικού από Ουκρανία και Ρωσία. Ειδικότερα, η Ουκρανία τα τελευταία χρόνια δημιούργησε καλό όνομα για τις επιδόσεις της στον τομέα της τεχνολογίας, ενώ οι Ουκρανοί εργαζόμενοι στον κλάδο της πληροφορικής θεωρούνται από τους πιο κατάρτισμένους στην Ευρώπη. Είναι σημαντικό να καταγραφεί ότι παγκοσμίως, πλέον, γνωστά start-ups, όπως το Grammarly, το Readdle και το YouScan ξεκίνησαν από την Ουκρανία και έπειτα εξαγοράστηκαν από διεθνείς κολοσσούς όπως η Amazon και το Snapchat.

Η προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού

Η Κύπρος έχει πολλά να κερδίσει σε τεχνολογία και άμεσες ανάγκες σε κλειρούς τομείς της οικονομίας

στον τομέα της τεχνολογίας λειτουργεί ενισχυτικά στο πλαίσιο της προσπάθειας για τη δημιουργία ενός περιφερειακού tech hub μεταξύ Ευρώπης και Ασίας, στην Κύπρο. Ήδη εταιρείες όπως οι Wargaming, Appella Games, Nexters, Easybrain, 3CX έχουν επιλέξει τη χώρα μας για την εγκατάσταση της εταιρικής τους βάσης, προσημετρώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματά που διαθέτει η Κύπρος όπως τη γεωγραφική θέση, το φορολογικό καθεστώς, το κατάρτισμένο εγχώριο ανθρώπινο δυναμικό, το υψηλό επίπεδο των υποστηρικτών υ-

πηρεσιών, καθώς και την ποιότητα ζωής. Μάλιστα, σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη που διενεργήθηκε από ελεγκτικό οίκο για λογαριασμό του Κυπριακού Οργανισμού Προώθησης Επενδύσεων (Invest Cyprus), ο οικονομικός αντίκτυπος από την παρουσία διεθνών εταιρειών τεχνολογίας στη χώρα μας, ανήλθε στο €1,5 δισ. κατά το 2020, με τα οφέλη να διαχέονται οριζόντια σε ολόκληρη την οικονομία, όπως οι τομείς των επαγγελματικών υπηρεσιών, των ακινήτων, της εκπαίδευσης, της υγείας και της ψυχαγωγίας.

Πέραν του κλάδου της τεχνολογίας, η Κύπρος αντιμετωπίζει ελλείψεις όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό σε αρκετούς τομείς. Όπως ανέδειξε σε δηλώσεις του ο γενικός διευθυντής της ΟΕΒ κ. Μιχάλης Αντωνίου, ελλείψεις υπάρχουν και στην τουριστική βιομηχανία, το λιανεμπόριο και την εστίαση, γεγονός που καθιστά αναγκαία την εξεύρεση λύσεων για τη δι-

ευκόλυση της ενσωμάτωσής και της άμεσης εργοδότησης προσωπικού από τρίτες χώρες. Με τα υφιστάμενα δεδομένα, για να εργοδοτηθεί ένα άτομο από τρίτη χώρα χρειάζεται πιστοποίηση από το Υπουργείο Δικαιοσύνης της χώρας προέλευσής του, κάτι που στην περίπτωση της Ουκρανίας είναι δύσκολο να γίνει. Εισήγηση της ΟΕΒ, είναι το προσωπικό αυτό να γίνεται αποδεκτό στην Κύπρο αρχικά με τουριστικό βίζα και η διαδικασία πιστοποίησης να γίνεται μετέπειτα. Θα μπορούσε επίσης να γίνει μια διεύρυνση των κριτηρίων που απαιτούνται για την απόκτηση της Cyprus Digital Nomad Visa, ένα μέτρο που εφαρμόστηκε πρόσφατα και στοχεύει αποκλειστικά στην προσέλκυση προσωπικού από τρίτες χώρες, που απασχολείται στον τομέα της τεχνολογίας.

Τα τελευταία χρόνια, η Κύπρος έχει κάνει σημαντικά άλματα προόδου ως προς την καθιέρωση της ως προορισμού πρώτης

*CEO της Εταιρείας Prospectacy

Ανάπτυξη γης της Μονής Κύκκου προστιθέμενη αξία για τη Λευκωσία

Θετικές οι πρώτες αντιδράσεις της κτηματαγοράς για τα σχέδια αξιοποίησης του φιλέτου στην Έγκωμη

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η ετοιμότητα Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου (Master Plan) για το κτήμα της Μονής Κύκκου στην Έγκωμη και η υποβολή του προς έγκριση, αναμφίβολα το καθιστούν ένα από τα πλέον φιλόδοξα επιχειρήματα ανάπτυξης γης στην πρωτεύουσα, οι θετικές προεκτάσεις του οποίου μόνο κατά προσέγγιση μπορούν να προσδιορισθούν, στην παρούσα χρονική στιγμή.

Η δημοσιοποίηση των προθέσεων του ιδιοκτήτη της γης που είναι η Μονή Κύκκου, δημιούργησε θετικό πρόσημο στην κτηματαγορά η οποία εντοπίζει πολλαπλά οφέλη από τους σχεδιασμούς ανάπτυξης, τόσο στην παροχή υπηρεσιών της περιοχής όσο και αύξησης της προστιθέμενης αξίας της ευρύτερης περιοχής. Ο ειδικός σε θέματα Real Estates Ανδρέας Ανδρέου θεωρεί πως η ανάπτυξη του συγκεκριμένου τεμαχίου έχει όλα τα φόντα να μετατρέψει την περιοχή σε μια μικρή πολιτεία με όλα τα συνεπακόλουθα. «Είναι τεράστια έκταση γης. Εάν υλοποιηθούν οι χρήσεις που προβλέπονται στο Χωροταξικό και μπορείς να πεις ότι θα δημιουργηθεί μια μικρή πολιτεία».

Οι χρήσεις

Κατά τον Ανδρέα Ανδρέου η κίνηση του ιδιοκτήτη της γης να ετοιμάσει και να υποβάλει για

Με βάση το γενικό χωροταξικό που ετοιμάστηκε και υποβλήθηκε για έγκριση, στην περιοχή θα δημιουργηθεί μια γκάμα υπηρεσιών που σε πλήρη ανάπτυξη τους, θα μετατρέψουν την περιοχή σε μια μικρή πολιτεία.

έγκριση ένα Master Plan από μόνο του δεν αποτελεί επένδυση, αλλά όπως τονίζει είναι το πρώτο βήμα προκειμένου το συγκεκριμένο τεμάχιο να γίνει προσίτο σε επενδυτικές κινήσεις μιας και με τη σημερινή μορφή του δεν είναι εμπορεύσιμο, ένεκα της μεγάλης έκτασής του, αλλά και της υψηλής αξίας του. «Η προσπάθεια δημιουργίας υποδιαίρεσεων του τεμαχίου είναι προς τη σωστή κατεύθυνση προκειμένου να αυξηθούν οι πιθανοί ενδιαφερόμενοι επενδυτές», τονίζει ο κ. Ανδρέου. Δεδομένου ότι το όλο έργο βρίσκεται στο στάδιο της αδειοδότησης ο κ. Ανδρέου θεωρεί πως ο χρόνος που απαιτείται σε τέτοιες περιπτώσεις δεν αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη. Ο ίδιος θεωρεί πως στην περίπτωση του κτήματος της Μονής Κύκκου, δεν προκύπτουν προβλήματα στην εξασφάλιση των απαιτούμενων αδειών με βάση τα όσα έχουν δημοσιοποιηθεί.

Γενική χρήση

Με βάση τις πρόνοιες του Χωροταξικού Σχεδίου που δημοσιοποίησε η εφημερίδα «Πολίτης», στο τεμάχιο γης που θεωρείται φιλέτο, το μεγαλύτερο μέρος της ανάπτυξης θα είναι για εμπορικές δραστηριότητες και ανέγερση γραφείων. Ένα μεγάλο μέρος θα αφορά οικιστική χρήση, καθώς και την δημιουργία υποδομών για παροχή ιατρικών υπηρεσιών. Στην περιοχή θα στεγασθεί η Ακαδημία Επιστημών Κύπρου

ενώ θα υπάρχουν υποδομές για τουριστική χρήση και για αναψυχή. Εκτός από τη δημιουργία ενός νέου νοσοκομείου εντός του τεμαχίου θα συνεχίσει να λειτουργεί το Κέντρο Υγείας Έγκωμης, το οποίο λειτουργεί από το 2007. Το Χωροταξικό Σχέδιο, κατά τον κ. Ανδρέου, προκαθορίζει τη χρήση του καθενός από τα 12 τεμάχια που θα διαχωριστούν χωρίς ωστόσο να δίνονται λεπτομέρειες. Η τελική μορφή της κάθε ανάπτυξης θα καθορισθεί, πρώτον όταν θα εντοπισθούν οι επενδυτές που θα αναλάβουν την κάθε ανάπτυξη και δεύτερον από την υποβολή των λεπτομερών σχεδίων.

Η δεύτερη φάση

Αν η έγκριση του Master Plan είναι η πρώτη φάση της ανάπτυξης του κτήματος της Μονής

Η ανάπτυξη του κτήματος της Μονής Κύκκου θα προσδώσει οφέλη στην περιοχή της Έγκωμης, η οποία ήδη παρουσιάζει έντονη ανάπτυξη από την παρουσία ιδιωτικών πανεπιστημίων και άλλων συναφών δραστηριοτήτων.

Η κάρτα που σε ταξιδεύει είναι εδώ.

Τώρα, κάνοντας τις καθημερινές σου αγορές με την **AEGEAN Mastercard** από την Τράπεζα Κύπρου, **συγκεντρώνεις μίλια** για ταξίδια και απολαμβάνεις μοναδικά προνόμια.

Απόκτησε την κάρτα που σε ταξιδεύει μέχρι 31/12, **επωφελέσου δωρεάν συνδρομής** για 6 μήνες και ξεκίνα τα ταξίδια.

bankofcyprus.com.cy
800 00 800

Τράπεζα Κύπρου

Κύκκου, η δεύτερη είναι η υλοποίηση του Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου. Δηλαδή οι υποδομές, όπως δρόμοι και υπηρεσίες κοινής ωφέλειας. Στην πορεία ή παράλληλα με το Γενικό Χωροταξικό Σχέδιο, όπως επισημαίνει ο κ. Ανδρέου, υπάρχει η δυνατότητα να τρέξει η αναζήτηση επενδυτών οι οποίοι θα υλοποιήσουν την κάθε ανάπτυξη ξεχωριστά. Ένα ερώτημα που δημιουργείται στην παρούσα φάση είναι ο χρόνος που απαιτείται για ολοκλήρωση των αναπτύξεων που σχεδιάζονται. Επί του προκειμένου ο κ. Ανδρέου εμφανίζεται επιφυλακτικός. Φέρνει ως παράδειγμα ένα άλλο Master Plan που βρίσκεται στη φάση της υλοποίησης και αφορά το Πανεπιστήμιο Κύπρου. Για τον ίδιο το σημαντικό θέμα είναι η μορφή ανάπτυξης προκειμένου να μην επιβαρυνθεί περιβαλλοντικά η ευρύτερη περιοχή.

Οφέλη

Η ανάπτυξη της περιοχής θα αποτελέσει μια οικονομική ένεση της τοπικής αυτοδιοίκησης από τα δικαιώματα που θα δημιουργηθούν από τις αναπτύξεις. Σε δεύτερη φάση επιπρόσθετη αξία θα προκληθεί και για γειτονικές ως προς την υπό ανάπτυξη περιοχή.

Όπως επισημαίνει ο κ. Ανδρέου οι υπηρεσίες που θα δημιουργηθούν είναι λογικό να επηρεάσουν θετικά την ευρύτερη περιοχή. Ωστόσο, το εύρος τους θα διαφανεί όταν η ανάπτυξη του τεμαχίου προχωρήσει.

Η ακτινογραφία του φιλέτου γης

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν κατατεθεί για την έκδοση Πολεοδομικής άδειας, η προτεινόμενη ανάπτυξη θα γίνει σε μια έκταση 331.450 τ.μ. Το τεμάχιο θα διαχωριστεί σε 12 οικόπεδα το δε κόστος της κάθε ανάπτυξης δεν μπορεί να εκτιμηθεί στην παρούσα φάση.

Το ξενοδοχείο που θα ανεγερθεί θα είναι δυναμικότητας 255 δωμάτων. Εντός του τεμαχίου προβλέπεται και η δημιουργία ενός μεγάλου χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων, με 6 χιλιάδες θέσεις. Σήμερα στο προτεινόμενο για ανάπτυξη τεμάχιο γης, βρίσκεται ένα φυτώριο καθώς και χώροι αποθήκευσης κρασιών και λιπασμάτων. Επίσης ένα μέρος του χρησιμοποιείται από το διπλανό Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο ως χώρος στάθμευσης.

ΑΡΘΡΟ / Του ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΜΑΞΙΜΟΥ ΣΚΟΠΕΛΙΤΗ*

Δεν αρκεί να δημιουργείς την αξία, πρέπει και να την επικοινωνείς σωστά

Εάν μπορούμε να προσδώσουμε ένα και μόνο χαρακτηριστικό στην πανδημία της COVID-19, πέραν του ότι ήταν διασπαστική, είναι ότι ήταν –και συνεχίζει να είναι– μετασχηματιστική. Ως μια διαφορετική «τέλεια καταιγίδα», η εμπειρία των τελευταίων δύο χρόνων «έφερε τα πάντα κάτω» σε όλες τις εκφάνσεις της κοινωνικής και της οικονομικής ζωής.

Και δεν ήταν μόνο οι ζωές μας που άλλαξαν μέσα σε μια –κυριολεκτικά– νύχτα, αλλά και οι ίδιες οι επιχειρήσεις. Η πανδημία ανάγκασε το επιχειρείν να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο λειτουργίας του και να ανακατέψει την «τράπουλα» όσον αφορά τους στόχους και τις προτεραιότητές του. Και βεβαίως να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο οι επιχειρήσεις και τα brands προσεγγίζουν και «μιλούν» στον καταναλωτή, συνεπώς το ίδιο το marketing.

Η πανδημία άλλαξε θεμελιωδώς τον καταναλωτή –όχι μόνο τις άμεσες ανάγκες του και το πώς συμπεριφέρεται, αλλά και τις αντιλήψεις του ως προς τη δράση που

απαιτεί οι ίδιες οι επιχειρήσεις να λάβουν πρωτοβουλίες για θέματα που αφορούν εκείνον, τον κοινωνικό περίγυρό του και το φυσικό περιβάλλον.

Η εμπειρία της COVID-19 όξυνε τα κοινωνικά ένστικτα και τις ευαισθησίες των καταναλωτών, με τις αγοραστικές επιλογές συχνά, πλέον, να προσλαμβάνουν χαρακτήρα «statement» υπευθυνότητας και βιωσιμότητας. Σύμφωνα με την καταναλωτική έρευνα της EY, Future Consumer Index Ελλάδα 2021, τρεις στους τέσσερις καταναλωτές θεωρούν ότι τα brands πρέπει να συμπεριφέρονται με ηθικό τρόπο και σύμφωνα με τις προσδοκίες της κοινωνίας, ενώ δύο στους τρεις θεωρούν ότι θα πρέπει αυτά να αποπελούν φορείς θετικής αλλαγής στον κόσμο. Παράλληλα, ένας στους τρεις θέτει το περιβάλλον και την κοινωνία ως προτεραιότητα όταν επιλέγει τι θα καταναλώσει.

Σε μια εποχή όπου τα θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης (ESG) και η βιώσιμη ανάπτυξη σκαρφα-

Η πανδημία ανάγκασε το επιχειρείν να επαναπροσδιορίσει τον τρόπο λειτουργίας του.

λώνουν σταθερά στην κορυφή της ατζέντας του καταναλωτή στην Ελλάδα και στον κόσμο, τα μάρκατα marketing και επικοινωνίας των εταιρειών βρίσκονται μπροστά σε μια μεγάλη πρόκληση. Διότι δεν αρκεί να δημιουργείς την αξία, πρέπει να μπορείς και να την επικοινωνείς σωστά, αλλιώς αποτελεί «κενό γράμμα»: εν μέσω χιλιάδων μηνυμάτων σχεδόν ίδιου περιεχομένου, από χιλιάδες επιχειρήσεις που διαγωνίζονται για ένα μερίδιο της καταναλωτικής προτίμησης, τι κάνει το brand μας ιδιαίτερο; Πώς θα μπορέσει να αρθρωθεί με τρόπο άμεσο και αυθεντικό το αφήγημα γύρω από την αξία που τα προϊόντα μας και οι υπηρεσίες

μας δημιουργούν για όλους, για σήμερα, αύριο και μετέπειτα;

Όλα αυτά ενώ ο καταναλωτής σήμερα είναι πιο «πληρωμένος» από ποτέ και μπορεί να ξεχωρίσει ποιος λέει κάτι απλώς για να το πει, και ποιος το εννοεί με πράξεις και έργα – δεν είναι τυχαία η άνοδος των πρακτικών «greenwashing» στην προσπάθεια επιχειρήσεων να παρουσιά-

στούν ως περιβαλλοντικά υπεύθυνες και πρωτοπόρες. Η αμεσότητα των social media και η ελεύθερη πρόσβαση στην πληροφορία μπορούν πολύ εύκολα να φέρουν ένα brand προ των ευθυνών του. Και αν μια επιχείρηση, μέσα από μια ενέργειά της, κλονίσει την εμπιστοσύνη τους, οι Έλληνες καταναλωτές εμφανίζονται αποφασισμένοι να την τιμωρήσουν, διακόπτοντας ή μειώνοντας τις αγορές των προϊόντων της, παροτρύνοντας άλλους να κάνουν το ίδιο και μέσω αρνητικών σχολίων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Την ίδια ώρα, οι marketers βλέπουν όλο και περισσότερο την επικράτηση της παραδοχής «one size does not fit all». Η προσέγγιση του καταναλωτή δεν μπορεί να είναι μαζική – ο κάθε καταναλωτής είναι τόσο ξεχωριστός όσο και οι ίδιες οι ανάγκες και προτιμήσεις του. Συνεπώς το μήνυμα που προσπαθούμε να περάσουμε δεν μπορεί να είναι το ίδιο για όλους, αλλά να είναι ευέλικτο και να προωθεί την αξία με τρόπο που απαντάει

στα θέλω του εκάστοτε καταναλωτή. Η απαίτηση για εξατομίκευση των προϊόντων και των υπηρεσιών είναι μια αναδυόμενη τάση, με τα brands να καλούνται να δημιουργήσουν νέα personas και να αναζητήσουν νέα κανάλια προσέγγισης για να μείνουν κοντά στις εξελίξεις.

Καθώς μια νέα καταναλωτική πραγματικότητα αποκρυσταλλώνεται σταδιακά, η ανάγκη για το marketing της νέας εποχής είναι η εξής: η «μάχη» για την εμπιστοσύνη του καταναλωτή κρινεται στη λεπτή ισορροπία της ικανοποίησης των ατομικών του θέλω και των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και του περιβάλλοντος. Τα αντίβαρα που θα εξασφαλίσουν αυτή την εμπιστοσύνη είναι η αμεσότητα και η αυθεντικότητα. Πόσο έτοιμα είναι, όμως, τα brands και οι επιχειρήσεις για μια τέτοια άσκηση ισορροπίας;

* Ο κ. Ευάγγελος Μάξιμος Σκοπελίτης είναι διευθυντής Brand, Marketing και Επικοινωνίας της EY Ελλάδος.

Το πρώτο πλοίο θα σαλπάρει από το λιμάνι Λεμεσού, το οποίο επικράτησε τελικά έναντι της επιλογής της Λάρνακας, και θα αγκυροβολεί στο βασικό τερματικό του λιμένα Πειραιά.

Αρχίζουν τα εν πλω ταξίδια Κύπρου - Ελλάδας τον Ιούνιο

Σαλπάρει το πρώτο πλοίο της γραμμής από τη Λεμεσό για το βασικό τερματικό του Πειραιά

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Από το 2018 άρχισαν οι συζητήσεις για το σενάριο η Κύπρος να συνδεθεί με την Ελλάδα και ακτοπλοϊκά. Τέσσερα χρόνια μετά από συζητήσεις, μελέτες και δύο διαγωνισμούς, φαίνεται ότι αυτή τη φορά η προσπάθεια έχει στεφθεί με επιτυχία. Σύμφωνα με ανακοίνωση του Υφυπουργείου Ναυτιλίας, η αξιολόγηση των προσφορών για την Θαλάσσια Επιβατική Σύνδεση Κύπρου-Ελλάδας έχει ολοκληρωθεί. Ο επιτυχών προσφοροδότης έχει ενημερωθεί και όπως προ-

Το κόστος του εισιτηρίου δεν αναμένεται να ξεπερνά τα 30 ευρώ το εισιτήριο για μετάβαση στον Πειραιά, χωρίς τα λιμενικά τέλη.

νοούν οι όροι της προσφοράς έχει κληθεί να προσκομίσει τα απαραίτητα αποδεικτικά έγγραφα για υπογραφή των συμβολαίων. Αυτό, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», αναμένεται να γίνει μέχρι την Πέμπτη 28 Απριλίου, ενώ μέχρι τότε το Υπουργείο δεν είναι διατεθειμένο να ανακοινώσει το όνομα της εταιρείας. Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο του διαγωνισμού είχαν υποβληθεί τρεις προσφορές από τρεις εταιρείες- την KIARA

ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, με προσφορά €16.500.000, την SCANDRO HOLDING LTD, με προσφορά €15.594.000 και την Ν.Υ. BUSINESS TIES LTD με προσφορά €14.100.000. Κλειδί στην επιλογή της προσφοράς ήταν σαφώς το κόστος, ωστόσο όπως αναφέρουν πηγές στην «Κ», η επιλογή βασίστηκε και στον βαθμό που οι εταιρείες πληρούσαν τα υπόλοιπα ουσιαστικά κριτήρια. Για παράδειγμα, κατά πόσο το πλοίο που προτάθηκε για το συγκεκριμένο δρομολόγιο πληροί τις τεχνικές προδιαγραφές. Τα συμβόλαια με τον επιτυχόντα προσφοροδότη αναμένεται να υπογραφούν την ερχόμενη εβδομάδα και ακολούθως θα ανακοινωθούν και οι λεπτομέρειες που αφορούν το επιβατικό κοινό.

Το κόστος

Το εισιτήριο θα είναι μέσα στα πλαίσια των οροφών που έχουν τεθεί από το Υπουργείο και σύμφωνα με τις πληροφορίες θα είναι πολύ πιο κάτω της οροφής των 50 και 80 ευρώ. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» το κόστος του εισιτηρίου δεν αναμένεται να ξεπερνά τα 30 ευρώ το εισιτήριο one way και μαζί με τα λιμενικά τέλη, ο επιβάτης θα κληθεί να πληρώσει μέχρι 60 ευρώ για να μεταβεί στον Πειραιά. Οι μέγιστες τιμές για καμπίνα είναι τα 80 ευρώ χωρίς τα λιμενικά τέλη (και 120 ευρώ μετ' επιστροφής), ενώ για την μεταφορά αυτοκινήτου και μηχανής, το ανώτατο όριο του εισιτηρίου είναι τα 150 και τα 100

ευρώ αντίστοιχα. Τα ακριβή ποσά θα ανακοινωθούν μετά το Πάσχα. Υπενθυμίζεται ότι η διάρκεια του ταξιδιού θα είναι τριάντα ώρες.

Η συχνότητα της γραμμής

Το πρώτο πλοίο θα σαλπάρει την τελευταία εβδομάδα Ιουνίου από το λιμάνι Λεμεσού, το οποίο επικράτησε τελικά έναντι της επιλογής της Λάρνακας, και θα αγκυροβολεί στο βασικό τερματικό του λιμένα Πειραιά. Αυτό ήταν και ένα από τα σημεία που διαφοροποιήθηκαν στο δεύτερο διαγωνιστικό έγγραφο του Υφου-

Ο επιτυχών προσφοροδότης αναμένεται ότι θα προσκομίσει όλα τα απαραίτητα έγγραφα τις επόμενες μέρες.

πουργείου Ναυτιλίας, αφού το προηγούμενο σημείο που είχε επιλεγεί ήταν το τερματικό στο Κερασίνο. Ωστόσο, κατόπιν διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους το συγκεκριμένο σημείο διαφοροποιήθηκε, όπως έγινε και με την εποχικότητα του δρομολογίου. Συγκεκριμένα, κατά τον πρώτο διαγωνισμό, το δρομολόγιο θα εκτελείτο καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου. Πλέον, έγινε εποχικό και επικεντρώνεται στην καλοκαιρινή περίοδο

από Απρίλη/Μάη μέχρι Σεπτέμβρη/Οκτώβρη. Η συμβατική υποχρέωση της εταιρείας σύμφωνα με τους όρους προσφοράς, είναι η διενέργεια 22 ταξιδιών μετ' επιστροφής. Αυτό μεταφράζεται σε ένα ταξίδι την εβδομάδα. Ωστόσο, όπως πληροφορείται η «Κ», λόγω της καθυστέρησης στην κατακρίση του διαγωνισμού και την έναρξη των δρομολογίων από τον Ιούνιο, η εταιρεία θα καλύψει τις συμβατικές της υποχρεώσεις αυξάνοντας την συχνότητα του δρομολογίου. Σε αυτό το πλαίσιο, ενδέχεται ότι φέτος τα ταξίδια μπορεί να είναι δυο φορές την εβδομάδα, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες που αναμένεται ότι η ζήτηση θα είναι περισσότερη.

Το κόστος των καυσίμων

Σημειώνεται ότι αρχικά η επιδότηση ήταν στα 5 εκατ. ευρώ (για 31 ταξίδια) και στο δεύτερο διαγωνιστικό έγγραφο η επιδότηση αυξήθηκε στα 5,5 εκατ. ευρώ (για 22 ταξίδια). Αυτό έγινε συνυπολογίζοντας τις αυξήσεις στα καύσιμα, ωστόσο συγκεκριμένη ρήτρα που να αφορά τις ανατιμήσεις του κόστους, δεν εφαρμόζεται. Στις αλλαγές που προκρίθηκαν και θεωρείται ότι έκαναν την διαφορά για την εκδήλωση ενδιαφέροντος και την ευόδωση του διαγωνισμού, είναι οι απαιτήσεις όσον αφορά το μέγεθος του πλοίου. Πλέον η ελάχιστη χωρητικότητα του πλοίου μειώθηκε από 200, στους 100 επιβάτες, κάτι που οδήγησε σε μεγαλύτερο φάσμα επιλογών.

Αναστολή χρήσης Saferpass μέχρι την 1η Σεπτεμβρίου

Η αναστολή της χρήσης του Saferpass στους χώρους μέσης επικινδυνότητας φέρεται να είναι η σημαντικότερη εξέλιξη που προέκυψε μετά την σύσκεψη, που πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Τρίτης 19 Απριλίου μεταξύ του υπουργού Υγείας Μιχάλη Χατζηπαντέλα και των μελών της Συμβουλευτικής Επιστημονικής Επιτροπής.

Στη συζήτηση -που διάρκειας λίγο περισσότερο από μία ώρα- ο υπουργός Υγείας παρουσίασε αρχικά στους επιδημιολόγους τα στοιχεία της μονάδας επιδημιολογικής επιτήρησης των προηγούμενων τεσσάρων ημερών (υπενθυμίζεται πως αρχής γενομένης από την 15η Απριλίου -και με απόφαση Υπουργικού- το αρμόδιο Υπουργείο δεν προβαίνει σε καθημερινή κοινοποίηση κρουσμάτων, νοσηλευομένων και θανάτων) ούτως ώστε να σχηματίσουν μία πιο αποκρισταλλωμένη εικόνα σχετικά με την επιδημιολογική εικόνα.

Κατά την παρουσίαση, τα μέλη της ΣΕΕ επιβεβαίωσαν την βελτίωση τόσο στους αριθμούς όσο και στους δείκτες, με τη χώρα μας να βαδίζει πλέον στη σωστή κατεύθυνση, κάτι που έδωσε παράλληλα τη δυνατότητα για να συζητηθεί νέα δέσμη χαλαρώσεων.

Η σημαντικότερη ίσως άρση των περιοριστικών μέτρων αναμένεται να επιτραπεί γύρω από τον πυλώνα του Saferpass. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Καθημερινής», ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου (Τετάρτη 20/4) αναμένεται να τεθεί η εισήγηση για αναστολή της επίδειξης Saferpass σε όλους τους χώρους που υπάγονται στην κατηγορία μέσης επικινδυνότητας.

Συγκεκριμένα αναστέλλεται το μέτρο προσκόμισης SaferPass σε εξωτερικούς χώρους που έχουν καθοριστεί ως χώροι μέσης επικινδυνότητας, όπως συγκεκρι-

μένοι χώροι εστίασης, θέατρα, κινηματογράφοι, γήπεδα κ.α. Από 15 Μαΐου, αναστέλλεται η προσκόμιση SaferPass σε όλους ανεξαρτήτως τους χώρους που έχουν καθοριστεί ως χώροι μέσης επικινδυνότητας. Από την απόφαση εξαιρείται αναμένεται να αποτελέσουν τα μουσικοχορευτικά κέντρα διασκέδασης (δεν διευκρινίστηκε εάν αφορά μόνο τους χώρους που υποδέχονται κάτω από 150 άτομα) αλλά και οι οικιοενηργίες/κλειστές δομές. Αξίζει να σημειώσουμε πως δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στον όρο «αναστολή» και όχι κατάργηση -μέχρι και την 1η Σεπτεμβρίου- αφού ελλοχεύει ο κίνδυνος

Σε ποιους χώρους θα ισχύει - Τι προέκυψε από την σύσκεψη Χατζηπαντέλα - επιδημιολογών.

επαναφοράς του εάν και εφόσον η επιδημιολογική εικόνα το απαιτήσει.

Όπως ήταν αναμενόμενο -αφού είχε ουσιαστικά προαναγγελθεί- το φετινό Πάσχα θα θυμίζει την προ-Covid19 εποχή αφού αίρεται ο περιορισμός που αφορά την μέγιστη ταυτόχρονη παρουσία πολιτών σε συναθροίσεις που αφορούν οικίες. Σε ό,τι αφορά τον μέγιστο αριθμό ατόμων που μπορούν να παρακαθίσουν σε τραπέζι (μέχρι σήμερα το μέγιστο ήταν 12) αναμένεται επίσης άρση του περιορισμού, γεγονός που διευκολύνει ιδιαίτερα χώρους εστίασης αλλά και την διεξαγωγή εκδηλώσεων (γύμνα, βαπτίσεις). Επίσης, αίρεται η υποχρεωτική χρήση μάσκας σε παιδιά κάτω των 12 ετών (σε ό,τι αφορά την παρουσία σε εσωτερικούς χώρους).

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΚΚΙΝΟΣ

Ψάχνουν χρυσή τομή για υπαλλήλους της ΚΕΔΙΠΕΣ

Ψάχνουν να βρουν την χρυσή τομή που θα ακολουθήσει η ΚΕΔΙΠΕΣ σχετικά με τη μείωση του προσωπικού κατά 40 υπαλλήλους. Οι εξελίξεις θα κορυφωθούν μετά την περίοδο του Πάσχα αναφορικά με την μέθοδο που θα ακολουθηθεί και προσπάθων κράτος και ΚΕΔΙΠΕΣ να βρουν ενδεχομένως και άλλες λύσεις εκτός των πλεονασμών των συγκεκριμένων υπαλλήλων. Η επιλογή του πλεονασμού των υπαλλήλων παραμένει στο τραπέζι, αλλά την τελική επιλογή θα λάβει από κοινού το κράτος με την ΚΕΔΙΠΕΣ. Εκείνο που είναι σίγουρο, είναι ότι και κράτος και ΚΕΔΙΠΕΣ συμφωνούν στο ότι η ΚΕΔΙΠΕΣ θα πρέπει να μειώσει το κόστος της και να καταργήσει συγκεκριμένες θέσεις μέσα στον οργανισμό, αφού με την μετεξέλιξη της σε εταιρεία διαχειρίσιμη δανείων υπό τη μορφή «κακής τράπεζας» δεν θα έχουν αντικείμενο ύπαρξης. Όπως διαφαίνεται, το κράτος ενδεχομένως να μην θέλει να τραβήξει στα άκρα και να εφαρμόσει εντέλει τους πλεονασμούς προσωπικού. Εάν προχω-

ρήσουν δε σε πλεονασμούς, οι συντεχνίες έχουν προειδοποιήσει ανοικτά πως θα προχωρήσουν σε απεργιακές κινητοποιήσεις. Μέσα στα σενάρια που εξετάζονται, είναι οι εν λόγω υπάλληλοι που έχει επιλέξει η ΚΕΔΙΠΕΣ να αποκαρτηθούν να τους καταβληθεί ποσά πολλαπλάσια. Η ΚΕΔΙΠΕΣ εφάρμοσε το ίδιο σχέδιο με εκείνο του Οκτωβρίου 2021 κατά το οποίο πάτησαν το κουμπί της εξόδου μόνο 38 άτομα. Το Σχέδιο απέτυχε για ακόμη μια φορά, αφού με την αποχώρηση συνολικά 15 ατόμων δεν αποκαθίσταται η προαχρησθέντα ζανά στο πλαίσιο των πλεονασμών. Η απόφαση για μετατροπή της ΚΕΔΙΠΕΣ σε «κακή τράπεζα» αλλάζει εντελώς τη δομή, άρα και τις ανάγκες της. Είναι θέμα χρόνου να λάβει τις απαραίτητες εγκρίσεις ο οργανισμός από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για αλλαγή του καθεστώτος, ενώ όπως διαφαίνεται, δεν θα αγοράζει δάνεια, αλλά ακίνητα, αφού όπως διαρρέει, η δυνατότητα του να αγοράζει δάνεια δεν ικανοποιεί τους ευρωπαϊκούς όρους.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΡΟΥΓΚΑΛΑΣ

ΑΡΘΡΟ / Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Πολυκαναλική τραπεζική - Omnichannel Banking

Το Omnichannel Banking είναι η τραπεζική του μέλλοντος που όμως κάποιοι οργανισμοί την προσφέρουν ήδη. Μπορεί λοιπόν να προβλέψει τη συμπεριφορά του πελάτη παρέχοντάς του επικοινωνία μέσω όλων των διαθέσιμων καναλιών και με αυτό τον τρόπο καλύτερη την εμπειρία του. Τι σημαίνει όμως αυτό; Το ίδρυμα προσφέρει ακριβώς τις ίδιες υπηρεσίες σε όλα τα κανάλια διαδικτυακά ή από την εφαρμογή στα κινητά, αλλά και με τη φυσική παρουσία του πελάτη σε ένα κατάστημα. Αυτή η συνδεσιμότητα επιτρέπει να ολοκληρωθούν διαδικασίες από διαφορετικά κανάλια χωρίς να χρειάζεται ξανά και ξανά να ζητούνται από τον πελάτη τα ίδια στοιχεία. Αυτή η μικρή επανάσταση μπορεί να βοηθήσει τους οργανισμούς να μειώσουν τα κόστη τους και να αυξήσουν τα κέρδη τους, ενώ οι πελάτες μπορούν να απολαμβάνουν καλύτερη και πιο σύγχρονη εξυπηρέτηση. Εδώ λοιπόν έρχονται οι fintech να πλαισιώσουν τους οργανισμούς με τις εξειδικευμένες πλατφόρμες που έχουν φτιάξει, ώστε να επηρεάσουν θετικά την εμπειρία των πελατών συγχρονίζοντας σε πραγματικό χρόνο όλα

τα δεδομένα που έχουν. Αν λοιπόν ένα ίδρυμα είτε είναι τραπεζικό είτε ηλεκτρονικό χρήματος θέλει να προσφέρει μια πραγματικά πολυκαναλική εμπειρία, τότε θα πρέπει να αναπτύξει προηγμένα αναλυτικά στοιχεία γιατί με αυτόν τον τρόπο θα καταλάβει καλύτερα τη συμπεριφορά του πελάτη και θα μπορέσει να αυξήσει τις πωλήσεις. Το μάρκετινγκ θα πρέπει να γίνει προσωποποιημένο μέσω των αναλυτικών στοιχείων που θα πάρουν από τις σελίδες στο διαδικτυακό βάσει των επισκέψεων, όπως και τα κλικ ανά σελίδα. Βέβαια για να είναι πετυχημένη η συνταγή πρέπει να υπάρχει από πίσω μια ομάδα πωλήσεων με κέντρο για να φέρει νέους πελάτες και να βοηθήσει τους υφιστάμενους να αναπτύξουν περισσότερο και να αυξήσουν τη συνεργασία με το ίδρυμα. Μπορεί λοιπόν η αυτοματοποίηση και η ψηφιοποίηση να είναι μονόδρομο, αλλά για να πετύχει η συνταγή χρειάζεται μια ομάδα ανθρώπων με κοινή κουλτούρα και όραμα.

Ο κ. Γιάννης Γεωργουλάς είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Στο 2,1% η ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας το 2022

Στο 2,1% θα περιοριστεί ο ρυθμός ανάπτυξης το 2022, με τον πληθωρισμό για το έτος να εκτοξευτεί στο 5,3%, με τις επιπτώσεις της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία να επηρεάζουν δυσμενώς τις παγκόσμιες οικονομικές προοπτικές και να οδηγούν σε περαιτέρω πληθωριστικές πιέσεις, εκτιμά το Διεθνές Οικονομικό Ταμείο (ΔΝΤ) στο πλαίσιο του World Economic Outlook Απριλίου που δημοσιοποιήθηκε χθες.

Το ΔΝΤ εκτιμά ότι οι οικονομικές προοπτικές παγκοσμίως έχουν επιδεινωθεί με κύριο λόγο την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, που προκαλεί μια τραγική ανθρωπιστική κρίση στην ανατολική Ευρώπη και τις κυρώσεις κατά της Ρωσίας με στόχο η τελευταία να τερματίσει τις εκθροπραξίες.

Κατά το ΔΝΤ, η νέα κρίση ξετυλίγεται την ώρα που η παγκόσμια οικονομία βρισκόταν σε πορεία ανάκαμψης από την υγειονομική κρίση του κορωνοϊού, ενώ τα συχνά και ευρεία lockdown σε κατασκευαστικά κέντρα στην Κίνα θα μπορούσαν να προκαλέσουν νέες καθυστερήσεις στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες.

«Πέραν του άμεσου ανθρωπιστικού αντικτύπου, ο πόλεμος θα οδηγήσει σε σημαντικό πσογύρισμα στην παγκόσμια ανάκαμψη, επιβραδύνοντας την ανάπτυξη και αυξάνοντας ακόμη περαιτέρω τον πληθωρισμό», σημειώνει το ΔΝΤ.

Για την παγκόσμια οικονομία, το ΔΝΤ προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης 3,6% το 2022 και το 2023, υποβαθμίζοντας την προηγούμενη εκτίμηση του WEO Ιανουαρίου κατά 0,8% και 0,3 αντίστοιχα, με

Το ΔΝΤ εκτιμά ότι η νέα κρίση ξετυλίγεται την ώρα που η παγκόσμια οικονομία βρισκόταν σε πορεία ανάκαμψης από την υγειονομική κρίση του κορωνοϊού

Ο πληθωρισμός για το έτος εκτοξεύεται στο 5,3%, με τις επιπτώσεις της εισβολής να επηρεάζουν δυσμενώς τις οικονομικές προοπτικές.

την υποβάθμιση να αντικατοπτρίζει κυρίως τις επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Για την Κύπρο, η πρόβλεψη του ΔΝΤ

για το 2022 και το 2023 κάνει λόγο για ρυθμό ανάπτυξης 2,1% και 3,5% αντίστοιχα. Η πρόβλεψη για το τρέχον έτος συνάδει και με τις εκτιμήσεις που δημοσιεύτηκαν τον προηγούμενο μήνα έπειτα από τον έλεγχο της κυπριακής οικονομίας στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων βάσει του άρθρου 4.

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο πληθωρισμός θα εκτοξευτεί στο 5,3% το 2022 για να μειωθεί στο 2,3% το επόμενο έτος.

Όσον αφορά την ανεργία, το ΔΝΤ εκτιμά ότι από το 7,5% το 2021, θα φτάσει στο 8,5% το 2022 και θα υποχωρήσει εκ

νέου στο 7,5% το 2023. Εξάλλου, το έλλειμμα στον λογαριασμό τρεχουσών συναλλαγών από το 7,6% του ΑΕΠ θα φτάσει στο 9,4% το 2022 και θα υποχωρήσει στο 8,3% το επόμενο έτος.

Σύμφωνα με το ΔΝΤ, ο ρυθμός ανάπτυξης των ΗΠΑ θα διαμορφωθεί στο 3,7% και στο 2,3% το 2022 και 2023, αντίστοιχα, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο το πραγματικό ΑΕΠ θα μεγεθυνθεί με ρυθμό 3,7% και 1,2% αντίστοιχα το 2022 και 2023.

Στην Ελλάδα ο ρυθμός ανάπτυξης θα φτάσει το 3,5% και 2,6% το 2022 και 2023 αντίστοιχα, ενώ στο Ηνωμένο Βασίλειο το πραγματικό ΑΕΠ θα μεγεθυνθεί με ρυθμό 3,7% και 1,2% αντίστοιχα το 2022 και 2023.

Πάντως το Ταμείο εκτιμά ότι η συρρικνωση της οικονομικής ανάπτυξης στην χειμαζόμενη Ουκρανία θα φτάσει στο -35% το 2022 χωρίς να δίνει εκτίμηση για το 2023, ενώ η οικονομία στη Ρωσία θα συρρικνωθεί κατά 8,5% το 2022 και κατά 2,3% το επόμενο έτος.

«Οι οικονομικές επιπτώσεις του πολέμου εξαπλώνονται ανα σεισμικά κύματα που προκύπτουν από το επίκεντρο ενός σεισμού», αναφέρει το ΔΝΤ κυρίως μέσω των αγορών εμπορευμάτων, το εμπόριο και τις χρηματοοικονομικές διασυνδέσεις.

Σημειώνει ακόμη ότι επειδή η Ρωσία είναι σημαντικός πάροχος πετρελαίου, φυσικού αερίου και μετάλλων και μαζί με την Ουκρανία, σιταριού και καλαμποκιού, η αναμενόμενη μείωση στην προσφορά των εμπορευμάτων αυτών έχει ήδη οδηγήσει τις τιμές σε απότομο άνοδο.

ταξίδια

Αρχαίοι τόποι

Φίλιπποι, Δίον, Αρχαία Μεσσήνη
υποδέχονται την άνοιξη

ΕΚΤΑΚΤΩΣ
ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ
ΣΑΒΒΑΤΟ

23/4

+

ΛΙΣΑΒΟΝΑ

ΕΛΑΙΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΠΑΡΙΣΙ·ΡΩΜΗ·ΒΕΡΟΛΙΝΟ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 23/4/2011

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το νέο τοπίο
στο διεθνές εμπόριο

Των ΝΤ. ΜΑΛΑΚΡΙΝΟ, ΑΝΤΙΑ ΜΟΧΑΜΕΝΤ και ΑΝ. ΠΡΕΣΜΠΙΤΕΡΟ*

Οι κρυσταλλοί στη ζήτηση και στην προσφορά, τους οποίους προκάλεσε η πανδημία του κορωνοϊού, αναμένεται να προεξέινουν δραστηριότητα μείωση στο διεθνές εμπόριο, αν και αυτό έχει αποδειχθεί πολύ ανθεκτικότερο από όσο σε παρελθούσες κρίσεις. Κι ενώ οι συναλλαγές σε αγαθά ελαττώθηκαν δραστηρικά το δεύτερο τρίμηνο του 2020, επανήλθαν στα προ πανδημίας επίπεδα προς τη λήξη του έτους. Η δε πτώση στις υπηρεσίες την ίδια χρονιά, όπως λόγω χάριν στον τουρισμό, αποδείχθηκε δεινότερη και ανακάμπτει πιο αργά, δεδομένου ότι παρατηρούνται παρατεταμένοι περιορισμοί για την ανάσχεση της ασθένειας σε κάποιες χώρες. Υπάρχουν συγκεκριμένοι παράγοντες συνδεδεμένοι με την πανδημία, οι οποίοι βοηθούν να δοθούν εξηγήσεις σε αυτά τα μοτίβα του εμπορίου. Πρώτον, ότι οι εισαγωγές αγαθών ήταν υψηλότερες το 2020 από όσο θα είχε προβλεφθεί με κριτήριο μόνο τη ζήτηση και τις αντίστοιχες τιμές και

Η διάλυση των παγκοσμίων αλυσίδων εφοδιασμού δεν είναι η απάντηση στα προβλήματα που δημιουργήθηκαν λόγω πανδημίας.

κυρίως σε χώρες με αυστηρούς όρους εγκλεισμού ή σοβαρά εξοπλιστικά κρουσμάτων. Δεύτερον, οι περιοριστικοί όροι έχουν σοβαράς διεθνείς παράπλευρες απώλειες. Χώρες με εμπορικές εταιρίες, που είχαν επιβάλει αυστηρότερο εγκλεισμό, υπέστησαν μακροχρόνια πτώση στις εισαγωγές αγαθών. Ο εγκλεισμός των εμπορικών εταιριών ευθύνεται σε ένα ποσοστό κατά μέσον όρο έως και 60% για την πτώση των εισαγωγών το πρώτο ήμισυ του 2020. Αυτές οι επιπτώσεις αποδείχθηκαν βαρύτερες σε κλάδους οικονομικής δραστηριότητας που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τις παγκόσμιες προμηθευτικές αλυσίδες, όπως στην περίπτωση των ηλεκτρονικών. Οι συνέπειες, ωστόσο, υπήρξαν βραχυβίαιες, αποδεικνύοντας πως οι προμηθευτικές αλυσίδες είχαν αντοχή, ενώ, επίσης, τις παράπλευρες απώλειες περιέστειλε και η τηλεργασία.

Κατόπιν τούτων, τα καλύματα

που δημιουργήθηκαν λόγω πανδημίας κατέστησαν εντονότερα τα αιτήματα για επαναφορά της παραγωγής εντός συνόρων. Στις τελευταίες μας προβλέψεις για την παγκόσμια οικονομία φαίνεται ότι η διάλυση των παγκοσμίων αλυσίδων εφοδιασμού δεν είναι η απάντηση, αλλά εκείνο που χρειάζεται, είναι περισσότερο διαφοροποίηση στο σύστημα για να ενισχυθούν οι αυτοκτόνοι. Αλλιώς, το επιβεβαιώνουν τα εμπορικά στοιχεία. Μέχρι τα μέσα του 2020 οι χώρες της Ασίας, οι οποίες δέχθηκαν πρώτες τα χτυπήματα του κορωνοϊού και κατόρθωσαν και τον ανάσχεσαν, ακριβώς τότε που πολλές ευρωπαϊκές χώρες επέβαλαν σκληρά μέτρα, εμφάνισαν αύξηση του μεριδίου τους στα προϊόντα της παγκόσμιας προμηθευτικής αλυσίδας κατά 4,6% στην Ευρώπη και κατά 2,3% στη Β. Αμερική. Αυτά τα κέρδη ήταν και γρήγορα και μεγάλα, μιλώντας με ιστορικά δεδομένα. Εντούτοις, ενόσω οι χώρες προσαρμόζονταν στην πανδημία, αυτά διαλύονταν, δείχνοντας ότι οι οποίες αλλαγές ήταν πιθανώς προσωρινές.

Σύμφωνα με την ανάλυσή μας, η διαφοροποίηση στο παγκόσμιο σύστημα της προμηθευτικής αλυσίδας μειώνει τις ζημιές της παγκόσμιας οικονομίας, όταν υπάρχουν ανωμαλίες στην προσφορά. Εάν, υποθετικά, μειωθεί σημαντικά κατά 25% η προσφορά εργασίας σε μια χώρα, που είναι και μεγάλη προμηθεύτρια, το ΔΕΠ σε μια μέση οικονομία θα ελαττωθεί 0,8%. Όταν όμως, έχει οικοδομηθεί ένα διαφοροποιημένο σύστημα, τότε η απώλεια θα μειωθεί σχεδόν κατά 50%. Συν τοις άλλοις, όταν ο εφοδιασμός προέρχεται από πολλές και διαφορετικές πηγές, τότε σε μία περίπτωση που πολλές χώρες υφίστανται σοκ στην προσφορά, η αστάθεια της ανάπτυξης περιστελλεται. Σε μια μέση οικονομία, η αστάθεια της ανάπτυξης περιορίζεται σχεδόν κατά 5% στο σεναρίο της διαφοροποίησης. Ωστόσο, όταν ένα εκτεταμένο σοκ πλήξει ταυτόχρονα όλες τις οικονομίες, η διαφοροποίηση μόνο λίγο προστατεύει, όπως συνέβη το πρώτο τετράμηνο της πανδημίας.

* Οι κ. Νταβίντε Μαλακρίνο, Αντίλη Μοχάμεντ και Αντρέα Πρεσμπιτέρο είναι οικονομολόγοι του Τμήματος Ερευνών του ΔΝΤ. Το άρθρο δημοσιεύεται στο ιστολόγιο του ΔΝΤ.

Αλμα 13% για το ιδιωτικό χρέος σε παγκόσμιο επίπεδο το 2020

Τροχοπέδη για τους ρυθμούς ανάπτυξης κατά την επόμενη τριετία, λέει το ΔΝΤ

Στη διάρκεια της πανδημίας, οι κυβερνήσεις ανά τον κόσμο επιστράτευσαν μέτρα και πολιτικές που περιορίσαν τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας, καθώς προσέφεραν άφθονη ρευστότητα σε καταναλωτές και επιχειρήσεις με εγγυήσεις δανείων, δανεισμό και «πάγωμα» τόκων και πληρωμών. Οι πολιτικές αυτές αποδείχθηκαν επιτυχείς ως προς το ότι στήριξαν οικονομικά νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Παράλληλα, όμως, η αναπτυξιακή νομισματική πολιτική σε συνδυασμό με τους γενικότερα χαλαρούς όρους στη χορήγηση δανείων οδήγησε σε εκτεταμένο δανεισμό, που είχε ως αποτέλεσμα τη θεαματική αύξηση κατά 13% του ιδιωτικού χρέους σε παγκόσμιο επίπεδο το 2020. Η αύξηση αυτή μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στην οικονομική ανάπτυξη, μειώνοντας το ποσοστό ανάκαμψης των ανεπτυγμένων οικονομιών κατά 0,9% και 1,3% των αναδυόμενων αγορών κατά μέσον όρο την επόμενη τριετία.

Στη δυσοίωνα αυτή εκτίμηση καταλήγει

Η αύξηση ήταν μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Μεγάλες οι αποκλίσεις ανάμεσα στις χώρες.

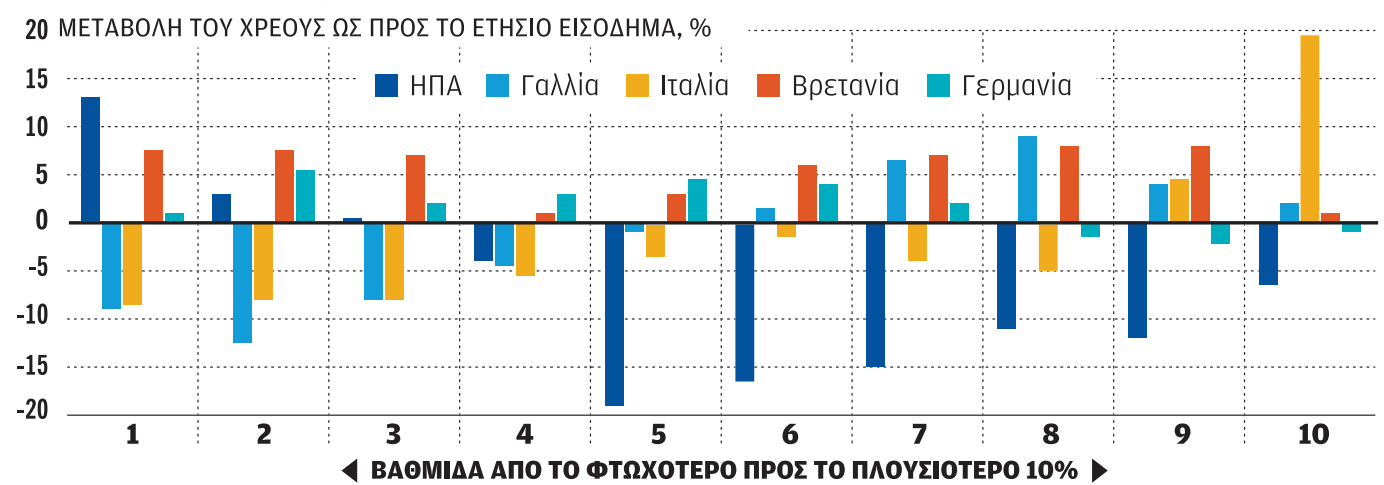
το ΔΝΤ σε σχετική έκθεσή του που έδωσε χτες στη δημοσιότητα. Όπως τονίζει το Ταμείο, η αύξηση αυτή του ιδιωτικού χρέους ήταν μεγαλύτερη από την αντίστοιχη στη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και σχεδόν ίση με την αύξηση του παγκόσμιου δημόσιου χρέους.

Οι οικονομολόγοι του Ταμείου διαπίστωσαν μεγάλες αποκλίσεις ως προς το μέγεθος του αντίκτυπου που είχε η πανδημία στα οικονομικά νοικοκυριά και επιχειρήσεων σε διάφορες χώρες, όπως και στο εσωτερικό της κάθε χώρας. Οι αποκλίσεις αντανακλούν τις διαφορές ανάμεσα στα κυβερνητικά μέτρα όπως και στη σύνθεση των διαφόρων οικονομιών.

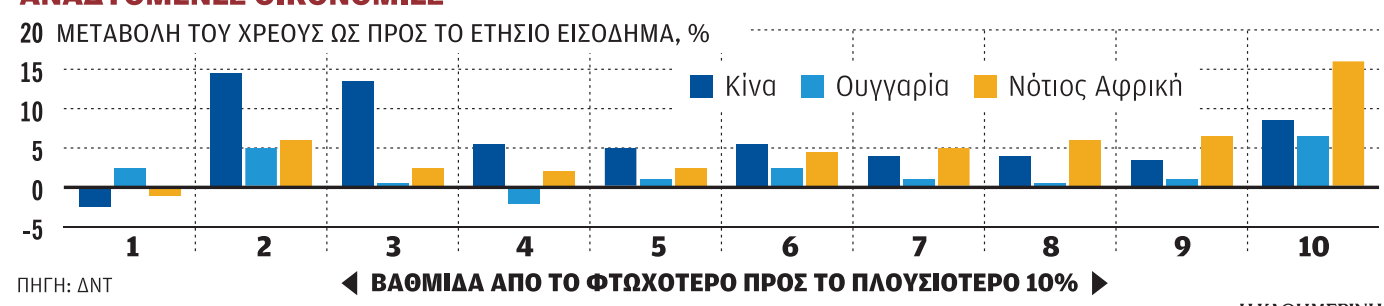
Οι υπηρεσίες που προϋποθέτουν ανθρώπινη επαφή, όπως, για παράδειγμα, ο τομέας της ψυχαγωγίας, επλήγησαν περισσότερο. Στον αντίποδα, η παραγωγή ηλεκτρονικών υπολογιστών και λογισμικού καθώς και συναφών προϊόντων αυξήθηκε σημαντικά, αφού οι καταναλωτές στράφηκαν στις ηλεκτρονικές συσκευές. Οι διαφορές ήταν εξίσου σημαντικές και σε ό,τι αφορά τον αντίκτυπο στα οικονομικά καταναλωτών και επιχειρήσεων ανάλογα με το εύρος της έκθεσής τους στην πανδημία, αλλά και με

Μεγάλες αποκλίσεις ανάμεσα στα επίπεδα χρέους των νοικοκυριών

Στη διάρκεια της πανδημίας αυξήθηκε το χρέος των νοικοκυριών σε ΗΠΑ, Βρετανία και Κίνα ενώ μειώθηκε στη Γαλλία και στην Ιταλία.

ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΕΣ

ΠΗΓΗ: ΔΝΤ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

τη στήριξη που παρείχαν οι κυβερνήσεις τους.

Οι οικονομολόγοι του ΔΝΤ υπογραμμίζουν πως η αύξηση του ιδιωτικού χρέους λόγω της πανδημίας θα πλήξει την ανάπτυξη περισσότερο σε χώρες στις οποίες το μεγάλο ύψος του χρέους είναι συγκεντρωμένο σε οικονομικά ασθενέστερα νοικοκυριά και σε εύλοτες και μη κερδοφόρες επιχειρήσεις, σε χώρες με στενά περιθώρια στα δημόσια οικονομικά τους, σε χώρες με ανεπαρκές το πλαίσιο ρυθμίσεων των πτωχεύσεων και, τέλος, στις χώρες που χρειάζονται άμεσα στροφή σε περιοριστική νομισματική πολιτική. Όπως τονίζουν, τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και μη κερδοφόρες επιχειρήσεις δυσκολεύονται πολύ περισσότερο να αντεπεξέλθουν όταν συσσωρευτούν υψηλά επίπεδα χρέους. Για να αντεπεξέλθουν, τείνουν να μειώνουν πολύ δραστηρικά την καταναλωτική τους δύναμη και τις επενδύσεις οι επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, το πλήγμα στην ανάπτυξη θα είναι στο μέλλον μεγαλύτερο στις χώρες όπου υπερχρεώθηκαν στη διάρκεια της πανδημίας τα φτωχότερα νοικοκυριά και οι μη κερδοφόρες επιχειρήσεις.

Σε ό,τι αφορά τις ανεπτυγμένες οικονο-

μίες, το Ταμείο διαπιστώνει μεγάλες αποκλίσεις, δεδομένου ότι στις ΗΠΑ, στη Βρετανία και στη Γερμανία τα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος ήταν εκείνα που δανείστηκαν περισσότερο, σε αντίθεση με τη Γαλλία και την Ιταλία, όπου αντίθετως τα φτωχότερα νοικοκυριά μείωσαν το χρέος τους. Μεγάλες είναι οι αποκλίσεις και ανάμεσα στις αναδυόμενες αγορές. Το Ταμείο διαπιστώνει πως σε Κίνα και Νότια Αφρική αυξήθηκε περισσότερο το χρέος των νοικοκυριών και των καταναλωτών, αλλά δεν υπάρχουν εκτενή στοιχεία για τις χώρες αυτές. Ανάμεσα στις χώρες που θα υποστούν μεγαλύτερο πλήγμα στους ρυθμούς ανάπτυξης συγκαταλέγεται η Κίνα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των οικονομολόγων του Ταμείου. Το Ταμείο επισημαίνει πως στη μεν Κίνα τα νοικοκυριά που δανείστηκαν περισσότερο και χρεώθηκαν περισσότερο ήταν τα φτωχότερα, σε αντίθεση με τη Νότια Αφρική όπου η μεγαλύτερη αύξηση του δανεισμού παρατηρείται μεταξύ των υψηλότερων εισοδημάτων.

Ο αντίκτυπος της πανδημίας στις επιχειρήσεις παρουσιάζει, επίσης, μεγάλες αποκλίσεις. Όπως εξηγούν οι οικονομολόγοι του Ταμείου, οι μη κερδοφόρες και προ-

βληματικές επιχειρήσεις αυξήσαν τον δανεισμό τους για να αντεπεξέλθουν στη μείωση των εσόδων λόγω της πανδημίας. Πολλές από αυτές ανήκουν σε τομείς που προτιμούνται προσωπική επαφή ανάμεσα στους ανθρώπους, όπως ο τομέας της ψυχαγωγίας, και επομένως οι επενδύσεις των επιχειρήσεων θα μειωθούν περισσότερο σε χώρες με μεγαλύτερο τομέα επιχειρήσεων των οποίων η δραστηριότητα προϋποθέτει προσωπική επαφή.

Δεδομένου ότι οι περισσότερες οικονομίες ανακάμπτουν και ο πληθωρισμός επιταχύνεται, το Ταμείο συνιστά στις κυβερνήσεις όταν σχεδιάζουν να τερματίσουν τις πολιτικές στήριξης να λάβουν σοβαρά υπ' όψιν τον αντίκτυπο που θα έχει στα χαμηλότερα εισοδήματα και στις λιγότερο κερδοφόρες επιχειρήσεις η στροφή στην περιοριστική πολιτική. Εκτιμά πως μπορεί να επισπευθεί η άρση των πολιτικών στήριξης σε όσες οικονομίες ανακάμπτουν ταχύτερα και τα ισοδύναμα είναι σε καλή κατάσταση, ενώ στις χώρες με λιγότερο δυναμική ανάκαμψη οι κυβερνήσεις πρέπει να διατηρήσουν τις πολιτικές στήριξης αλλά στοχευμένες στα φτωχότερα νοικοκυριά και στις πιο εύλωτες επιχειρήσεις.

Επαναλειτούργια εργοστασίων με «εσώκλειστους» εργάτες

Θα διανυκτερεύουν στα εργοστάσια για να μην έρθουν σε επαφή με τον πληθυσμό

Μεγάλοι όμιλοι με παρουσία στη Σαγκάη ετοιμάζονται να επανεκκινήσουν την παραγωγή τους, απόφοιτοι Αρχές της πόλης έδωσαν στη δημοσιότητα τα σχέδιά τους για να λειτουργήσει η οικονομία, ύστερα από τα περιοριστικά μέτρα των τελευταίων δύο εβδομάδων. Ο ακραίος εγκλεισμός κλόνησε το σύστημα της εφοδιαστικής αλυσίδας και έπληξε την οικονομία της Κίνας, ενώ δημιούργησε μείζονα προβλήματα και στο διεθνές εμπόριο. Ανάμεσα στις επιχειρήσεις που θα λειτουργήσουν ξανά υπό νέο μοντέλο είναι η αμερικανική Tesla, η γερμανική Volkswagen και πολλές εταιρείες ημερησίων και ιατρικού εξοπλισμού. Ουσιαστικά, όπως αναφέρει το ειδικό γραφείο πρακτορείο Ρόιτερς, οι επιχειρήσεις κλήθηκαν να καταρτίσουν σχέδια για διοικητικά κλειστούς πυρήνες, όπου οι εργαζόμενοι δεν θα απομακρύνονται και θα δια-

νυκτερεύουν εντός των εγκαταστάσεων ώστε να μην έρχονται σε επαφή με τον υπόλοιπο πληθυσμό. Θα υποβάλλονται, δε, συχνά σε τεστ. Τα σχετικά ανέφερε η Επιτροπή Οικονομίας και Τεχνολογίας της Πληροφορίας της Σαγκάης. Οι επισκέπτες θα περιορίζονται αυστηρά και οι οδηγοί φορτηγών των εκάστοτε εταιριών θα πρέπει να έχουν είτε αρνητικό τεστ αντιγόνων 24 ωρών ή μοριακό 48 ωρών προς της εισόδου στην εργασία. Παράλληλα, αυτοσχέδια νοσοκομεία θα διαμορφωθούν στις επιχειρήσεις με πολλούς εργαζομένους.

Οι κινεζικές αρχές, στην περίπτωση της Σαγκάης, συγκεκριμένα, καθήρτισαν μια «λευκή λίστα» με 666 επιχειρήσεις, οι οποίες κατά προτεραιότητα θα επαναλειτούργησουν ή θα συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους – σε αυτές συγκαταλέγονται οι Tesla, SAIC Motor, Volkswagen κ.ά.,

Οι οδηγοί φορτηγών των εταιριών που θα λειτουργήσουν στη Σαγκάη θα πρέπει να έχουν αρνητικό τεστ 24 ωρών.

όπως αναφέρεται σε αντίγραφο του εγγράφου που περιήλθε σε γνώση του Ρόιτερς.

Ο εγκλεισμός στον οικονομικό κόμβο της Κίνας, τη Σαγκάη, δημιουργεί ασφυκτικές πιέσεις στα πάντα, από την καταναλωτική δαπάνη έως τα συστήματα διαχείρισης εφοδιαστικής αλυσίδας και την παραγωγή. Κατά τους αναλυτές, «κλειδί» στην αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων είναι η προσαρμογή της πολιτικής μηδενικών μολύνσεων της Κίνας, ενώ η κεντρική τράπεζα

ακολουθεί προσεκτική στάση ως προς τη νομισματική πολιτική χαλαρώσεως. Υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της χώρας έχουν επανειλημμένως κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για την ανάπτυξη και την ανάγκη περαιτέρω δημοσιονομικών και νομισματικών μέτρων στήριξης. Υπενθυμίζεται πως η Σαγκάη λογίζεται ως η παραγωγική βάση πάμπολλων βιομηχανιών του κλάδου του αυτοκινήτου, όπως είναι η Tesla, οι κινεζικές SAIC Motor και FAW και άλλες. Η πρώτη καλεί και πάλι το προσωπικό της να προετοιμαστεί για την επανέναρχή της παραγωγής εντός της εβδομάδας, σύμφωνα με το Bloomberg. Η FAW Group άρχισε να λειτουργεί κανονικά πέντε μονάδες της στην Τσανγκτσούν, πρωτεύουσα της επαρχίας Τζιλίν, όπως ανέφεραν οι τοπικές αρχές. Επίσης, άρχισε η παραγωγή σε 276 εργοστάσια εξαρτημάτων εκεί, όπου ζουν 24 εκατο-

μύρια άνθρωποι και θεωρείται κέντρο για τον κλάδο του αυτοκινήτου και της γεωργίας. Στην Τζιλίν επιβλήθηκε εγκλεισμός πριν από ένα μήνα, αλλά πλέον η μετάδοση του κορωνοϊού εντοπίζεται σε ανθρώπους που βρίσκονται σε απομόνωση.

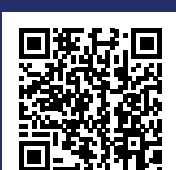
Η SAIC Motor, αναφορικά με τις δραστηριότητές της στη Σαγκάη, δήλωσε ότι άρχισε από χτες να διεξάγει τεστ αντοχής στον δικό της σχεδιασμό για την επανάλψη της παραγωγής, ενώ η VW ανέφερε ότι εξετάζει το κατά πόσον είναι εφικτή η επανέναρχή λειτουργίας των μονάδων τους. Επικαλούμενο καλά πληροφορημένες πηγές, το ειδικό γραφείο πρακτορείο Ρόιτερς σημείωσε ότι στόχος των Αρχών της Σαγκάης των 25 εκατομμυρίων είναι να σταματήσουν τη μετάδοση του κορωνοϊού έως αύριο Τετάρτη στις εκτός της каранτινας περιοχές.

REUTERS, BLOOMBERG

Οι κινεζικές Αρχές, στην περίπτωση της Σαγκάης, καθήρτισαν μια «λευκή λίστα» με 666 επιχειρήσεις, οι οποίες κατά προτεραιότητα θα επαναλειτούργησουν.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!

Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.

G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP

Ο Ερντογάν συνεχίζει τα τρικ για τη στήριξη της λίρας

Οι επιχειρήσεις πρέπει να μετατρέπουν σε λίρες το 40% των συναλλαγμάτων τους

Σε μια προσπάθεια να τονώσει τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της κεντρικής τράπεζας, που βρίσκονται και πάλι σε ανησυχητικά χαμηλά επίπεδα, η κυβέρνηση Ερντογάν επεκτείνει τις ανορθόδοξες πολιτικές της επιβάλλοντας τώρα σε ευρύτατο φάσμα τουρκικών επιχειρήσεων την υποχρέωση να μετατρέπουν σε τουρκικές λίρες το 40% όσων καταθέσεων τους είναι σε σκληρό νόμισμα. Πρόκειται για τη γενίκευση ενός μέτρου που επέβαλε η Αγκυρα στις εξαγωγικές επιχειρήσεις

τους τομείς των υπηρεσιών, τον τουρισμό, τις υπηρεσίες υγείας και τις κατασκευαστικές και αφετέρου επειδή το ποσοστό που θα πρέπει να μετατρέπεται σε τουρκικές λίρες αυξάνεται από το 25% στο 40%. Όταν επιβλήθηκε τις πρώτες ημέρες του έτους είχε προκαλέσει την έντονη αντίδραση των εξαγωγικών επιχειρήσεων, που απευθυνόμενες στην Τράπεζα της Τουρκίας διαμαρτύρονταν ότι θα αντιμετώπιζαν μεγάλες δυσκολίες πουλώντας της το 25% του συναλλάγματός τους, καθώς θα μείνουν εκτεθειμένες στην αστάθεια της τουρκικής λίρας.

Απευθυνόμενες μάλιστα στον διοικητή της κεντρικής τράπεζας, Σαχάπ Καρβιόγλου, είχαν εκφράσει επιφυλάξεις ως προς το εξίσου ανορθόδοξο μέτρο που είχε εξαγγείλει σχεδόν ταυτόχρονα για τη στήριξη της τουρκικής λίρας: την υπόσχεση του τουρκικού κράτους ότι θα αναπληρώνει τις καταθέσεις στο ποσοστό που θα χάνουν εξαιτίας της διολίσθησης της τουρκικής λίρας. Τότε ο κ. Καρβιόγλου, θερμός υποστηρικτής της πολιτικής Ερντογάν και της ανορθόδοξης θεωρίας του Τούρκου προέδρου ότι τα υψηλά επιτόκια προκαλούν πληθωρισμό, επικύρωσε να καθιστούσε τις εξαγωγικές επιχειρήσεις υποστηρίζοντας πως δεν έ-

Το νόμισμα της Τουρκίας έχει σταθεροποιηθεί κάπως τους τελευταίους μήνες, αλλά σε μια χαμηλή ισοτιμία που διαμορφώνεται στις 14,63 λίρες προς ένα δολάριο, έχοντας χάσει το 44% της αξίας του στη διάρκεια του περασμένου έτους.

χουν λόγο να ανησυχούν, καθώς σύντομα θα σταθεροποιηθεί η τουρκική λίρα. Το νόμισμα της Τουρκίας έχει πράγματι σταθεροποιηθεί κάπως τους τελευταίους μήνες, αλλά σε μια χαμηλή ισοτιμία που διαμορφώνεται στις 14,63 λίρες προς ένα δολάριο, έχοντας χάσει το 44% της αξίας του στη διάρκεια του περασμένου έτους. Για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις της Τουρκίας το μέτρο σίγουρα συνεπάγεται μεγάλο ρίσκο, καθώς μέρος του συναλλάγματός τους μετατρέπουν έκτοτε σε τουρκικές λίρες αναγκάζονται να το μετατρέψουν ξανά σε σκληρό νόμισμα, προκειμένου να καλύψουν το κόστος πρώτων υλών που εισάγουν ή άλλες δαπάνες. Παρά τις πιέσεις και το ρίσκο, όμως, και προπαντός παρά τη ιλιγγιώδη

επίπεδα του πληθωρισμού που βρίσκεται στο 61,14%, η κυβέρνηση Ερντογάν επιμένει να επεκτείνει τέτοιου είδους πολιτικές στην προσπάθειά της να τονώσει τόσο τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας όσο και το νόμισμα, χωρίς όμως να καταφύγει στην ορθόδοξη πολιτική μιας αύξησης των επιτοκίων. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα έχουν περιοριστεί στα 67,7 δις. δολάρια—σύμφωνα με επίσημα στοιχεία—και αιτία είναι για μια ακόμη φορά οι αλληλέγγυες παρεμβάσεις της κεντρικής τράπεζας στην αγορά συναλλάγματος με σκοπό τη στήριξη της τουρκικής λίρας. Και την περασμένη εβδομάδα επιβεβαιώνοντας την απόκλησή της από τη γενικότερη τάση που επικρατεί μεταξύ των μεγάλων κεντρικών τραπεζών,

η Τράπεζα της Τουρκίας διατήρησε και πάλι αμετάβλητο το κόστος δανεισμού στο 14% στο οποίο έχει μειώσει τα επιτόκια στη διάρκεια του περασμένου έτους, από το 19% στο οποίο βρισκόταν πριν από ένα χρόνο. Κι ενώ τα διαστημικά επίπεδα στα οποία έχει φτάσει ο πληθωρισμός έχουν πληξει καιρία το βιοτικό επίπεδο του τουρκικού λαού, η κυβέρνηση Ερντογάν καταφεύγει σε εθελούσια κατασταλτικά μέτρα ακόμη και όταν πρόκειται για οικονομολόγους που αμφισβητούν τα επίσημα στοιχεία. Την περασμένη εβδομάδα διέρρευσε ότι το κυβερνητικό κόμμα προωθεί νομοσχέδιο σύμφωνα με το οποίο θα αντιμετωπίζει έως και τρία χρόνια κάθειρξη ο-

ποιος ανεξάρτητος οικονομολόγος δημοσιεύει ανεπίσημα στοιχεία για την οικονομία, δείκτες ή δικές του εκτιμήσεις, χωρίς πρώτα να ζητήσει την έγκριση της Στατιστικής Υπηρεσίας της χώρας. Προσφάτως, άλλωστε, η Στατιστική Υπηρεσία υπέβαλε μήνυση κατά της ομάδας ανεξάρτητων οικονομικών ερευνητών, ENAGroup, την οποία κατηγορήσε ότι «δυσφημεί πθελμένα» τον θεσμό της και «παράπλανα την κοινή γνώμη». Η ENAGroup είχε δημοσιεύσει δικές της εκτιμήσεις, σύμφωνα με τις οποίες τον Μάρτιο ο πληθωρισμός στην Τουρκία βρισκόταν στην πραγματικότητα στο 142,63%, δηλαδή ήταν υπερδιπλάσιος από την επίσημη εκτίμηση. Bloomberg, Reuters

Κωνσταντινούπολη, το νέο... Λονδίνο των Ρώσων ολιγαρχών

Μετά την επιβολή κυρώσεων εις βάρος της Ρωσίας, χιλιάδες Ρώσοι εγκαταλείπουν τη χώρα τους και κατευθύνονται στην Τουρκία. Οι νεότεροι σε ηλικία προσπαθούν να πάρουν χρήματα με την κάρτα τους από τις αυτόματες ταμειακές μηχανές των τουρκικών τραπεζών, οι οποίες, όμως, δεν λειτουργούν. Πρέπει να αλλάξουν τα ρουβλία που έχουν μαζί τους, αν και σε χαμηλή τιμή, ή εάν έχουν ευρώ ή δολάρια, σε καλύτερη, όπως αναφέρει η Deutsche Welle.

Τελευταία, οι τουρκικές τράπεζες παρατηρούν πόσο δημοφιλείς έχουν γίνει οι λογαριασμοί τους για το πλούσιο Ρώσους πολίτες. Όσοι δεν βρίσκονται σε λίστα κυρώσεων μπορούν ακόμη να ανοίξουν λογαριασμό. Βέβαια, όπως π-

στεύει ο Κέριμ Ρότα, πρώην υποδιοικητής της τουρκικής τράπεζας AKBANK, δεν πρόκειται να γίνουν δεκτά μεγάλα ποσά, γιατί τότε υπάρχει η υπόνοια για ξέπλυμα βρώμικου χρήματος. «Η πιθανότητα να γίνουν εμβάσματα μικρότερων ποσών—μερικών εκατομμυρίων κάθε φορά—είναι μεγαλύτερη», τονίζει. «Υποθέτω ότι κατ' αρχάς θα ερπύσουν μικρά ποσά, που θα μπορούσαν να είχαν κάποιο αντίκτυπο στην Τουρκία, αλλά με την πάροδο του χρόνου θα αυξηθούν, και ίσως φτάσουν από 10 έως 15 δις. δολάρια». Αυτό ακούγεται περισσότερο από ό, τι είναι στην πραγματικότητα, όπως συμπληρώνει ο πρώην τραπεζίτης. Και αυτό γιατί σε σχέση με το ΑΕΠ της Τουρκίας, που σήμερα ανέρχεται

στα 800 δις. δολάρια, εισροή της τάξης των 10 ή 15 δις. δολαρίων δεν είναι ιδιαίτερα σημαντική. Ο Ουσάλ Σαχπαζ, οικονομικός συντάκτης στη φημισμένη εφημερίδα Dünya, λέει ότι δεν αναμένονται μεγαλύτερα ποσά. «Λέγεται ότι έχουν εισρεύσει μέχρι στιγμής περίπου 3 δις. δολάρια, κάτι αξιόπιστο και ρεαλιστικό», επισημνεί. «Εάν τελικά θα έρθουν περισσότερα, ίσως και μέχρι 30 δις. δολάρια, είναι δύσκολο να ληφθεί εκ των προτέρων. Τα περισσότερα πρέπει να έχουν ήδη έρθει και η τάση μάλλον θα επιβραδυνθεί». Αρα ο Τούρκος δημοσιογράφος δεν περιμένει ιδιαίτερες επιπτώσεις ούτε και στην τουρκική οικονομία. Γιατί η χώρα δεν είναι ιδιαίτερα ελκυστική, αλλά μάλλον ουδέτερη. Οι προσπάθειες των Αρχών

Μετά την επιβολή κυρώσεων εις βάρος της Ρωσίας, χιλιάδες Ρώσοι εγκαταλείπουν τη χώρα τους και κατευθύνονται στην Τουρκία.

Σε επίπεδα 2019 επέστρεψαν οι αμοιβές στελεχών

Στα επίπεδα προ πανδημίας διαμορφώθηκαν και πάλι οι αμοιβές των διευθυντών συμβούλων στις 100 κορυφαίες εταιρείες που απαρτίζουν τον δείκτη FTSE 100 στο χρηματιστήριο του Λονδίνου, ενώ το παρελθόν έτος είχαν σημειώσει μια αύξηση της τάξεως του 1/3, σύμφωνα με σχετικό δημοσίευμα της βρετανικής εφημερίδας Financial Times. Ορισμένοι κλάδοι εμφάνιζαν ζωηρή ανάπτυξη μετά το πέρας της πανδημίας του κορωνοϊού, ενώ οι επιχειρήσεις, συν τοις άλλοις, υπολόγισαν τις επιδόσεις τους έναντι συντηρητικών στόχων που είχαν θέσει. Βάσει ανάλυσης της PriceWaterhouseCoopers (PwC) σχετικά με τις πρώτες πενήντα επι-

Βάσει ανάλυσης της PriceWaterhouseCoopers, η μέση συνολική αμοιβή για διευθυντές συμβούλους στις κορυφαίες εταιρείες που απαρτίζουν τον δείκτη FTSE 100 φθάνει στα 4,9 εκατ. ευρώ.

Η μέση συνολική αμοιβή των CEO στις 50 κορυφαίες εταιρείες του χρηματιστηρίου του Λονδίνου αυξήθηκε το 2021 κατά 34% σε σχέση με το 2020.

χειρήσεις του δείκτη που πρόκειται να δημοσιοποιήσουν τις εκθέσεις αποδοχών του 2021 (οικονομικό έτος με λήξη 30/9/2021 ή αργότερα), καταδεικνύεται ότι η μέση συνολική αμοιβή για διευθυντές συμβούλους έχει αυξηθεί κατά 34% από το 2020, φθάνοντας στα 4,1 εκατ. στερλίνες ή 4,9 εκατ. ευρώ. Θα πρέπει να επιστημονηθεί ότι αυτή η ανοδική πορεία προέρχεται κυρίως από τις μεγάλες αυξήσεις στα ετήσια μπόνους. Αυτό σηματοδοτεί και μια επιστροφή σε επίπεδα στελεχικών αμοιβών τα οποία τελευταία φορά παρατηρήθηκαν το 2019, δηλαδή πριν από το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού. Τη χρονιά εκείνη, μια μέση αποζημίωση για τους επικεφαλής των εταιρειών του FTSE 100 ανέρχονταν στα 4,2 εκατ. στερλίνες. Το

δε 2021, ένα μέσο μπόνους έφθανε το 82% της ανώτατης αμοιβής, ενώ το 2020 το ποσοστό αυτό ήταν σχεδόν το μισό, στο 44%, και στο 66% το 2019. Η διευθύντρια Αμοιβών και Απασχόλησης της PwC, Φίλιπα Ο' Κόννορ, επισημνεί: «Παρατηρήσαμε μια μεταπληθυσμική ευημερία σε ορισμένους τομείς, όπως τα τραπεζικά ιδρύματα, ο ευρύτερος κλάδος των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και εκείνος των κατασκευών—κι αυτό αποτυπώνεται στις αποφάσεις για τις αμοιβές της διοίκησης». Άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας, όπως τα ταξίδια, η φιλοξενία και το λιανικό εμπόριο, οι οποίοι συγκαταλέγονται σε όσους υπέστησαν το βαρύτερο πλήγμα λόγω πανδημίας, δεν έχουν ακόμα ανακάμψει σε ανάλογο βαθμό. «Όταν οι επιχειρήσεις καθήρτισαν τα σχέδια για τα μπόνους στις αρχές του 2021, οι προβλέψεις για τη δυσμενή επίπτωση του κορωνοϊού και η συνεπαγόμενη αβεβαιότητα διαμόρφωσαν ένα περισσότερο απαισιόδοξο σκηνικό από ό, τι τελικώς εξελίχθηκαν τα πράγματα», τονίζει η κ. Ο' Κόννορ. Βέβαια θα πρέπει να αναφερθεί ότι η ανάλυση της PwC έρχεται σε μια περίοδο γενικών συνελεύσεων, στο πλαίσιο των οποίων τόσο το ύψος όσο και η δομή των αμοιβών των διοικήσεων θα εξακολουθήσουν να μπαίνουν στο μικροσκόπιο των επενδυτών. Όπως συνέβη και κατά το παρελθόν έτος, οι τελευταίοι προσπαθούν να διασφαλίσουν ότι όσες επιχειρήσεις είχαν συμμετάσχει στα κρατικά προγράμματα επιδότησης θέσεων εργασίας ή είχαν αποφασίσει να μειώσουν τα μερίσματα δεν προχώρησαν σε καταβολή μπόνους, όπως αναφέρουν οι F.T. Εν τω μεταξύ, οι γενικές συνελεύσεις των εταιρειών του FTSE 100 διεξάγονται υπό δυσμενείς συνθήκες παγκοσμίως, αφενός λόγω της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία που προξένησε δριμύ σοκ στασιμοληθωρισμού, αφετέρου λόγω της επιστροφής του κορωνοϊού στην Κίνα, η οποία για μία ακόμη φορά προκαλεί μειζόνες κραδασιές στο παγκόσμιο σύστημα εφοδιαστικών αλυσίδων.

Ο Πινό εξαγοράζει την πλατφόρμα Deezer έναντι 1 δις. ευρώ

Εντονη δραστηριότητα αναπτύσσει στο πεδίο των εταιρειών ειδικού σκοπού ο διοικητικό διευθυντής Φρανσουά Πινό, ο οποίος αποκτά την εταιρεία ροής μουσικής Deezer, στο πλαίσιο συμφωνίας η οποία αποτιμάται άνω του 1 δισεκατομμυρίου ευρώ. Ο μεγιστάνας, ο οποίος θεωρείται ο τρίτος πλουσιότερος άνθρωπος στη Γαλλία με περιουσία 42,3 δις. ευρώ, βάσει της κατάταξής του περιοδικού Forbes, θα ολοκληρώσει την εξαγορά μαζί με τους άλλους συνιδρυτές της IZPO. Πρόκειται για μία από τις λεγόμενες εταιρείες ειδικού σκοπού, η οποία εισήχθη στο χρηματιστήριο του Παρισιού το 2021. Το επόμενο βήμα του Πινό, ο οποίος είναι ο δημιουργός του ομίλου υψηλής ραπτικής και ειδών πολυτελείας Kering, είναι να εισαγάγει την Deezer στο χρηματιστήριο. Αξίζει να σημειωθεί ότι στον όμιλο Kering ανήκουν διάσημα ονόματα της μόδας, όπως οι οίκοι Gucci, Balenciaga, Bottega Veneta, Alexander McQueen και Yves Saint Laurent. Όπως γίνεται αντιληπτό, ο ίδιος ο Φρανσουά Πινό και ο Kering βρίσκονται ευθέως σε ανταγωνισμό με τον έτερο Γάλλο μεγιστάνα Μπερνάρ Αρνό και τον δικό του όμιλο LVMH. Πάντως, ο Αρνό κατέχει πολύ περισσότερα. Η περιουσία του, συγκεκριμένα, ανέρχεται σε 195,7 δις. ευρώ. Τόσο η εταιρεία ειδικού σκοπού του Πινό όσο και η πλατφόρμα μουσικής ροής Deezer συγκεντρώνουν από αρχικούς και νέους επενδυτές τουλάχιστον 120 εκατ. ευρώ με την

Ο Φρανσουά Πινό είναι ο δημιουργός του ομίλου υψηλής ραπτικής και ειδών πολυτελείας Kering.

προοπτική της εισαγωγής στο χρηματιστήριο του Παρισιού περίπου τον Ιούλιο, σύμφωνα με καλά πληροφορημένες πηγές. Πάντως, αν και η Deezer θεωρείται μη κερδοφόρος μονάδα, δεν παύει να ανταγωνίζεται το δημοφιλέστερο Spotify, το οποίο ούτε αυτό αποφέρει έσοδα, καθώς και την Apple Music. Η μεγαλύτερη αγορά της πρώτης είναι η γαλλική, ενώ έπονται η βραζιλιανική και η γερμανική. Επίσης, στα σχέδιά της είναι να επεκταθεί σημαντικά τόσο στις Ηνωμένες Πολιτείες όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η περαιτέρω διεύθυνση σε νέες αγορές θα γίνει με εργαλείο τις συμφωνίες συνεργασίας, όπως η ήδη υφιστάμενη με τη γερμανικό τηλεοπτικό δίκτυο RTL, ενώ αποσκοπεί να εμφανίσει κέρδη και έσοδα 1 δις. ευρώ έως το 2025, όπως η ίδια η Deezer δήλωσε. BLOOMBERG, REUTERS

Προειδοποίηση

Υπογραμμίζοντας την κλίμακα επιβάρυνσης που συνεπάγεται για την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα τα νέα lockdowns στην Κίνα, ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, Ντέβιντ Μαλπάς, επισήμανε μέσα στην εβδομάδα ότι «μάλλον θα είναι καλό για όλους να διαφοροποιήσουν πολλές χώρες την εφοδιαστική τους αλυσίδα και να μειώσουν την εξάρτησή τους από την Κίνα».

Μείωση 40%

Ενδεικτική των επιπτώσεων που έχει ήδη στην εφοδιαστική αλυσίδα και στο διεθνές εμπόριο το lockdown στη Σαγκάη ήταν η ανακοίνωση του Ευρωπαϊκού Εμπορικού Επιμελητηρίου στην Κίνα, που δημοσίευσε τις εκτιμήσεις των επιχειρήσεων-μελών του ότι ο όγκος της κίνησης στο μεγαλύτερο λιμάνι του κόσμου είχε μειωθεί κατά 40% μέσα σε μία εβδομάδα.

Αύξηση

Οικονομολόγοι της ιαπωνικής τράπεζας Nomura υπολογίζουν πως αυτήν την εβδομάδα ήταν σε ολικό lockdown 45 πόλεις της Κίνας και 373 εκατομμύρια άνθρωποι, όταν μόλις πριν από μία εβδομάδα ήταν 23 πόλεις και 193 εκατ. άτομα.

30 ▶ Πολλές εκ των οποίων είναι προμηθεύτριες της Apple
ΤΑΪΒΑΝΕΖΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

- Pegatron προμηθεύει εξαρτήματα για το iPhone
- Foxconn προμηθεύει την Apple
- Quanta Computer προμηθεύει εξαρτήματα για το MacBook
- Luxhare Precision Industry προμηθεύει την Apple
- WUS ηγετική βιομηχανία στην παραγωγή δικτύων
- Wise Pioneer προμηθεύει μηχανολογικό εξοπλισμό για την κατασκευή ηλεκτρονικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας

Οι επιπτώσεις του lockdown σε Σαγκάη και Κουνσάιν

ΚΟΛΟΣΣΟΙ ΤΗΣ ΔΥΣΗΣ ▶ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΑΝΑΣΤΕΙΛΕΙ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΣΑΓΚΑΗ

Λειτουργούν με μειωμένο προσωπικό που μένει μέσα στο εργοστάσιο για να αποφυγή τη μετάδοση του κορωνοϊού

H ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Σαγκάη απειλεί με lockdown το εμπόριο

Αποκλεισμένο το μεγαλύτερο λιμάνι της Κίνας, βιομηχανίες αναστέλλουν την παραγωγή τους

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΣΗ**

Καθώς το ενδιαφέρον της παγκόσμιας κοινής γνώμης παραμένει στραμμένο στον πόλεμο της Ουκρανίας και οι οικονομολόγοι επιχειρούν κάποιους πρόωγους υπολογισμούς για τις οικονομικές επιπτώσεις του, μοιάζει να έχουν όλοι ξεχάσει όσα δεινά της παγκόσμιας οικονομίας προηγούνται το πολέμου. Δεινά που μάλλον θα πολλαπλασιαστούν πολύ προτού έρθει ο λογαριασμός από τον πόλεμο της Ουκρανίας, αφού οφείλονται στην πανδημία, την παγκόσμια αυτή κρίση που δεν έχει λήξει και εξακολουθεί να απειλεί τόσο τη δημόσια υγεία όσο και την παγκόσμια οικονομία. Η πανδημία και τα μέτρα για την αντιμετώπισή της προκάλεσαν το έμφραγμα στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα και τον πληθωρισμό που ακολούθησε, όταν η ζήτηση

για προϊόντα εκτοξεύθηκε στα ύψη, ενώ τα εμπορικότερα λιμάνια ανά τον κόσμο ήταν αποκλεισμένα, οι λιμενεργάτες μειώθηκαν λόγω νόσους ή καραντίνας, τα πλοία αγκυροβολημένα, τα φορτηγά ακινητοποιημένα και το παγκόσμιο εμπόριο καθλωμένο. Ούτε το έμφραγμα στην εφοδιαστική αλυσίδα έχει εκλείψει ούτε ο πληθωρισμός έχει υποχωρήσει, αντιθέτως στοιχειώνει τις μεγαλύτερες οικονομίες του δυτικού κόσμου. Κι ενώ οι χώρες της Δύσης επιλέγουν να αντιμετωπίσουν τα νέα κύματα του κορωνοϊού με χαλαρά μέσα, το Πεκίνο έχει υιοθετήσει την πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό, επιβάλλοντας εκ νέου σκληρότατα lockdowns σε εκτεταμένες περιοχές της μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο. Αυτή τη φορά, όμως, ενδέχεται τα lockdowns να εγκυμονούν νέους και ίσως μεγαλύτερους κινδύνους

Κίνδυνος μεγάλων ελλείψεων στις δυτικές οικονομίες για προϊόντα υψηλής τεχνολογίας.

για την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα, καθώς έχουν αποκλείσει το μεγαλύτερο λιμάνι του κόσμου και σημαντικότερο στον κόσμο ως προς τον όγκο του εμπορίου που διακινεί, τη Σαγκάη, αλλά και την πόλη Κουνσάιν.

Από τη Σαγκάη διέρχεται τουλάχιστον το 7% των εξαγωγών της Κίνας γι' αυτό και η πόλη αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 3,8% του κινεζικού ΑΕΠ. Η Σαγκάη ειδικότερα είναι η έδρα εκατοντάδων πολυεθνικών και θυγατρικών των κολοσσών

της Δύσης, όπως οι αυτοκινητοβιομηχανίες Tesla και Volkswagen και ο κολοσσός της χαλυβουργίας Thyssenkrupp. Τις τελευταίες ημέρες πληθαίνουν τα δημοσιεύματα του διεθνούς Τύπου για τις αυταρχικές μεθόδους με τις οποίες επιβάλλουν οι κινεζικές αρχές ακрайούς περιορισμούς στους κατοίκους της Σαγκάης. Για την παγκόσμια οικονομία, όμως, το πρόβλημα είναι ότι το lockdown σε αυτήν τη μητρόπολη του εμπορίου και σε άλλες πόλεις εξίσου σημαντικές έχει αναγκάσει σε αναστολή της λειτουργίας τους τουλάχιστον 30 ταϊβανέζικες βιομηχανίες που προμηθεύουν τους δυτικούς κολοσσούς της τεχνολογίας. Η αυτοόπτη επιβάρυνση της εφοδιαστικής αλυσίδας και η μείωση της παραγωγής αυτών των βιομηχανιών μπορεί σύντομα να μεταφραστεί για τις δυτικές οικονομίες σε ελλείψεις κινητών τηλεφώνων, ηλεκτρονικών υπο-

λογιστών, ηλεκτροκίνητων οχημάτων, όπως και πολλών άλλων ειδών υψηλής τεχνολογίας.

Ανάμεσα στις βιομηχανίες που έχουν αναστείλει τη λειτουργία τους συγκαταλέγεται η Pegatron, που παρασκευάζει εξαρτήματα για τα iPhone και για τους υπολογιστές της Apple. Εκεί προηγήθει τον περασμένο μήνα ένας άλλος σημαντικός προμηθευτής της Apple, η Foxconn, που επίσης ανέστειλε τη λειτουργία της στο κέντρο τεχνολογίας της Σεντζέν, της πόλης που τα τελευταία χρόνια αποκαλείται συχνά Σίλικον Βάλεϊ της Κίνας. Μέσα στην εβδομάδα ανέστειλε τη λειτουργία της και η Quanta Computer, παρασκευάστρια των MacBook στη Σαγκάη, ενώ από τις αρχές του μήνα έχει διακόψει την παραγωγή της η Luxhare Precision Industry, επίσης προμηθεύτρια της Apple στην Κουνσάιν.

Κρίση στην εφοδιαστική αλυσίδα τροφίμων της Κίνας

Της **ΑΝ ΚΟΧ / BLOOMBERG**

Μία από τις μεγαλύτερες στον κόσμο ναυτιλιακές εταιρείες μεταφοράς φορτίου, η AP Moller-Maersk A/S, διέκοψε τις κρατήσεις για τη μεταφορά κατεψυγμένου κρέατος και κατεψυγμένων θαλασσινών στη Σαγκάη, καθώς το σκληρό lockdown έχει καθλώσει τα φορτηγά στον δρόμο από το λιμάνι προς την πόλη. Σε ειδοποίηση της προς την πελατεία της, η Ocean Network Express προειδοποιεί πως στο λιμάνι της Σαγκάης συσσωρεύονται εμπορευματοκιβώτια και η εφοδιαστική αλυσίδα είναι μπλοκαρισμένη. Το λιμάνι έχει μείνει

χωρίς τον ηλεκτρικό εξοπλισμό που χρειάζεται για να διατηρήσει στις αναγκαίες χαμηλές θερμοκρασίες τα κατεψυγμένα τρόφιμα. Παράλληλα, είναι περιορισμένος ο αριθμός των φορτηγών και στους τερματικούς σταθμούς επικρατεί συνωστισμός. Ως εκ τούτου, η Maersk διέκοψε τις μεταφορές κατεψυγμένων προϊόντων αλλά και διαφόρων άλλων ευπαθών φορτίων στη Σαγκάη μέχρι νεωτέρας. Στο μεταξύ, δίνει στους πελάτες της τη δυνατότητα να κατευθύνουν τα φορτία των κατεψυγμένων προϊόντων αλλού με την ίδια χρέωση. Το σκληρό lockdown στη Σαγκάη πλησιάζει πλέον τις τρεις εβδομάδες, με

συνέπεια να μπλοκάρει τελείως η εφοδιαστική αλυσίδα και τα πλοία να αλλάζουν κατεύθυνση. Παράλληλα, οξύνονται περαιτέρω οι εντάσεις ανάμεσα στους κατοίκους της Σαγκάης και στις Αρχές, που εφαρμόζουν όλο και πιο κατασταλτικές μεθόδους και επιβάλλουν ακрайούς περιορισμούς στις κινήσεις τους. Οι πολίτες έχουν καταφύγει, άλλωστε, σε ένα είδος ανταλλακτικού εμπορίου ανάμεσά τους προκειμένου να διασφαλίσουν φρέσκα λαχανικά και γάλα.

Η πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό που εφαρμόζει η Κίνα έχει ήδη προκαλέσει προβλήματα ακόμα και στις

εφοδιαστικές αλυσίδες των τροφίμων που φτάνουν μέχρι τη Σεντζέν. Όπως, εξάλλου, ανέφερε στην ιστοσελίδα της η Harag-Lloyd AG, στον τερματικό σταθμό της πρωτεύουσας του ηλεκτρονικού εμπορίου έχουν απαγορευτεί οι εισαγωγές κατεψυγμένου κρέατος και κατεψυγμένων θαλασσινών. Σύμφωνα με στελέχη εταιρειών που παρακολουθούν τις εξελίξεις στις εφοδιαστικές αλυσίδες, η τακτική που επιλέγουν τώρα οι ναυτιλιακές μεταφορές φορτίου εγκυμονεί άλλους κινδύνους. Δεδομένου ότι όλες προτείνουν στους πελάτες τους να αλλάξουν κατεύθυνση και αντί για τη Σαγκάη ή τη Σεντζέν να τα στρέψουν

στη Γιαντιάν ή στο Χονγκ Κονγκ, υπάρχει κίνδυνος να επιδεινώσουν το έμφραγμα στα λιμάνια του Νότου. Μιλώντας στο Bloomberg, ο Τζος Μπραζιλ, διευθυντής του project44 που καταγράφει δεδομένα της εφοδιαστικής αλυσίδας, τόνισε πως «το Χονγκ Κονγκ και η Γιαντιάν έχουν εδώ και μήνες το δικό τους πρόβλημα με τα μέτρα κατά της πανδημίας και έχουν ήδη αντιμετωπίσει τη διακοπή στη λειτουργία βιομηχανιών, αλλά και διακοπές στο εμπόριο. Τώρα το lockdown της Σαγκάης πλήττει τα προγράμματα των θαλάσσιων μεταφορών από και προς τα λιμάνια της νότιας Κίνας».

Τα προβλήματα και οι ελλείψεις προϊόντων δεν θα εξαφανιστούν με το τέλος της πανδημίας

Των **ΜΠΕΝ ΚΑΖΕΑΜΑΝ** και **ΑΝΑ ΣΟΥΑΝΣΟΝ / THE NEW YORK TIMES**

Η πανδημία και οι παρενέργειές της μπλοκάρουν τις εφοδιαστικές αλυσίδες ανά τον κόσμο προκαλώντας ελλείψεις προϊόντων, χάος στις μεταφορές και τον μεγαλύτερο πληθωρισμό που έχει σημειωθεί εδώ και πολλές δεκαετίες. Σε μελέτη που παρουσίασαν, όμως, την Πέμπτη, οικονομολόγοι του Λευκού Οίκου υπογραμμίζουν ότι η πανδημία έφερε στην επιφάνεια τις παθογένειες της εφοδιαστικής αλυσίδας, αλλά δεν ήταν η αιτία που τις προκάλεσε. Προειδοποιούν έτσι πως τα προβλήματα δεν πρόκειται να εξαφανιστούν

όταν λήξει η πανδημία. Όπως αναφέρουν οι οικονομολόγοι του Λευκού Οίκου, «οι σύγχρονες εφοδιαστικές αλυσίδες μείωσαν τις τιμές καταναλωτή σε πολλά προϊόντα, αλλά μπορούν εύκολα να διαπραγμαθούν». Τις τελευταίες δεκαετίες, επισημαίνουν, οι αμερικανικές βιομηχανίες ανέθεσαν την παραγωγή εξαρτημάτων σε χώρες χαμηλού κόστους και ιδιαίτερας στην Κίνα. Παράλληλα, υιοθέτησαν την τακτική να ελαστοποιούν τα εξαρτήματα και τις πρώτες ύλες που διατηρούν σε απόθεμα προκειμένου να μεγιστοποιούν τα κέρδη των μετόχων. Έτσι οι εφοδιαστικές αλυσίδες είναι εξαιρετικά αποτελεσματικές αλλά ευθραυστες σε οποια-

δήποτε πανδημία, πόλεμο ή φυσική καταστροφή. Επισημαίνουν, έτσι, πως «η εξέλιξη αυτή βασίστηκε στον κοντόφθαλμο στόχο της μείωσης του κόστους». Στην εν λόγω έκθεση σημειώνονται οι προσπάθειες της αμερικανικής κυβέρνησης να εντοπίσει τις αδυναμίες της εφοδιαστικής αλυσίδας στους μικροεπεξεργαστές, στις μπαταρίες ηλεκτροκίνητων οχημάτων, σε ορισμένα μέταλλα και προϊόντα φαρμακοβιομηχανιών. Στόχος αυτών των προποθέσεων ήταν να ενισχύσει τις αμερικανικές βιομηχανίες με εκτεταμένες αγορές και επενδύσεις. Ορισμένοι οικονομολόγοι υπογραμμίζουν, όμως, πως η θωράκιση των εφοδιαστικών αλυσίδων μπορεί να

συνεπάγεται κόστος και να καταστήσει ακριβότερα τα προϊόντα σε μια στιγμή που ο πληθωρισμός αποτελεί ήδη μείζονα αιτία ανησυχίας.

Σύμφωνα με τον Ανταμ Πόζεν, πρόεδρο του Ινστιτούτου Πέτερσον για τη Διεθνή Οικονομία, η πανδημία και η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία ίσως εξωθήσουν τις επιχειρήσεις να μεταφέρουν τουλάχιστον μέρος της εφοδιαστικής τους αλυσίδας σε περιοχές πιο σταθερές πολιτικά και λιγότερο ευάλωτες. Αν, ωστόσο, πιεστούν οι επιχειρήσεις να διπλασιάσουν την παραγωγή τους, ενδέχεται να σταταληθούν χρήματα των φορολογουμένων και να σημειωθούν ανεπάρκειες που θα

αυξήσουν τις τιμές για τους καταναλωτές και θα υπονομεύσουν την ανάπτυξη. Άλλοι οικονομολόγοι υπογραμμίζουν πως οι παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες δεν αποτελούν πάντα πηγή ρωγμών, αλλά κάποιες φορές προσφέρουν ισχυρές αντοχές. Η διευθύντρια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου αναφέρθηκε στην τάση που αναπτύσσεται τώρα για αποκεντρώνση και μεταφορά της εφοδιαστικής αλυσίδας εκτός Κίνας σε χώρες όπως το Βιετνάμ, το Λάος, η Καμπότζη, το Μπανγκλαντές και η Αιθιοπία. Η τάση αυτή ενσωματώνει τις φτωχότερες χώρες στο παγκόσμιο εμπόριο και τους δίνει τη δυνατότητα να καρπωθούν τα οφέλη της πα-

γκοσμιοποίησης. Αντί, δηλαδή, να συγκεντρώνονται οι εφοδιαστικές αλυσίδες στις ανεπτυγμένες οικονομίες, οι επιχειρήσεις μεταφέρουν την παραγωγή σε χώρες χαμηλού κόστους αλλά λιγότερο μακριές, ενώ παράλληλα αναπτύσσουν και στρατηγικές αντιμετώπισης των κρίσεων όπως είναι η συσσώρευση αποθεμάτων. Και η Σεισίλια Ρουζ, επικεφαλής των οικονομολόγων του Λευκού Οίκου, απαντά πως θα ήταν, πάντως, συντεταγμένα να αυξηθεί η εγκάρσια παραγωγή ορισμένων κρίσιμων εξαρτημάτων. «Δεν χρειάζεται να παράγονται όλα εγχώρια», τόνισε και προσέθεσε: «Κάτι τέτοιο θα ήταν υπερβολικά δαπανηρό και περιττό».

Στηρίζουμε το πρόγραμμα “Μαθητική Επιχείρηση”

Τα lockdowns φέρνουν νέα μέτρα στήριξης στην Κίνα

Σχέδιο ενίσχυσης εταιρειών και μεγαλύτερης ρευστότητας στην αγορά

Το νέο κύμα της πανδημίας, κατά γενική ομολογία το χειρότερο που έχει γνωρίσει η δεύτερη οικονομία στον κόσμο μετά την άνοιξη του 2020, επεκτείνεται σε όλο και περισσότερες πόλεις της Κίνας και μαζί του επεκτείνονται και τα lockdowns. Το αποτέλεσμα είναι, όμως, να επιβαρύνουν τα περιοριστικά μέτρα τόσο την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα όσο και την οικονομία της Κίνας. Στην προσπάθειά της να θωρακίσει την κινεζική οικονομία που ήδη

ντιπαραθέσει των κατοίκων της πόλης με την τοπική αστυνομία, χθες η πόλη Ταϊγιουάν, πρωτεύουσα της βόρειας επαρχίας Σανζι, προχώρησε σε ανάλογα σκληρά περιοριστικά μέτρα. Η Ταϊγιουάν είχε αρχίσει να αυξάνει τους ελέγχους από την περασμένη εβδομάδα και τώρα οδεύει προς πλήρες, σκληρό lockdown. Στην ίδια κατεύθυνση κινείται και η μητροπολιτική περιοχή της νότιας Κίνας, η Γκουανγκζού, όπως και πολλές άλλες μικρές και μεγάλες πόλεις της Κίνας. Η κεντρική τράπεζα της Κίνας διέψευσε με τις προσδοκίες για μείωση των επιτοκίων καθώς ο πληθωρισμός βρίσκεται στο 8,3%, αλλά περιορίσει το επίπεδο των αποθεματικών που οφείλουν να διατηρούν οι κινεζικές τράπεζες προκειμένου να ενθαρρύνει τον δανεισμό. Με το μέτρο, που είναι ευνοϊκότερο για τις μικρότερες τράπεζες και θα τεθεί σε ισχύ από τις 25 Απριλίου, θα μπορούν να διατεθούν άμεσα και να στηρίξουν την κινεζική οικονομία περίπου 530 δισ. γιουάν, ποσό αντίστοιχο των 83 δισ. δολαρίων. Πρόκειται για πάγια τακτική της κινεζικής κεντρικής τράπεζας να καταφεύγει σε αυτό το μέτρο όταν η συγκυρία δεν ευνοεί μια μείωση των επιτοκίων. Έτσι απελευθερώνονται κεφάλαια που παρέμειναν στάσιμα στα ταμεία των κινεζικών τραπεζών και προσφέρεται μεγαλύτερη ρευστότητα στην αγορά. Οικονομικοί

Μετά τη Σαγκάη, η πόλη Ταϊγιουάν και η μητροπολιτική περιοχή της νότιας Κίνας, η Γκουανγκζού, όπως και άλλες πόλεις της Κίνας, οδεύουν προς σκληρό lockdown.

Αμετάβλητα τα επιτόκια, περιορίζονται τα επίπεδα αποθεματικών των τραπεζών, απελευθερώνονται κεφάλαια 83 δισ. δολαρίων.

επιβαρύνεται, η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας ενθαρρύνει τις τράπεζες να αυξήσουν τον δανεισμό και τους καταναλωτές να προχωρήσουν σε δαπάνες. Παράλληλα υποσχεται στήριξη σε μεταφορικές, εταιρείες φορτηγών και κάθε είδους εταιρεία που σχετίζεται με την εφοδιαστική αλυσίδα.

Ενώ το lockdown της Σαγκάης άρχισε στις 28 Φεβρουαρίου και συνεχίζεται για τρίτη εβδομάδα προκαλώντας έντονες α-

ναλυτές επισημάνουν πως η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας δεν έχει παρά ελάχιστα περιθώρια να χαλαρώσει τη νομισματική πολιτική της μειώνοντας τα επιτόκια, καθώς επικρατεί ακριβώς η αντίθετη τάση ανάμεσα στις μεγαλύτερες κεντρικές τράπεζες του κόσμου, με τη Federal Reserve να πραγματοποιεί ήδη επηθετική στροφή στην περιοριστική πολιτική. Τονίζουν μάλιστα πως η αύξηση των επιτοκίων του δολαρίου εξαφανίζει το πρόσθετο κέρδος που προσφέρουν οι τίτλοι της Κίνας έναντι των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου. Στην προκειμένη περίπτωση, η αυξημένη ρευστότητα προσφέρεται για την αγορά των ομολόγων που εκδίδουν μαζικά οι περιφερειακές αρχές των κινεζικών επαρχιών για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής.

Ακόμη και αυτό το μέτρο εκτιμάται, πάντως, πως αρχίζει να χάνει την αποτελεσματικότητά του, καθώς η κινεζική οικονομία αντιμετωπίζει προβλήματα διαρθρωτικής φύσης. Δεδομένου, όμως, του πλήγματος που προκαλούν στην οικονομία τα αλληπάλληλα lockdowns αλλά και του εμφράγματος στην εφοδιαστική αλυσίδα που μειώνει τις εξαγωγές της Κίνας, η κεντρική τράπεζα υποσχέθηκε χθες οικονομική στήριξη στις εταιρείες logistics αλλά και στους οδηγούς φορτηγών. Κάλεσε τις κινεζικές τράπεζες να επεκτείνουν «όσο είναι λογικό» τις υφιστάμενες πιστώσεις αλλά και να εκδώσουν νέα δάνεια για τις εταιρείες του κλάδου. Παράλληλα, όμως, κι ενώ τα επιτόκια

της παραμένουν αμετάβλητα, η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας κάλεσε τις εμπορικές τράπεζες να μειώσουν τα επιτόκια καταθέσεων και συγκεκριμένα το μπόנוς που προσφέρουν στους πελάτες τους. Ζητούμενο αυτού του μέτρου είναι αφενός να ενθαρρύνουν τους καταθέτες να αυξήσουν τις δαπάνες και αφετέρου να μην προσφέρουν οι τράπεζες να διαθέσουν τα κεφάλαια που συνήθως προσφέρουν στην πελατεία τους και να καλύψουν το κόστος νέων δανείων. Το μέτρο δεν είναι μεν υποχρεωτικό, αλλά όσες τράπεζες συμμορφωθούν με αυτό θα δουν την αξιολόγησή τους να αναβαθμίζεται στη σχετική αποτίμηση της κεντρικής τράπεζας στο τέλος κάθε τριμήνου. Το αίτημα αφορά τις 50 μονάδες βάσης πάνω από το επίσημο επιτόκιο κα-

ταθέσεων που προσφέρουν στους πελάτες τους οι μεγάλες τράπεζες της Κίνας και φτάνει στις 75 μ.β. στις μικρότερες τράπεζες. Προς το παρόν, το βασικό επιτόκιο καταθέσεων για ένα έτος είναι 1,5%. Η μακροοικονομική εικόνα της Κίνας δεν είναι ικανοποιητική, καθώς τα αλληπάλληλα lockdowns πλήττουν όχι μόνο την παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα αλλά και την ίδια την κινεζική οικονομία. Έτσι δεν αναμένεται να επιτύχει τον στόχο που έχει θέσει το Πεκίνο για ανάπτυξη 5,5% φέτος. Ήδη οι μεγαλύτερες τράπεζες και οικονομικοί οργανισμοί έχουν αναθεωρήσει προς τα κάτω τις προβλέψεις τους για την κινεζική οικονομία και εκτιμούν πως δεν θα υπερβεί το 5%.

BLOOMBERG

Ανάπτυξη 4,8%, αλλά και αύξηση της ανεργίας στην Κίνα το πρώτο τρίμηνο του έτους

Παρά τα αυστηρά περιοριστικά μέτρα που εγκυμονούν κινδύνους για την οικονομία της, η Κίνα σημείωσε το πρώτο τρίμηνο του έτους ανάπτυξη μεγαλύτερη από τις προβλέψεις. Το αυστηρό lockdown στη Σαγκάη, όπως και σε άλλες πόλεις μεγάλων εμπορικών σημασιών, ωστόσο αναμένεται να έχει σύντομα ορατό αντίκτυπο. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα, το κινεζικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 4,8% μετά την ανάπτυξη 4% που είχε σημειώσει το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους. Αντανάκλαση, πάντως, των σκληρών περιοριστικών μέτρων αποτελεί η μείωση που σημείωσαν οι λιανικές πωλήσεις κατά 3,5% τον Μάρτιο, ούσα η πρώτη από τον Ιούλιο του 2020. Ομοίως και η αιφνίδια πτώση των εισαγωγών κατά 0,1% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Οι εξαγωγές,

ωστόσο, που αποτελούν και τον κύριο μοχλό της οικονομικής ανάπτυξης στην Κίνα, αυξήθηκαν και πάλι τον Μάρτιο κατά 14,7%. Επιπλέον η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 5% τον Μάρτιο, ενώ οι επενδύσεις σταθερού εισοδήματος αυξήθηκαν κατά 9,3% στη διάρκεια όλου του πρώτου τριμήνου. Μειώθηκε, αντίθετα, η παραγωγή κάλυβα και τοιμητό κατά 6% και 12% αντίστοιχως. Ιδιαίτερα ανησυχητική εξέλιξη αποτελεί, άλλωστε, η απότομη αύξηση της ανεργίας, που από το 5,4% του Φεβρουαρίου έφτασε το 5,8% σημειώνοντας τα υψηλότερα επίπεδα που έχουν καταγραφεί από τον Μάιο του 2020 στη δεύτερη μεγαλύτερη οικονομία στον κόσμο. Κατά ορισμένες μετρήσεις η ανεργία ανήλθε στο 6%, παρουσιάζοντας τα υψηλότερα επίπεδα από το 2018. Όπως σχολιάζει σχετικά ρεπορτάζ των Financial

Μεγαλύτερο από τις προβλέψεις το ποσοστό ενίσχυσης του ΑΕΠ - Ανεργία για τον αντίκτυπο που θα έχουν τα lockdowns.

Times, τα στοιχεία θα εντείνουν την πίεση στην κυβέρνηση του Κινέζου προέδρου, Σι Τζινπίνγκ, που επιβεβαίωσε εκ νέου τη δεσμευσή της στην πολιτική της μηδενικής ανοχής στον κορωνοϊό παρά το αυξανόμενο κόστος στην οικονομία και τις εντεινόμενες αντιδράσεις από τους κατοίκους των υπό περιορισμό πόλεων. Η ανεργία είναι διάχυτη για τις εξελίξεις αφού η δεύτερη οικονομία στον

Αντανάκλαση των σκληρών περιοριστικών μέτρων αποτελεί η μείωση που σημείωσαν οι λιανικές πωλήσεις κατά 3,5% στην Κίνα τον Μάρτιο, που ήταν η πρώτη από τον Ιούλιο του 2020.

κόσμο αντιμετωπίζει από τον περασμένο μήνα το χειρότερο κύμα της πανδημίας που έχει καταγράψει από την πρώτη χρονιά της πανδημίας, το 2020, οπότε σημείωσε το πρώτο τρίμηνο συρρίκνωση κατά 6,8%. Σημειώτεον ότι την περασμένη εβδομάδα αναλυτές της Nomura εξέφρασαν την εκτίμησή ότι βρισκόμαστε σε καθεστώς lockdown 45 πόλεως της Κίνας, που αντιπροσωπεύουν αθροιστικά το 40% του ΑΕΠ της. Η ιαπωνική επενδυτική προειδοποίηση, άλλωστε, πως η δεύτερη οικονομία στον κόσμο κινδυνεύει να διαλυθεί σε ύφεση. Μιλώντας στο αμερικανικό δίκτυο CNBC, ο Μπρους Πανγκ, στέλεχος της εταιρείας ερευνών China Renaissance, τόνισε πως για να επιτύχει η Κίνα τον στόχο του 5,5% που έχει θέσει το Πεκίνο για την ανάπτυξη φέτος, δεν πρέπει να πληγεί η κατανάλωση από την

πανδημία, δεν πρέπει να μειωθούν άλλο οι επενδύσεις στον τομέα των ακινήτων και οι δημόσιες δαπάνες πρέπει να παραμείνουν σε υψηλά επίπεδα». Την περασμένη εβδομάδα, η Λαϊκή Τράπεζα της Κίνας επικρίθηκε να τονώσει την ανάπτυξη μειώνοντας το ύψος των αποθεματικών που οφείλουν να διατηρούν οι κινεζικές τράπεζες και απελευθερώνοντας, έτσι, 83 δισ. δολάρια, που μπορούν να διατεθούν στην πραγματική οικονομία για δανεισμό σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Απέφυγε να μειώσει τα επιτόκια, καθώς ο πληθωρισμός στην Κίνα έχει φτάσει το 8,3% εξαιτίας των ίδιων παραγόντων που έχουν πλήξει όλες τις μεγάλες οικονομίες, της πανδημίας και του συνεπακόλουθου εμφράγματος στην εφοδιαστική αλυσίδα.

BLOOMBERG, CNBC, FINANCIAL TIMES

Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα η Federal Reserve, η βιομηχανική παραγωγή της υπερδύναμης αυξήθηκε το πρώτο τρίμηνο του έτους κατά 5,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους.

Αυξήθηκε η βιομηχανική παραγωγή στις ΗΠΑ

Την ώρα που η Κίνα αγωνίζεται να στηρίξει την οικονομία της και η Ε.Ε. προσπαθεί να βρει διέξοδο στην ενεργειακή κρίση, η οικονομία της υπερδύναμης δείχνει να οδεύει όλο και καλύτερα. Τα ευσιώνα στοιχεία πληθαίνουν, με τελευταίο την αύξηση που σημείωσε η βιομηχανική παραγωγή στις ΗΠΑ για τρίτο συναπτό μήνα τον Μάρτιο. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα η Federal Reserve, πρόκειται για αύξηση 0,9%, είχε προηγηθεί επίσης αύξηση 1,2% τον Φεβρουάριο, ενώ συνολικά η βιομηχανική παραγωγή της υπερδύναμης αυξήθηκε το πρώτο τρίμηνο του έτους κατά 5,4% σε σύγκριση με την αντίστοιχη

περίοδο του περασμένου έτους. Η αύξηση της παραγωγής ήταν σε μεγάλο φάσμα της βιομηχανίας, με την παραγωγή κινητήρων αυτοκινήτων να αυξάνεται κατά 7,8%, τις συναρμολογήσεις να φτάνουν τα 9,75 εκατ. μονάδες και να σημειώνουν το υψηλότερο επίπεδο από τον Ιανουάριο

του περασμένου έτους. Σημείωσε επίσης αύξηση 1,8% η παραγωγή εξοπλισμού επιχειρήσεων, όπως και η παραγωγή μηχανολογικού και ηλεκτρολογικού εξοπλισμού και ηλεκτρικών συσκευών, εξοπλισμού αεροδιαστημικής και προϊόντων ξυλείας. Ομοίως αυξήθηκε η παραγωγή πετρελαιοειδών, χημικών και πλαστικών, δίνοντας ώθηση στην παραγωγή των μη διαρκών αγαθών. Ιδιαίτερο στοιχείο που καταδεικνύει την κεκλιμένη ταχύτητα της αμερικανικής οικονομίας είναι η αξιοποίηση της παραγωγικής δυνατότητας των εργοστασίων που εκτοξεύθηκε στο 78,7% και καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο από

το 2007. Σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές, η εκτόξευση του ποσοστού αυτού καταδεικνύει ότι οι αμερικανικές βιομηχανίες κατορθώνουν τώρα να καλύπτουν τις κενές θέσεις και επιτυγχάνουν έτσι να σημειώσουν πρόοδο. Παράλληλα, όμως, η άνοδος του κόστους των πρώτων υλών εξακολουθεί να περιπλέκει την κατάσταση και να δυσχεραίνει την ανάκαμψη των αμερικανικών βιομηχανιών. Σε ό,τι αφορά τις εφοδιαστικές αλυσίδες, το έμφραγμα που είχε προκαλέσει η πανδημία άρχισε να χαλαρώνει, αλλά την κατάσταση περιπλέκει ο πόλεμος στην Ουκρανία.

BLOOMBERG

Ακριβαίνουν τα λιπάσματα, μειώνεται η παραγωγή

Η εκτόξευση του κόστους των λιπασμάτων έχει αναγκάσει τους αγρότες που καλλιεργούν ρύζι στις χώρες της Ασίας να περιορίσουν τη χρήση τους, με αποτέλεσμα να θέτουν σε κίνδυνο τη σοδειά ενός βασικού είδους διατροφής, αναγκαίου στον μισό πληθυσμό του πλανήτη. Από την Ινδία έως το Βιετνάμ και τις Φιλιππίνες, οι τιμές των φυτοφαρμάκων που είναι αναγκαία για την παραγωγή βασικών ειδών διατροφής έχουν διπλασιαστεί ή τριπλασιαστεί μόνον μέσα στο περασμένο έτος. Σύμφωνα με το Διεθνές Ινστιτούτο Ρυζιού, οι σοδειές ενδέχεται να μειωθούν κατά 10% μέσα στην επόμενη σεζόν συγκομιδής και το ποσοστό αυτό ισοδυναμεί με μείωση της συνολικής

Οι σοδειές ρυζιού ενδέχεται να μειωθούν κατά 10% μέσα στην επόμενη σεζόν.

παραγωγής κατά 36 εκατ. τόνους ρυζιού. Πρόκειται για έναν όγκο ικανό να καλύψει τις διατροφικές ανάγκες 500 εκατ. ανθρώπων. «Είναι μια συντηρητική εκτίμηση αυτή», τονίζουν οικονομολόγοι και ειδικοί επί θεμάτων αγροτικής οικονομίας στο εν λόγω ινστιτούτο και επισημαίνουν πως τελικά ο αντίκτυπος μπορεί να είναι ακόμη χειρότερος, ιδιαίτερος

αν διαρκέσει για καιρό ο πόλεμος στην Ουκρανία. Οι τιμές των λιπασμάτων σημειώνουν άνοδο παγκοσμίως λόγω προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα που προκάλεσε η πανδημία και πιο πρόσφατα εξαιτίας της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία, καθώς η Ρωσία είναι από τις σημαντικότερες χώρες παραγωγής λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. Όμως, η εκτόξευση των τιμών των λιπασμάτων απειλεί να επιταχύνει περαιτέρω τον πληθωρισμό στις τιμές των τροφίμων, καθώς σχεδόν όλα τα τρόφιμα προϋποθέτουν τη χρήση κάποιων λιπασμάτων. Οι αγρότες που καλλιεργούν ρύζι είναι ιδιαίτερος ευάλωτοι. Σε αντίθεση με το σιτάρι και το καλαμπόκι, των

οποίων οι τιμές εκτοξεύθηκαν επειδή ο πόλεμος διέκοψε την παραγωγή τους ή τις εξαγωγές τους, οι τιμές του ρυζιού έχουν έως τώρα διατηρηθεί υπό έλεγχο εξαιτίας της εκτεταμένης παραγωγής σε πολλές χώρες της Ασίας και του μεγάλου όγκου αποθεμάτων. Αυτό σημαίνει πως όσο αυξάνεται το κόστος των λιπασμάτων, οι αγρότες που παράγουν ρύζι θα πρέπει να αντιμετωπίσουν το αυξανόμενο κόστος της παραγωγής τους, ενώ δεν θα έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν τις τιμές στις οποίες θα πωλούν το προϊόν τους εξαιτίας ακριβώς της επάρκειας που επικρατεί έως τώρα στην παγκόσμια αγορά.

BLOOMBERG

Η εκτόξευση των τιμών των λιπασμάτων απειλεί να αυξήσει περαιτέρω τον πληθωρισμό των τιμών των τροφίμων.

Ο Χάμπεκ διαβεβαίωσε ότι η κυβέρνηση κάνει τα πάντα για να μην χρειαστεί να διαλέξει ανάμεσα σε οικιακούς και βιομηχανικούς καταναλωτές, γιατί τότε θα είναι αδύνατο να βρεθούν σωστές λύσεις, «μόνο λιγότερο λανθασμένες».

Μάγκες για την κατασκευή υποδομών που επιτρέπουν τις μετακινήσεις χωρίς αυτοκίνητο, ώστε η Γερμανία να διαθέτει χιλιάδες χιλιόμετρα ποδηλατοδρόμων και υποδομών ήπιας κυκλοφορίας, έχει δώσει ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας.

Η γερμανική κυβέρνηση έχει αναλάβει προσωρινά υπό τον έλεγχό της τις υποδομές φυσικού αερίου της χώρας, ώστε να μπορέσει, αν τυχόν χρειαστεί, να εφαρμόσει έκτακτα μέτρα για την κατανάλωση ενέργειας.

Εκκλιση Χάμπεκ για οικονομία ενέργειας

Ο Γερμανός ΥΠΟΙΚ ζήτησε από τους πολίτες να βοηθήσουν στον περιορισμό της εξάρτησης από το ρωσικό φυσικό αέριο

ΒΕΡΟΛΙΝΟ. Ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας, Ρόμπερτ Χάμπεκ, απύθνη εκκλιση στους πολίτες της χώρας του να υιοθετήσουν μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας, ώστε να μειώσουν την εξάρτηση της χώρας από το ρωσικό φυσικό αέριο. Την ίδια ώρα μαίνεται στη Γερμανία η διαμάχη για το εάν, σε περίπτωση ελλείψεων σε αέριο, θα πρέπει να τεθούν πρώτα εκτός λειτουργίας βιομηχανικές μονάδες ή να διακοπεί η παροχή σε κατοικίες.

Η γερμανική κυβέρνηση έχει αναλάβει προσωρινά υπό τον έλεγχό της τις υποδομές φυσικού αερίου της χώρας, ώστε να μπορέσει, αν χρειαστεί, να εφαρμόσει έκτακτα μέτρα.

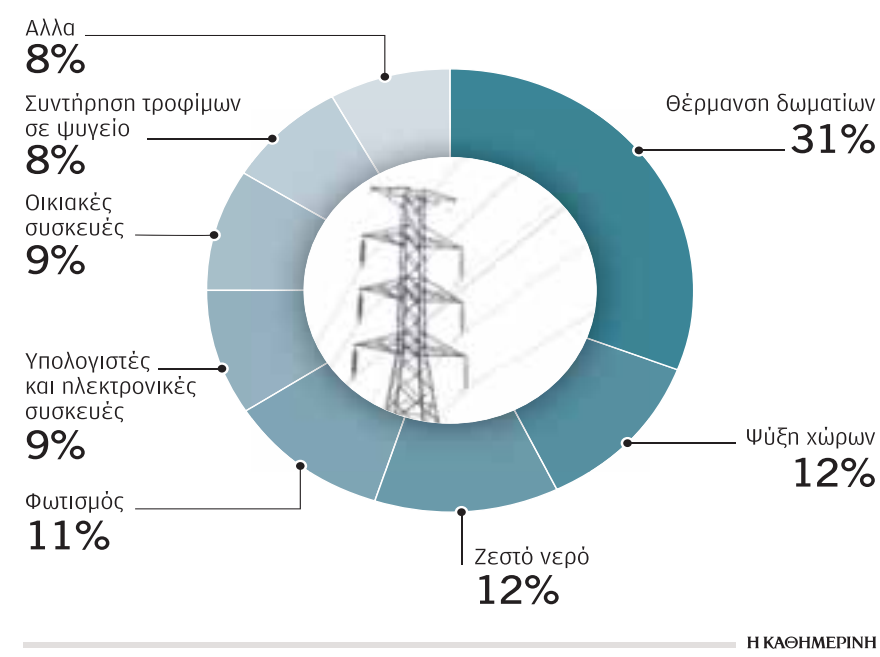
Τα περισσότερα μέτρα εξοικονόμησης, παραδειγματός χάριν μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων, της επέκτασης υποδομών μαζικής μεταφοράς κ.λπ., απαιτούν χρόνο και χρήμα. Για τον λόγο αυτόν ο οικονομολόγος Μάρσελ Φράτσερ ζήτησε από την κυβέρνηση ένα «μαζικό πρόγραμμα επενδύσεων». Αλλά στη συνέντευξή του στα μέσα ενημέρωσης του

Μαίνεται η διαμάχη για το εάν, σε περίπτωση ελλείψεων, θα πρέπει να τεθούν πρώτα εκτός λειτουργίας βιομηχανίες ή να διακοπεί η παροχή σε κατοικίες.

γερμανικού ομίλου Funke, ο Ρόμπερτ Χάμπεκ εστίασε στα άμεσα μέτρα που μπορούν να λάβουν οι πολίτες. «Παρακαλώ καθένας και καθεμία να συμβάλει στην εξοικονόμηση ενέργειας», είπε ο πολιτικός των Πρασίνων. «Μπορούμε να εξαρτηθούμε λιγότερο από τη ρωσική ενέργεια μόνο αν το αντιμετωπίσουμε ως μια μεγάλη, κοινή προσπάθεια. Ένας γενικός κανόνας είναι ότι εξοικονόμηση κατά 10% είναι πάντα εφικτή», σημείωσε.

«Αν τη νύχτα κλείνουμε τις κουρτίνες

Κατανάλωση ενέργειας νοικοκυριών

(σ.σ. τα περισσότερα γερμανικά σπίτια δεν υπάρχουν παντζούρια) αποφεύγουμε έως και 5% απώλειες ενέργειας. Αν χαμηλώσουμε τον θερμοστάτη κατά ένα βαθμό εξοικονομούμε 6%. Ίσως δεν θα είμαστε το ίδιο άνετα, αλλά ούτε θα παγώσουμε». Η αναφορά στην «παγωνιά» ήταν μια έμμεση απάντηση στον πρώην πρόεδρο Γιόαχιμ Γκάουκ, ο οποίος στις αρχές Μαρτίου είχε ζητήσει από τους συμπατριώτες του να «παγώσουν μια φορά για την ελευθερία». Ο Χάμπεκ ερωτήθηκε αν η ομοσπονδιακή κυβέρνηση σκοπεύει να καθιερώσει Κυριακές χωρίς αυτοκίνητο, μέτρο που είχε εφαρμοστεί για πρώτη φορά στην Ολλανδία στην ενεργειακή κρίση της δεκαετίας του 1970. Ως πολιτικός των Πρασίνων, ο Χάμπεκ έχει δώσει μάγκες επί χρόνια για την κατασκευή υποδομών που επιτρέπουν τις μετακινήσεις χωρίς αυτοκίνητο, με αποτέλεσμα η Γερμανία να διαθέτει σήμερα χιλιάδες χιλιόμετρα ποδηλατοδρόμων και υποδομών ήπιας κυκλοφορίας.

«Ηδη μπορεί κανείς να αφήσει το αυτοκίνητο, και όχι μόνο την Κυριακή», α-

πάντησε ο Χάμπεκ. «Κάθε χιλιόμετρο που δεν διανύουμε με αυτοκίνητο μάς βοηθάει να χρησιμοποιούμε λιγότερη ρωσική ενέργεια. Εκτός αυτού, προστατεύουμε και το κλίμα», είπε.

Τηλεργασία

Παράλληλα, ο Γερμανός υπουργός Οικονομίας απύθνη εκκλιση προς τις επιχειρήσεις να επιστρέψουν στα μοντέλα εργασίας εξ αποστάσεως. «Όπου αυτό είναι εφικτό, θα μπορούσε κανείς να επιστρέψει στην εργασία από το σπίτι μία-δυ φορές την εβδομάδα. Και αν μπορεί κανείς να φύγει για διακοπές το Πάσχα με το τρένο ή με το ποδήλατο, θα είναι καλό. Θα προστατέψει το πορτοφόλι του και θα ενοχλήσει τον Πούτιν».

Ο Χάμπεκ διαβεβαίωσε ότι η κυβέρνηση θα κάνει τα πάντα για να μην χρειαστεί να διαλέξει ανάμεσα σε οικιακούς και βιομηχανικούς καταναλωτές, σημειώνοντας ότι σε μια τέτοια περίπτωση θα είναι αδύνατο να βρεθούν σωστές λύσεις, «μόνο λιγότερο λανθασμένες».

REUTERS, WAZ

Η εξοικονόμηση δεν πρέπει να ισοδυναμεί με θυσίες των πολιτών

Της **ΕΥΡΥΔΙΚΗΣ ΜΠΕΡΞΗ**

Η εξοικονόμηση ενέργειας είναι ένας απόλυτα σωστός και επιβεβλημένος στόχος, αλλά πριν εξετάσει κανείς πώς μπορεί να επιτευχθεί, απαιτούνται τρεις διευκρινίσεις. Πρώτον, τα μέτρα εξοικονόμησης μπορούν μεν να μειώσουν σημαντικά την κατανάλωση σε επιμέρους τομείς, αλλά στο επίπεδο μιας ολόκληρης οικονομίας τα οφέλη των μεσοπρόθεσμων (σε ορίζοντα πενταετίας) μέτρων εξοικονόμησης δεν μπορούν, στην καλύτερη των περιπτώσεων, να εξοικονομήσουν πάνω από 20% της ενέργειας που καταναλώνεται σήμερα. Αυτό προκύπτει από μελέτες, όπως η Agora Energiewende

Όταν το 2018 παρουσιάστηκαν οι στόχοι για την ενεργειακή αποδοτικότητα, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. επέβαλαν να μην είναι δεσμευτικοί.

και στην πράξη σημαίνει ότι αν υπάρχει σοβαρό ενεργειακό πρόβλημα, η εξοικονόμηση θα βοηθήσει, αλλά δεν θα το λύσει. Το δεύτερο που πρέπει να επισημανθεί είναι ότι οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις το θυμήθηκαν κάπως αργά. Όταν το 2018 παρουσιάστηκαν οι στόχοι για την ενεργειακή αποδοτικότητα, τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. επέβαλαν να μην είναι δεσμευτικοί. Τώρα που έχει έρθει ο λογαριασμός, όλα τα κράτη έχουν μείνει πίσω, κάποια δε σε τραγικό βαθμό.

Σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο έχουν

Η μείωση του κόστους, η άμεση ενίσχυση των μέσων μεταφοράς και οι υποδομές για ηλεκτροκίνητα είναι από τα βασικά μέτρα εξοικονόμησης.

ανακοινωθεί πολλά προγράμματα, στρατηγικές, πακέτα κ.λπ. με στόχο την αποδοτικότητα και την εξοικονόμηση ενέργειας σε διάφορους τομείς, αλλά όλα κυλούν με πολύ πιο αργούς ρυθμούς από αυτούς που επιβάλλει η αντιμετώπιση της κλιματικής –και τώρα της ενεργειακής– κρίσης.

Μετατόπιση ευθύνης

Η τρίτη παράμετρος έχει σχέση με τη μετατόπιση της ευθύνης. Όλες οι υποδομές, ολόκληρη η δομή των κοινωνιών

μας, ακόμα και το αφήγημα για το τι συστημικά πρόοδο και τι οπισθοδρόμηση, βασίζεται στη μέγιστη δυνατή κατανάλωση ενέργειας. Είναι αντιφατικό να έρχονται κράτη που βασίζουν μεγάλο μέρος των εσόδων τους στη φορολόγηση των ορυκτών καυσίμων, που επηρεάζονται στην άσκηση πολιτικής από τις επιχειρήσεις ορυκτών καυσίμων και που μέχρι χθες εξανθούσαν την πολιτική τους στην εξεύρεση του κατάλληλου μείγματος ανάμεσα στα διάφορα είδη ορυκτών καυσίμων, και να ζητούν από τους πολίτες

Ένα πραγματικά μαζικό πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος είναι απόλυτως απαραίτητο και πετυχαίνει πολλούς στόχους.

να σπώσουν το βάρος της εξοικονόμησης χωρίς προετοιμασία.

Είναι αντιφατικό να έρχονται κυβερνήσεις και να ζητούν από τους πολίτες να κατεβάσουν τον θερμοστάτη στη θέρμανση, χωρίς να έχουν δώσει τη δυνατότητα στους ιδιοκτήτες των κτιρίων να προχωρήσουν σε σοβαρή ενεργειακή αναβάθμιση (όπου σοβαρή ενεργειακή αναβάθμιση δεν νοείται η τοποθέτηση λέβητα φυσικού αερίου).

Είναι οξύμωρο να ζητούν οι κυβερνήσεις από τους πολίτες να αφήσουν το

Ι.Χ. αν δεν έχουν φροντίσει να ενισχύσουν τις υποδομές για το περπάτημα, το ποδήλατο και τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Η μείωση του κόστους, η άμεση ενίσχυση των μέσων μεταφοράς με περισσότερα και πιο αξιόπιστα δρομολόγια, είναι ένα από τα βασικά βραχυπρόθεσμα μέτρα εξοικονόμησης. Η ασφαλής χρήση ποδηλάτων, ηλεκτρικών ποδηλάτων, πατινιών και οχημάτων μεταφοράς εμπορευμάτων με συνδυασμό πεταλιών - ηλεκτροκίνησης – cargo bikes – είναι λύσεις μετακίνησης χαμηλών ενεργειακών απαιτήσεων, που

έχουν πολύ σημαντικές δυνατότητες εξοικονόμησης καυσίμων στις πόλεις (δυσκολότερα είναι τα πράγματα στην ύπαιθρο).

Ένα πραγματικά μαζικό πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης του κτιριακού αποθέματος είναι απόλυτως απαραίτητο και πετυχαίνει πολλούς στόχους μαζί (μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας, καταπολέμηση της ενεργειακής ένδειας, μείωση ρύπων). Για να προχωρήσουν σε αυτά και σε άλλα μέτρα εξοικονόμησης, οι κυβερνήσεις πρέπει να πιστεύουν ότι μπορούν να καλυφθούν οι βασικές ανθρώπινες ανάγκες για τροφή, στέγη, θερμική άνεση και μετακίνηση, με λιγότερα

Πρέπει να μπορούν να καλυφθούν οι βασικές ανάγκες για τροφή, στέγη, θέρμανση και μετακίνηση, με λιγότερα ορυκτά καύσιμα.

ορυκτά καύσιμα. Πολλές κυβερνήσεις δείχνουν να μην το πιστεύουν, γι' αυτό εξισώνουν τις εκκλήσεις για εξοικονόμηση με τις εκκλήσεις για πραγματοποίηση σκληρών θυσιών. Η άνοδος του κόστους της ενέργειας ήδη οδηγεί τους πολίτες να πραγματοποιούν τις θυσίες αυτές, χωρίς παράτρηση. Ο ρόλος των κυβερνήσεων δεν είναι να ζητούν κάτι που ήδη συμβαίνει, αλλά να λαμβάνουν τα δομικά εκείνα μέτρα που θα κάνουν την εξοικονόμηση να μοιάζει λιγότερο με θυσία και περισσότερο με καθημερινότητα.

Marketing and Channel Enablement

Supply Chain & Logistics

Vast Technology Portfolio

 Scan the code to Learn More

Μαίνεται η δεύτερη φάση του πολέμου στην Ουκρανία

Μάχες στο Ντονμπάς, με ρωσικές επιθέσεις σε όλη τη γραμμή του μετώπου

Λίγες ώρες μετά το μεταμεσονύκτιο μήνυμα του Ουκρανού προέδρου Βολοντίμιρ Ζελένσκι, η Μόσχα ήρθε να δικαιώσει τις δυσόμιλες εκτιμήσεις του, επιβεβαιώνοντας ότι η από καιρό αναμενόμενη εκστρατεία για την κατάληψη όλου του Ντονμπάς, δηλαδή των κατεχομένων βιο-

Ρώσος υπουργός Εξωτερικών Σεργκέι Λαβρόφ. Από την πλευρά του, ο υπουργός Άμυνας Σεργκέι Σοϊγκού είπε ότι «το σχέδιο για την απελευθέρωση του Ντονέτσκ και του Λουγκάνσκ εφαρμόζεται μεθοδικά» και κατηγορήσε τις ΗΠΑ και τους συμμάχους τους ότι, παραδίδοντας βαρύ οπλισμό στην Ουκρανία, «κάνουν ό,τι μπορούν για να παρατείνουν αυτή την ειδική στρατιωτική επιχείρηση (σ.σ. ρωσικός ευφημισμός για τον εν εξελίξει πόλεμο) όσο γίνεται περισσότερο».

Η πρώτη ρωσική επιτυχία στη δεύτερη φάση του πολέμου ήταν η κατάληψη της μικρής πόλης Κρεμίνια (είχε πληθυσμό 18.000 ανθρώπων προτού ξεκινήσουν οι εκθροιστικές), την οποία επιβεβαίωσαν χθες οι ουκρανικές αρχές. Ο έλεγχος της Κρεμίνια φέρνει τις ρωσικές δυνάμεις πιο κοντά προς την πολύ μεγαλύτερη πόλη Κραματόρσκ, έναν από τους κυριότερους στόχους της εκστρατείας τους στο Ντονμπάς.

Το ουκρανικό υπουργείο Άμυνας ανακοίνωσε ότι οι Ρώσοι προσπαθούν να διασπάσουν την ουκρανική άμυνα με βομβαρδισμούς σε όλη τη γραμμή του ανατολικού μετώπου, αλλά επτά επιθέσεις στρατευμάτων τους ανακαίωσαν και οι εισβολείς έχασαν 10 άρματα μάχης και 18 τεθωρακισμένα οχήματα. Την πεποι-

Μετά τον έλεγχο της Κρεμίνια, οι ρωσικές δυνάμεις πηγαίνουν πιο κοντά προς το Κραματόρσκ, που αποτελεί από τους κυριότερους στόχους της εκστρατείας τους στο Ντονμπάς.

θισή του ότι η ουκρανική αντίσταση θα επικρατήσει έναντι των εισβολών και στο Ντονμπάς, όπως συνέβη στο Κιέβο και στη βόρεια Ουκρανία, εξέφρασε ο Βολοντίμιρ Ζελένσκι. «Όσα στρατεύματα και να στείλουν οι Ρώσοι, θα τους πολεμήσουμε και θα υπερασπιστούμε την πατρίδα μας», τόνισε σε μήνυμα προς τους ομοεθνείς του.

Στη Μαριούπολη, οι Ρώσοι και οι υποστηριζόμενοι από αυτούς ρωσοφώνοι αυτονομιστές ελέγχουν πλέον σχεδόν ολόκληρη την πόλη, με εξαίρεση το τεράστιο, έκτασης 11 τετραγωνικών χιλιομέτρων, συγκρότημα χαλβουργίας Azovstal. Χθες οι ρωσικές δυνάμεις έστειλαν άλλο ένα τηλεσίγγραφο, ζητώντας την παράδοση του πολιορκημένου και ανοίγοντας αναθρωπικό διάδρομο για να απομακρυνθούν γυναίκες και παιδιά που έχουν παγιδευτεί στα υπόγεια, οχυρωμένα καταφύγια του συγκροτήματος. Ο ηγέτης της

Τσετσενίας, Ραμζάν Καντίροφ, στρατιώτες του οποίου μάχονται στη Μαριούπολη στο πλευρό των ρωσικών δυνάμεων, πρόβλεψε ότι η άλωση του Azovstal επρόκειτο να ολοκληρωθεί στη διάρκεια της ημέρας.

Εκπρόσωπος του Ζελένσκι δήλωσε ότι οι ανηλπίες ρωσικοί βομβαρδισμοί που ισοπέδωσαν μεγάλο μέρος της Μαριούπολης καθιστούν προβληματική την επανάληψη των ειρηνευτικών διαπραγματεύσεων με τη Μόσχα. Ο Γάλλος πρόεδρος Μακρόν έκανε γνωστό ότι σταμάτησε τις συνομιλίες του με τον Ρώσο ομόλογό του ύστερα από τις καταγγελίες για θηριωδίες των ρωσικών στρατευμάτων στην Μπούτσα, ενώ από τη Μαδρίτη ανακοινώθηκε ότι ο Ισπανός πρωθυπουργός Πέδρο Σάντσεθ θα επισκεφθεί σύντομα το Κιέβο για να συναντηθεί με τον Ζελένσκι.

REUTERS, A.P.

Ηχηρές δεσμεύσεις δράσεων στήριξης

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ

Τον συντονισμό των δράσεων για τη στήριξη της Ουκρανίας επιχείρησαν οι ηγέτες της δυτικής συμμαχίας σε χθεσινή τηλεδιάσκεψη, την οποία συγκάλεσε ο Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν και συμμετείχαν οι υπόλοιπες χώρες του G7, οι πρωθυπουργοί της Πολωνίας και της Ρουμανίας και οι επικεφαλής του ΝΑΤΟ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Σε δήλωσή του μετά την τηλεδιάσκεψη, πάντως, ο Γερμανός καγκελάριος Όλαφ Σολτς δεν προχώρησε σε κάποια διαφοροποίηση από την έως τώρα πολιτική της χώρας του: ούτε επιτάχυνση του χρονοδιαγράμματος απεξάρτησης από το ρωσικό πετρέλαιο και αέριο ούτε παροχή βαρέος οπλισμού, που επιτακτικά ζητεί το Κιέβο. Οι ενδοκυβερνητικές διαφωνίες για το ζήτημα πλέον διεξάγονται στη δημόσια σφαίρα, καθώς οι Πράσινοι αλλά και στελέχη του FDP πείζουν τον καγκελάριο και το SPD να άρουν τις ενστάσεις τους και να στείλουν (μεταξύ άλλων) τανκς και τεθωρακισμένα στον ουκρανικό στρατό. Ο κ. Σολτς, ωστόσο, χθες επέμεινε ότι η Γερμανία δεν είναι η μόνη χώρα που αντιτίθεται στην αποστολή τέτοιου εξοπλισμού. «Κοιτάξτε τι κάνουν οι στενοί μας σύμμαχοι», δήλωσε σε δημοσιογράφους. Έχουν «καταλήξει σε παρόμοια συμπεράσματα (με εμάς)». Ο βουλευτής των Πρασίνων και επικεφαλής της επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Μπιούντε-σταγκ, Αντον Χόφραϊτερ, ο οποίος επισκέφθηκε την περασμένη εβδομάδα το Κιέβο, επανέλαβε χθες ότι η Γερμανία «πρέπει επιτέλους να παραδώσει αυτό που η Ουκρανία έχει ανάγκη, και αυτό είναι βαρύ οπλισμός», ρίχνοντας την ευθύνη στην καγκελαρία.

Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, αναφέρθηκε (μέσω Twitter) σε πιο αυστηρές κυρώσεις εις βάρος της Ρωσίας και ενίσχυση της οικονομικής και στρατιωτικής βοήθειας. Ο επικεφαλής εκπρόσωπος της Κομισιόν Ερίκ Μαμέρ επιβεβαίωσε χθες ότι η Επι-

Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, αναφέρθηκε σε πιο αυστηρές κυρώσεις και ενίσχυση της οικονομικής και στρατιωτικής βοήθειας.

Κοντά σε ενεργειακό εμπόργκο η Ε.Ε. - Επιφυλακτική ακόμη η Γερμανία και για όπλα.

τροπή επεξεργάζεται πρόταση επέκτασης του εμπόργκο κατά των ρωσικών εξαγωγών και στο πετρέλαιο.

Ο Γάλλος υπουργός Οικονομικών Μπρινό Λε Μερ, μιλώντας στο γαλλικό ραδιόφωνο, επισήμανε και αυτός την κυριολεκτούμενη πρόταση για το πετρέλαιο, λέγοντας ότι πρόκειται για μέτρο που σπρώχνει ο πρόεδρος Μακρόν. «Ελπίζω ότι τις επόμενες εβδομάδες θα μπορούσαμε να πείσουμε τους Ευρωπαίους εταίρους μας να σταματήσουν να εισάγουν ρωσικό πετρέλαιο», υπογράμμισε. Ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Σαρλ Μισέλ, με δικό του tweet, δεσμεύτηκε ότι η Ε.Ε. θα αναπτύξει το Ταμείο Αλληλεγγύης για την Ουκρανία για την «άμεση υποστήριξη και ανοικοδόμηση μιας δημοκρατικής Ουκρανίας».

Ο λιγνίτης βασιλεύει στα Βαλκάνια

Πιστές στον άνθρακα χώρες εκτός Ε.Ε., όπως Βόρεια Μακεδονία και Σερβία

Τα σχέδια για εγκατάληψη του λιγνίτη έχουν περάσει σε δεύτερη μοίρα στα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς ο πόλεμος στην Ουκρανία έχει αλλάξει τα δεδομένα. Πριν καν ξησπάσει ο πόλεμος, τον Ιανουάριο, η Βόρεια Μακεδονία είχε μεταθέσει την ημερομηνία εγκατάληψης του λιγνίτη από το 2027 στο 2030, ενώ πρόσφατα ανακοίνωσε ότι σκοπεύει να λειτουργήσει δύο νέα ορυχεία λιγνίτη.

Η Σερβία ανακοίνωσε ότι αυξάνει την παραγωγή ορυκτού άνθρακα λόγω ανεπαρκούς στάθμης των υδάτων στους ταμιευτήρες των υδροηλεκτρικών της εγκαταστάσεων, ενώ το Κόσοβο, που διαθέτει τα πέμπτα μεγαλύτερα αποθέματα λιγνίτη στον κόσμο, έχει δει αύξηση του ενδιαφέροντος από ξένους αγοραστές, μεταξύ αυτών και από γερμανικές εταιρείες.

Ενεργειακή κρίση

«Με την έναρξη της ενεργειακής κρίσης, όχι μόνο εμείς, αλλά όλες οι χώρες της Ευρώπης αύξησαν αμέσως την παραγωγή ρεύματος από άνθρακα γιατί είναι η πιο φθηνή και η πιο ασφαλής πηγή», είπε ο διευθύνων σύμβουλος της κρατικής εταιρείας ηλεκτρικής ενέργειας της Βόρειας Μακεδονίας (ESM), Βάσκο Κοβατσέφσκι. Το ένα από τα νέα λιγνιτωρυχεία βρίσκεται κοντά στην λιγνιτική μονάδα του Μοναστηρίου (Μπίτολα), σε μικρή απόσταση από τα ελληνικά σύνορα, ενώ το δεύτερο είναι στο Οσλομετζ, στα δυτικά της χώρας.

Ο λιγνίτης, όμως, είναι μία από τις πιο ρυπογόνες μορφές ενέργειας, ενώ οι λιγνιτικές μονάδες της περιοχής βρίσκονται πολύ κοντά στο τέλος της ζωής τους. Τα τελευταία χρόνια οι χώρες της περιοχής απαντούσαν στις πιέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για μείωση της ρύπανσης με σχέδια για μείωση των ωρών

Οι λιγνιτικές μονάδες των έξι χωρών των Δυτικών Βαλκανίων που βρίσκονται εκτός Ε.Ε. εκπέμπουν περισσότερο διοξείδιο του θείου από όλες τις μονάδες ορυκτού άνθρακα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί.

Το Κόσοβο διαθέτει τα πέμπτα μεγαλύτερα αποθέματα λιγνίτη στον κόσμο και έχει δει αυξημένο ενδιαφέρον από ξένους αγοραστές.

λειτουργίας των λιγνιτικών μονάδων και όχι με εκσυγχρονισμό τους.

Το 2019 δημοσιεύθηκαν μετρήσεις, σύμφωνα με τις οποίες οι λιγνιτικές μονάδες των έξι χωρών των Δυτικών Βαλκανίων που βρίσκονται εκτός Ε.Ε. εκπέμπουν περισσότερο διοξείδιο του θείου από όλες τις μονάδες ορυκτού άνθρακα

της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί. Πιο πρόσφατα, έκθεση του Ινστιτούτου Bankwatch διαπίστωσε ότι οι συγκεκριμένες βλαβερών μικροσωματιδίων διαμέτρου PM 2,5 αυθύνονται για το 8% των θανάτων ενήλικων στο χωριό Νοβάτσι, που βρίσκεται δίπλα στη λιγνιτική μονάδα του Μοναστηρίου. Με άλλα λόγια, στην αραιοκατοικημένη αυτή περιοχή, έξι άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο εξαιτίας της ρύπανσης από το εργοστάσιο, που παράγει το 50%-70% του ηλεκτρισμού της χώρας. Στους εννέα μήνες που διήρκεσαν οι μετρήσεις, το 2021, οι ημέρες κατά τις οποίες η συγκέντρωση ρύπων ήταν κάτω από τα όρια συναγερμού ήταν μετρημένες στα δάκτυλα.

Το 2015-2016 διαδηλώσεις κατά της

υποβάθμισης του περιβάλλοντος συγκλόνησαν το Μοναστήρι, ενώ πιο πρόσφατα τα περιβαλλοντικά ζητήματα έπαιξαν σημαντικό ρόλο στην προεκλογική εκστρατεία της Σερβίας.

Στο Μοναστήρι, η λιγνιτική μονάδα λειτουργεί χωρίς κανέναν είδος περιβαλλοντικά αδειοδότηση, το ίδιο και ο χώρος ανοικτής απόθεσης της τέφρας, η οποία έχει υψηλή περιεκτικότητα σε βαρέα μέταλλα, ακόμη και σε ραδιενεργά ισοτόπια. Επιπλέον, λόγω του γεγονότος ότι βρίσκονται εκτός Ε.Ε., οι μονάδες της περιοχής αποφέρουν κέρδη, καθώς δεν επιβαρύνονται από τη φορολογία του άνθρακα που επιβάλλεται στην Ε.Ε. από το σύστημα εμπορίας ρύπων (ETS).

REUTERS, BALKAN INSIGHT, EURACTIV

Με αέρα νίκης ο Μακρόν στο ντιμπέι

Τον πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν θεωρούν ως τον πιθανότερο νικητή του δεύτερου γύρου των προεδρικών εκλογών οι δημοσκοπήσεις, δίνοντας του ποσοστό 56% των ψήφων. Επιβεβαιώνοντας αυτές τις εκτιμήσεις, ο Γάλλος πρωθυπουργός Ζαν Καστέξ ανακοίνωσε χθες -κατά τη διάρκεια τηλεοπτικής του συνέντευξης- ότι προετοιμάζεται να υποβάλει την παραίτησή του αμέσως μετά την ανακρίση του αποτελέσματος και τη νίκη του Μακρόν, ανοίγοντας τον δρόμο στον νεοεκλεγέντα πρόεδρο να διορίσει νέο πρωθυπουργό και υπουργικό συμβούλιο.

Στο μεταξύ, σκληρές διαπραγματεύσεις συνεχίζονται μέχρι χθες το βράδυ γύρω από τις λεπτομέρειες του αποψινού τηλεοπτικού ντιμπέι μεταξύ Μακρόν και Μαρίν Λεπέν. Η πρώτη διαφωνία καταγράφηκε όταν η ομάδα Μακρόν δέχθηκε την πρόταση της παραγωγής για κινηματογράφηση των αντιπάλων, καθώς αυτοί εισέρχονται στο στούντιο. Η Λεπέν αρνήθηκε επίμονα την πρόταση.

Οι δύο υποψήφιοι ζήτησαν η συζήτηση να πραγματοποιηθεί χωρίς κοινό και τους αντιπάλους να στέκονται όρθιοι και σε απόσταση τριών μέτρων μεταξύ τους. Μέχρι και η θερμοκρασία του στούντιο κανονίστηκε εκ των προτέρων, με τους δύο υποψηφίους να ομολογούν στους 19 βαθμούς.

Την ίδια ώρα, σε κοινό τους άρθρο -ανοικτή επιστολή στην εφημερίδα Le Monde, 400 Γάλλοι καλλιτέχνες και άνθρωποι του θεάματος, μεταξύ τους οι δημοφιλείς ηθοποιοί Ζιλιέτ Μπίνας και Σαρλότ Γκενσμπούρ, καλούν τους συμπατριώτες τους να ψηφίσουν υπέρ του προέδρου Μακρόν στον δεύτερο γύρο της Κυριακής.

Η ανοικτή επιστολή απευθύνεται σε όσους δεν υποστηρίζουν τον Μακρόν και δεν τον ψήφισαν στον πρώτο γύρο,

Σκληρές διαπραγματεύσεις γύρω από τις λεπτομέρειες της αποψινής τηλεοπτικής διαμάχης. Ο Μακρόν συνεχίζει την προετοιμασία, ενώ η Λεπέν κάνει ασκήσεις προσομοίωσης με συμβούλους της.

Οι δημοσκοπήσεις του δίνουν το 56% των ψήφων στον δεύτερο γύρο των προεδρικών εκλογών.

ενώ ετοιμάζονται να μην προσέλθουν στην κάλπ. «Δεν μπορούμε να φανταστούμε ότι η Γαλλία, χώρα του Διαφωτισμού και της Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, θα μπορούσε να φέρει στην εξουσία υποψήφιο πρόεδρο, η οποία επαίρεται για τις φιλίες της με δικτατορες. Μια νίκη της Λεπέν θα μας εξευτελίσει και θα μας ατιμάσει», αναφέρει η επιστολή.

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Πανάκριβο το Πάσχα στο χωριό, μόνο 1 στους 4 θα σουβλίσει φέτος

Ένα αρνί 10-12 κιλών κοστίζει 140-168 ευρώ – Στα ύψη οι τιμές των καυσιμών

Τις τελευταίες ημέρες κυκλοφορεί ευρέως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ένα αστείο: «στην πρώτη каранτίνα είχαμε το αρνί, δεν είχαμε τα άτομα. Τώρα έχουμε τα άτομα, δεν έχουμε το αρνί». Το ζήτημα είναι ότι το αστείο τείνει να επιβεβαιωθεί, καθώς σύμφωνα τουλάχιστον με τα στοιχεία έρευνας που πραγματοποίησε το Ινστιτούτο Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), μόνο ένας στους τέσσερις δηλώνει ότι θα σουβλίσει αρνί, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό πέρυσι – περίοδος μάλιστα που ήταν απαγορευμένες οι μετακινήσεις από νομό σε νομό – ήταν 61%. Αντιθέτως αυξάνεται σε 52% το ποσοστό αυτών που δηλώνουν πως θα ψήσουν αρνί ή κατσίκι στον φούρνο, κάτι που συνήθως σημαίνει αγορά μικρότερου κομματιού κρέατος.

Ο λόγος είναι προφανώς οι πολύ μεγάλες ανατιμήσεις που καταγράφονται φέτος σε όλα τα υλικά που συνθέτουν το πασχαλινό τραπέζι και με το κόστος μόνο για ένα αρνί 10-12 κιλών (σ.σ. προκειμένου να μπορεί να ψηθεί στη σουβλά) να εκτιμάται ότι θα φτάσει έως τα 14 ευρώ/κιλό, δηλαδή 140-168 ευρώ. Το 2021 οι τιμές βρίσκονταν στα επίπεδα των 9,5 ευρώ/κιλό. Εξαιρουμένου του αμνοεριφίου, καθώς τελική εικόνα για τις τιμές θα υπάρξει τη Μεγάλη Εβδομάδα, το ΙΕΛΚΑ υπολογίζει ότι το κόστος του μέσου πασχαλινού τραπέζιού θα διαμορφωθεί – με συντηρητικές εκτιμήσεις – σε 45,35 ευρώ, αυξημένο κατά 9% σε σύγκριση με το 2021.

Το υψηλό κόστος, αλλά και το γεγονός ότι ο κορωνοϊός εξακολουθεί να είναι παρών, αποτρέπουν τη διενέργεια των μεγάλων τραπέζιων, άνω των 10 ατόμων. Έτσι, σύμφωνα με την έρευνα του ΙΕΛΚΑ, ενώ του 2020 2 στους 3 καταναλωτές συμμετείχαν το Πάσχα σε τραπέζια άνω των 10 ατόμων, το ποσοστό αυτό φέτος διαμορφώνεται σε 30%.

Οι περισσότεροι θα αποφύγουν τη σουβλά φέτος και θα ψήσουν αρνί ή κατσίκι στον φούρνο, κάτι που σημαίνει αγορά λιγότερου κρέατος.

Τα ακτοπολιτικά εισιτήρια είναι αυξημένα κατά 16% σε σχέση με πέρυσι και τα αεροπορικά κατά 26,8%.

Επιπλέον, αν και πολλοί είναι αυτοί φέτος που αναμένεται να κάνουν Πάσχα... στο χωριό ή σε κάποιο άλλο τουριστικό θέρετρο, καθώς προηγήθηκαν δύο χρόνια απαγορευσεων, το ταξίδι θα τους στοιχίσει αρκετά και δεν αποκλείεται να αναθεωρήσουν μέχρι τότε. Σύμφωνα με την έρευνα

του ΙΕΛΚΑ, μόλις ένας στους τέσσερις ερωτηθέντες δήλωσε ότι θα κάνει Πάσχα εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων, ενώ το ποσοστό προ του 2020 ήταν 58%. Το τελικό ποσοστό, πάντως, εκτιμάται ότι θα είναι υψηλότερο, αν και πάλι μειωμένο, κάτω από 50% σε σύγκριση με την προ πανδημίας περίοδο. Το κόστος των καυσιμών, οι αυξήσεις σε ακτοπολιτικά και αεροπορικά εισιτήρια, αλλά και οι χρεώσεις των καταλυμάτων είναι τα στοιχεία που λειτουργούν αποτρεπτικά για τους καταναλωτές. Για τη μετάβαση σε έναν προορισμό σε απόσταση 300 χλμ. από την Αθήνα και την επιστροφή, το κόστος ξεπερνάει τα 260 ευρώ,

χωρίς να συνυπολογίζεται το κόστος των διδίων. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Τιμών Καυσιμών, η μέση πανελλαδικά τιμή της απλής αμόλυβδης ήταν την Πέμπτη 14 Απριλίου 2,043 ευρώ/λίτρο. Την ίδια ημέρα πέρυσι η μέση τιμή της απλής αμόλυβδης ήταν 1,6 ευρώ/λίτρο.

Με βάση, τέλος, τα τελευταία στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, τα ακτοπολιτικά εισιτήρια ήταν αυξημένα τον Μάρτιο σε σύγκριση με έναν χρόνο πριν κατά 16%, τα αεροπορικά εισιτήρια κατά 26,8% και οι χρεώσεις των ξενοδοχείων 18,5% υψηλότερες. ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Μέση πληρότητα 38,4% κατέγραψαν τα ξενοδοχεία τον Μάρτιο

Χαμηλή πληρότητα δείχνουν τα τελευταία στατιστικά στοιχεία για τα ξενοδοχεία δωδεκάμηνης λειτουργίας που αφορούν τον Μάρτιο, μήνα που εποχικά είναι πάντοτε από τους πιο αδύναμους. Ωστόσο, τα στοιχεία αυτά δεν είναι αντιπροσωπευτικά της κίνησης που καταγράφεται στα μεγάλα πεντάστερα ξενοδοχεία της Αττικής και της Θεσσαλονίκης και τις βραχυχρόνιες μισθώσεις, όπου σημειώνονται πολύ υψηλότερες επιδόσεις. Την ίδια ώρα, άλλη, διαφορετική έρευνα της Booking.com επιβεβαιώνει την αυξημένη διάθεση διεθνώς για ταξίδια, αλλά και τη μεγάλη σημασία που αποδίδουν πλέον οι ταξιδιώτες στις αρχές βιωσιμότητας των προορισμών των καταλυμάτων και των αεροπορικών επιχειρήσεων.

Το 85% των ελληνικών ξενοδοχείων συνεχούς λειτουργίας ορεινού όγκου και πόλεων σε όλη τη χώρα ήταν ανοικτά τον Μάρτιο, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ινστιτούτου Τουριστικών Έρευνών και Προβλέψεων (ΙΤΕΠ). Η μέση πληρότητα ήταν 38,4% και η μέση τιμή διανυκτέρευσης δωματίου τα 51 ευρώ. Για το τρίμηνο που προηγήθηκε, δηλαδή την περίοδο από 1 Δεκεμβρίου 2021 έως 28 Φεβρουαρίου 2022, που αποτελεί και την υψηλότερη περίοδο από πλευράς κίνησης για τα ξενοδοχεία του ορεινού όγκου, ήταν ανοικτό το 79,3% των ξενοδοχείων, ενώ ένα στα πέντε δεν λειτουργούσε, επιλέγοντας να παραμείνει κλειστό, δείχνουν τα στοιχεία του ΙΤΕΠ.

Όσον αφορά τα ανοικτά ξενοδοχεία, η μέση πληρότητα ήταν 28,2%, που με αναγωγή στο σύνολο των ξενοδοχείων συνεχούς λειτουργίας γίνεται 21,3%.

Σε άλλη χωριστή έρευνα, που έγινε για λογαριασμό της Booking.com, με δείγμα 30.000 δυνητικών ταξιδιωτών από 32 χώρες επιβεβαιώνεται η διάθεση για ταξίδια, καθώς το

Μεγάλη σημασία στις αρχές βιωσιμότητας των προορισμών δίνουν πλέον οι ταξιδιώτες.

71% των ερωτηθέντων διεθνώς απαντάει ότι τους επόμενους 12 μήνες επιθυμεί να ταξιδέψει και μάλιστα με βιώσιμο τρόπο.

Ποσοστό που είναι αυξημένο κατά 10% σε σχέση με εκείνο της αντίστοιχης έρευνας του 2021. Το 81% των ταξιδιωτών συμφωνούν πως η αβεβαιότητα στα ταξίδια είναι σημαντική, ενώ 50% αναφέρουν πως οι πρόσφατες εξελίξεις για την κλιματική αλλαγή τους έχουν επηρεάσει, ωστόσο τους προς πιο βιώσιμες ταξιδιωτικές επιλογές. Περισσότερο από 35% των ερωτηθέντων μάλιστα δηλώνουν ότι οι σχετικές πολιτικές βιωσιμότητας των επιχειρήσεων φιλοξενίας και μεταφορών συναξιολογούνται σε μεγάλο βαθμό όταν λαμβάνουν αποφάσεις για κρατήσεις.

Με 100% πληρότητα αναχωρούν τα πλοία προς τα νησιά για το Πάσχα

Οι Κυκλάδες, κορυφαιός προορισμός – Ακριβότερα έως 15% τα εισιτήρια

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

Γεμάτα θα είναι τα επιβατηγά πλοία που θα ταξιδέψουν για τις Κυκλάδες από τη Μεγάλη Τετάρτη και μετά, ωστόσο δεν συμβαίνει το ίδιο και με αυτά που είναι δρομολογημένα για Δωδεκάνησα και Κρήτη. Σύμφωνα με τα μέχρι στιγμής διαθέσιμα στοιχεία του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας (ΣΕΕΝ), παρά τις αυξήσεις στις τιμές των εισιτηρίων που έχει επιφέρει η κατακόρυφη άνοδος των τιμών των καυσιμών, οι πληρότητες από τα μέσα της εβδομάδας και μετά προσεγγίζουν το 100%. Και αυτό σε πλοία που λειτουργούν πλέον με διαθέσιμο το 100% της δυναμικότητάς τους, αφού δεν υπάρχουν πια περιορισμοί στην πληρότητα λόγω των μέτρων περιορισμού της πανδημίας.

Φέτος τα πλοία λειτουργούν στο 100% της δυναμικότητάς τους καθώς δεν υπάρχουν περιορισμοί λόγω κορωνοϊού.

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι κατά τη φετινή χρονιά υπάρχουν λιγότερα μεγάλα ταχυπλοία δρομολογημένα από ό,τι την αντίστοιχη περίοδο του 2019, εξηγούν από τον ΣΕΕΝ. Κάτι που μεταφράζεται αυτονόητα σε λιγότερες διαθέσιμες θέσεις. Η δρομολόγηση λιγότερων ταχυπλοίων αποδίδεται στο υψηλότερο κόστος των καυσιμών τους λόγω του συγκεκριμένου τύπου πετρελαίου που καταναλώνουν και στο συνολικά έντονα ενεργητικό προφίλ τους. Όσον αφορά τις χαμηλότερες πληρότητες που εμφανίζουν τα Δωδεκάνησα και η Κρήτη – εξαιρουμένων των καμπινών, καθώς έχουν δοθεί σχεδόν όλες –, αυτές αποδίδονται εν μέρει και στον ανταγωνισμό με τις αεροπορικές μετακινήσεις που έχει ενταχθεί την τελευταία δεκαετία.

Στην Αδριατική η επιβατική κίνηση είναι μειωμένη κατά 200% περίπου σε σχέση με τη Μεγάλη Εβδομάδα

Οι χαμηλότερες πληρότητες των πλοίων προς Δωδεκάνησα και Κρήτη – εξαιρουμένων των καμπινών, καθώς έχουν δοθεί σχεδόν όλες – αποδίδονται εν μέρει και στον ανταγωνισμό με τις αεροπορικές μετακινήσεις που έχει ενταχθεί την τελευταία δεκαετία.

του 2019, αλλά η διακίνηση των φορητών έχει σχεδόν επανέλθει στα προ της πανδημίας επίπεδα. Πάντως η επιβατική κίνηση στην Ιταλία ενισχύθηκε ήδη από τα τέλη της προηγούμενης εβδομάδας, καθώς τροφοδοτήθηκε από την επιστροφή κυρίως φοιτητών από το εξωτερικό για τις γιορτές.

Σε κάθε περίπτωση το κόστος των ακτοπολιτικών μετακινήσεων έχει αυξηθεί αισθητά. Υπολογίζεται πως τα εισιτήρια έχουν αυξηθεί μεταξύ 12% και 15% μεσοσταθμικά ανάλογα με την εταιρεία και το δρομολόγιο.

Οι αυξήσεις ήρθαν σε δύο κύματα, μαζί με τον ενεργειακό πληθωρισμό. Στα τέλη Μαρτίου δρομολογήθηκαν αυξήσεις της τάξεως του 7% στα δρομολόγια από τον Πειραιά και της τάξεως του 12% σε αυτά από τη Ραφήνα. Οι αυξήσεις στον Πειραιά έγιναν μάλιστα έπειτα και από προηγούμενη αύξηση της τάξεως του 10% που είχε γίνει να-

ρίτερα φέτος. Μάλιστα, αν οι τιμές των καυσιμών δεν αποκλιμακωθούν δραστη, αναμένεται να συνοδευθούν και από μια τρίτη αύξηση της τάξεως του 5% μετά το Πάσχα. Αντίστοιχου εύρους αυξήσεις έγιναν και στην Αδριατική.

Με δεδομένο ότι οι τιμές των καυσιμών που χρησιμοποιούν οι ακτοπολιτικές έχουν αυξηθεί υπέρμετρα το τελευταίο έτος, διατυπώνονται εντονότερα ανησυχίες πως, εφόσον το ράλι των τιμών του πετρελαίου δεν αναστραφεί, θα υπάρξουν και περαιτέρω αυξήσεις προς το καλοκαίρι.

Το συνολικό επιπλέον ποσό που καλούνται να πληρώσουν οι ακτοπολιτικές-μέλη του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας φέτος σε σχέση με πέρυσι υπολογίζεται στα 200 εκατομμύρια ευρώ εφόσον οι τιμές διατηρηθούν στα τρέχοντα επίπεδα. Σημειώνεται πως στα τέλη του προηγούμενου έτους η τιμή του πετρελαίου

χαμηλού θείου βρισκόταν στα επίπεδα των 570 ευρώ ο τόπος. Στην αρχή του 2021 ήταν πιο κοντά στα 400 ευρώ. Τον Μάρτιο ξεπέρασε τα 1.000 ευρώ, αν και υποχώρησε οριακά κατόπιν.

Επιπλέον, μεσοπρόθεσμα ανοδικές πιέσεις στις τιμές αναμένεται να ασκήσουν και οι νέοι ευρωπαϊκοί κανονισμοί για τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα της ναυτιλίας. Μελέτη του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Έρευνών (ΙΟΒΕ) με τίτλο «Επίδραση της δέσμευσης προτάσεων «Fit for 55» στην επιβατηγό ναυτιλία και στη νησιωτική Ελλάδα», που δημοσιεύτηκε πριν από λίγες μέρες, δείχνει πως η εφαρμογή της δέσμευσης «Fit for 55» αναμένεται να οδηγήσει σε αύξηση του λειτουργικού κόστους κατά 207 εκατ. ευρώ το 2026 (σε σύγκριση με σενάριο μη εφαρμογής της δέσμευσης), που σημαίνει επιβάρυνση των τιμών των εισιτηρίων κατά 30% το 2026.

Θετικός ο Φεβρουάριος για το εμπόριο, ενδείξεις πτώσης τζίρου από τον Μάρτιο

Σε αρκετά υψηλότερα επίπεδα ακόμη και από τον Φεβρουάριο του 2020 και του 2019 διαμορφώθηκε ο τζίρος των επιχειρήσεων τον φετινό Φεβρουάριο, απόρροια της μη ύπαρξης σημαντικών περιοριστικών μέτρων για τον κορωνοϊό αλλά και των ανατιμήσεων που καλύπτουν σχεδόν όλο το φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών. Η εικόνα, πάντως, που υπάρχει από την αγορά είναι ότι αυτή η ανοδική πορεία έχει ανακοπεί από τον Μάρτιο ως αποτέλεσμα των ισχυρών πληθωριστικών πιέσεων, πैसेς που εντάθηκαν μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία στα τέλη Φεβρουαρίου. Η ζήτηση φαίνεται να έχει επηρεασθεί τόσο διότι έχει ήδη μειωθεί το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα λόγω των ανατιμήσεων, όσο και γιατί επανήλθε η απαισιοδοξία στα νοικοκυριά σχετικά με τη μελλοντική οικονομική κατάσταση και την κατάσταση της εθνικής οικονομίας.

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), ο τζίρος του συνόλου των επιχειρήσεων οι οποίες έχουν υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων και υποβάλλουν στοιχεία σε μηνιαία βάση διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο του 2022 σε 24,40 δισ. ευρώ έναντι 17,44 δισ. ευρώ τον Φεβρουάριο του 2021 (μήνας κατά τον οποίο λιανηπόρεια και εστίαση ήταν κλειστά λόγω πανδημίας, ενώ υπήρχαν και μέτρα περιορισμού της κυκλοφορίας). Τον Φεβρουάριο του 2020, όταν μόνο προς το τέλος του μήνα είχαν εντοπιστεί τα πρώτα κρούσματα COVID-19, ο τζίρος των επιχειρήσεων είχε διαμορφωθεί σε 19,21 δισ. ευρώ, ενώ τον Φεβρουάριο του 2019 ο τζίρος ήταν 19,73 δισ. ευρώ. Σε ό,τι αφορά ειδικά τους κλάδους των επιχειρήσεων που είχαν τηθεί σε αναστολή λειτουργίας, τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ δείχνουν ότι ο τζίρος τους διαμορφώθηκε τον φετινό Φεβρουάριο σε 1,15 δισ. ευρώ έναντι 595,17 εκατ. ευρώ τον Φεβρουάριο του 2021.

Τον Φεβρουάριο του 2019 ο τζίρος ήταν

1,048 δισ. ευρώ, ενώ τον Φεβρουάριο του 2020 1,132 δισ. ευρώ, δηλαδή κοντά στα φετινά επίπεδα. Τα στοιχεία για τους βασικούς κλάδους δείχνουν πάντως ότι ακόμη δεν έχουν επανέλθει στα επίπεδα που βρίσκονταν λίγο πριν από την εμφάνιση της πανδημίας στην Ελλάδα. Στο δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2022 ο τζίρος του λιανημπορίου διαμορφώθηκε σε 974,57 εκατ. ευρώ έναντι 1,05 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2020 και 1,002 δισ. ευρώ το πρώτο δίμηνο του 2021. Το πρώτο δι-

Η ζήτηση έχει επηρεασθεί τόσο λόγω των ανατιμήσεων όσο και διότι επανήλθε η απαισιοδοξία στα νοικοκυριά.

μήνου του 2021 ο τζίρος του κλάδου (σημειωτέον, τα εμπορικά καταστήματα, πλην καταστημάτων τροφίμων, καυσιμών και φαρμακείων, ήταν ανοικτά μόνο για δύο εβδομάδες μέσα σε αυτή την περίοδο) διαμορφώθηκε σε 824,51 εκατ. ευρώ. Στον κλάδο της εστίασης ο τζίρος διαμορφώθηκε σε 200,11 εκατ. ευρώ το πρώτο δίμηνο του 2022 από μόλις 101,67 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2021, όταν η εστίαση ήταν σε αναστολή λειτουργίας. Το διάστημα Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2020 ο τζίρος του κλάδου ήταν 236,87 εκατ. ευρώ και το 2019 191,28 εκατ. ευρώ.

Πάντως, η αγορά τον Μάρτιο εκτιμάται ότι υποχωρεί, με παράγοντες που λιανημπορίου να υποστηρίζουν ότι η πτώση είναι διψήφια. Στον κλάδο των σουπερ μάρκετ, πάντως, καταγράφεται ήδη πτώση του τζίρου κατά 1,4% στο πρώτο τρίμηνο του 2022 σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2021.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Το δίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2022, ο τζίρος του λιανημπορίου διαμορφώθηκε στα 974,57 εκατ. ευρώ έναντι 1,05 δισ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2020 και 1,002 δισ. ευρώ το α' δίμηνο του 2021.

Online παρακολούθηση της πορείας των επενδύσεων

Δημιουργείται ένα πληροφοριακό σύστημα για την επιτάχυνση των έργων

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Το 2013 είχε ενταχθεί στη διαδικασία στρατηγικών επενδύσεων ένα έργο 750 εκατ. ευρώ που περιλάμβανε την κατασκευή τεσσάρων γηπέδων γκολφ, τριών πεντάστερων ξενοδοχείων, παραθεριστικών κατοικιών και συνεδριακού κέντρου σε έκταση άνω των 12,5 στρεμμάτων στη Χαλκιδική. Τέσσερα χρόνια μετά, το 2017, η επένδυση που «θα αναδεικνυε και θα αξιοποιούσε τη φυσική ομορφιά της «άγνωστης» Βόρειας Ελλάδας», όπως είχε αρχικά παρουσιαστεί, εκτός του ότι παρέμενε μακέτα, εξακολουθούσε να βρίσκεται ενταγμένη στον κατάλογο των προς αδειοδότηση στρατηγικών επενδύσεων. Οι υποψήφιοι επενδυτές, δε, χρωστούσαν, τέσσερα χρόνια μετά, ακόμη και τη διαχειριστική αμοιβή προς την Enterprise Greece που τοποθετούνταν σε 332.000 ευρώ.

Τέτοιου είδους... ευτράπελα είναι απαγορευτικά σήμερα περισσότερο από ποτέ, με την Ελλάδα να καλείται να απορροφήσει συνολικούς πόρους 77 δισ. ευρώ (από το Ταμείο Ανάκαμψης, το ΕΣΠΑ κ.λπ.), που υπολογίζεται ότι θα μοχλεύσουν ακόμη 40 δισ. ευρώ. Με τη μερίδα του λέοντος

Προβλέπεται και τηλεφωνικό κέντρο - γραμμή ενημέρωσης και υποστήριξης των επενδυτών.

των κεφαλαίων αυτών να κατευθύνεται σε εμβληματικές επενδύσεις εξαιρετικής σημασίας (όπως αποκαλούνται τα μεγάλα στρατηγικά έργα βάσει του νέου νομοσχεδίου του υπουργείου Ανάπτυξης), μέχρι και το 2025, ο έλεγχος της πορείας υλοποίησής τους είναι καταλυτικής σημασίας.

Για τον σκοπό αυτό, έως και τον Δεκέμβριο θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί

Μέσω της ειδικής πλατφόρμας δεν θα παρακολουθείται απλώς η πρόοδος των επενδύσεων, αλλά θα καθίστανται ξεκάθαρα το θεσμικό πλαίσιο και η προβλεπόμενη νομοθεσία στους επενδυτές.

η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος, ενός ηλεκτρονικού «ματιού» που θα παρακολουθεί τη συνολική πορεία μιας επένδυσης. Από τη στιγμή δηλαδή που ο εισηγητικός φάκελος περιέρχεται, προς έγκριση, στη Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων (ΔΕΣΕ) έως και την ολοκλήρωσή της και την παρακολούθηση τυχόν μακροχρόνιων υποχρεώσεων της. Προβλέπεται και η δημιουργία

τηλεφωνικού κέντρου - γραμμής ενημέρωσης και υποστήριξης των επενδυτών. Οι δύο αυτοί βραχίονες του συστήματος παρακολούθησης των μεγάλων επενδύσεων αποτελούν έργο προϋπολογισμού 1,7 εκατ. ευρώ, του οποίου την ένταξη στο Ταμείο Ανάκαμψης επικύρωσε πρόσφατα με απόφασή του ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης. Φορέας υλοποίησης του έργου

θα είναι η Γενική Γραμματεία Ιδιωτικών Επενδύσεων και ΣΔΙΤ.

Μέσω της ειδικής αυτής πλατφόρμας δεν θα παρακολουθείται απλώς η πρόοδος των επενδύσεων, αλλά θα καθίσταται ξεκάθαρα (π.χ. μέσω χειριδίων και ερωταπαντήσεων) το θεσμικό πλαίσιο και η προβλεπόμενη νομοθεσία στους επενδυτές, οι οποίοι θα έχουν και τη δυνατότητα επικοινωνίας μέσω του τηλεφωνικού κέντρου με εξειδικευμένους συμβούλους επενδύσεων. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, λόγω της ύπαρξης πολλών και διαφορετικών νομοθετικών διατάξεων που συχνά είναι αντικρουόμενες μεταξύ τους. Η πλατφόρμα θα περιλαμβάνει και μπρόντ επενδυτών, συμβούλων και ελεγκτών με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας και της απλοποίησης των διαδικασιών και θα «επικοινωνεί» με τρίτους (υπουργεία, οργανισμούς, δημόσιες υπηρεσίες κ.λπ.), ώστε να είναι εφικτή η ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών και εγγράφων.

Η πλατφόρμα είναι βασικό εργαλείο για να γίνουν πράξη όσα προβλέπει το νέο νομοσχέδιο του υπουργείου Ανάπτυξης, με το οποίο θεσπίζεται η νέα κατηγορία εμβληματικών επενδύσεων μεγάλης σημασίας και προβλέπονται διατάξεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης. Όπως ανέφερε ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Γιάννης Στουρνάρας στην πρόσφατη έκθεσή του, το επενδυτικό κενό και τα τυχόν εμπόδια διοικητικής φύσεως στην υλοποίηση των επενδυτικών σχεδίων ανήκουν στους βασικούς ενδογενείς κινδύνους της ελληνικής οικονομίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με έκθεση της ΔΙΑΝΕΟσις («Outlook της ελληνικής οικονομίας»), τα τελευταία οκτώ έτη η επενδυτική δαπάνη αντιστοιχεί σταθερά περίπου στο 1/3 των επενδύσεων του 2007, ενώ ο Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου (ΑΣΠΚ) από το ιστορικό υψηλό των 55,7 δισ. ευρώ το 2007 (σε σταθερές αξίες 2015), μειώθηκε και είναι σταθερός από το 2013 γύρω από το επίπεδο των 19,6 δισ. ευρώ.

Από 6% έως 8% αναμένεται να αυξηθεί ο κατώτατος μισθός

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Αμέσως μετά το Πάσχα, ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης θα εισηγηθεί στο υπουργικό συμβούλιο το ύψος του νέου κατώτατου μισθού, που θα ισχύσει από την 1η Μαΐου για περισσότερους από 600.000 μισθωτούς. Ηδη έχει στα χέρια του το Σχέδιο του Πορίσματος Διαβούλευσης που συντάξε το Κέντρο Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών (ΚΕΠΕ), σε συνεργασία με πενταμελή επιτροπή εμπειρογνομόνων, με προτάσεις για αύξηση από 4% έως και 6%. Σύμφωνα, δε, με πληροφορίες, η τελική εισήγηση του κ. Χατζηδάκη θα είναι μεταξύ 6% και 8%, προκειμένου οι κατώτατες αποδοχές για πλήρη απασχόληση να αγγίξουν ή και να ξεπεράσουν κατά τι τα 700 ευρώ μιστά. Ηδη, την εβδομάδα που φεύγει, ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης έκανε λόγο για σημαντική αύξηση στον κατώτατο μισθό, και μάλιστα κάλεσε τους εργοδότες να δώσουν αυξήσεις και στους κλαδικούς μισθούς. Βέβαια, οι περισσότεροι εργοδοτικοί φορείς προτείνουν ονομαστική αύξηση κοντά στο 4% (πέραν της αύξησης του 2% που ισχύει από την 1η/1/2022), ενώ θέτουν ως αναγκαία συνθήκη και τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών προκειμένου να αυξηθεί ακόμα περισσότερο το διαθέσιμο εισόδημα των χαμηλόμισθων. Η ΓΣΕΕ προτείνει την επαναφορά του κατώτατου μισθού στα 751 ευρώ.

Η θέση του ΚΕΠΕ, πάντως, είναι η αύξηση να είναι κοντά στο 6%, ενώ υπάρχουν μέλη της επιτροπής που προτείνουν συνδυασμό και με την περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, όπως έχει δεσμευθεί η κυβέρνηση να πράξει (έως το τέλος της κυβερνητικής περιόδου).

Η πρόταση θα αποτελέσει τη βάση για την εισήγηση που θα ετοιμάσει και θα υποβάλει ο κ. Χατζηδάκης στο υπουργικό συμβούλιο, που θα συνεδριάσει, κατά πάσα πιθανότητα, στις 29 Απριλίου.

Εάν η αύξηση «κλειδώσει» σε επίπεδα μεταξύ 6%-8% ώστε να καλυφθεί ο υψηλός πληθωρισμός, ο νέος κατώτατος μισθός θα διαμορφωθεί από 703 έως 716 ευρώ μιστά. Σε κάθε περίπτωση, στόχος είναι να ξεπεράσει το επίπεδο των 700 ευρώ από την 1η Μαΐου 2022,

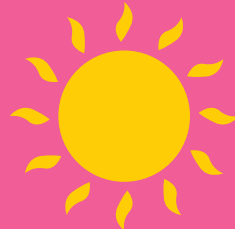

Μετά το Πάσχα ο υπουργός Εργασίας Κωστής Χατζηδάκης θα εισηγηθεί στο υπουργικό συμβούλιο το ύψος του νέου κατώτατου μισθού, που θα ισχύσει από την 1η Μαΐου για περισσότερους από 600.000 μισθωτούς.

ενώ σύμφωνα με εκτιμήσεις της ΤτΕ αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα να αυξηθεί και ο μέσος μισθός, καθώς η σημαντική αύξηση του κατώτατου θα συμπαρασύρει τους μισθούς και σε άλλους κλάδους της οικονομίας. Η ΤτΕ στην έκθεσή της επισημαίνει ότι για κάθε ποσοστιαία μονάδα αύξησης του κατώτατου μισθού, ο μέσος μισθός ανά εργαζόμενο αυξάνεται κατά 0,44 της ποσοστιαίας μονάδας.

Να σημειωθεί, πάντως, ότι ένα μήνα μετά την αύξηση του κατώτατου μισθού θα υπάρξει και μείωση των εισφορών, η οποία μάλιστα αφορά το σύνολο των μισθωτών. Πρόκειται για ήδη ψηφισμένη μείωση εισφορών κατά 0,5 ποσοστιαία μονάδα, που κατευθύνεται προς το ΕΤΕΑΕΠ αλλά και το ΤΕΚΑ και θα ισχύσει από την 1η Ιουνίου. Έτσι, οι εισφορές για επικουρική ασφάλιση θα επανέλθουν στο 3% για τους εργοδότες και στο 3% για τους εργαζόμενους, από 3,25% που είναι σήμερα για την κάθε πλευρά. Η μείωση αυτή θα οδηγήσει σε μικρή μείωση, σημαντική δε ανάσα τόσο για τους εργοδότες, μειώνοντας το μη μισθολογικό κόστος, όσο και για τους εργαζόμενους, αυξάνοντας το εισόδημά τους.

GoGordian
REAL ESTATE

Σκέφτεστε για εξοχική κατοικία;

Go
residential
ανακαλύψτε τη νέα σας στέγη!

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Παραλίμνι, Περιοχή Μάλαμα

Ref. 8118

€300.000

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Παραλίμνι, Περιοχή Μάλαμα

Ref. 8102

€330.000

Έπαυλη 3^{ων} υπνοδωματίων με πισίνα
Νέο Χωριό, Πάφος

Ref. 7623

€340.000

7777 5656 | www.gogordian.com

Εσοδα 4,4 δισ. ευρώ από μέτρα αναγκαστικής είσπραξης το 2021

Σε 230.145 κατασχέσεις λογαριασμών και ενοικίων προχώρησε η ΑΑΔΕ

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Με κατασχέσεις εις χείρας τρίτων, ποινικές διώξεις και προγράμματα πλειστηριασμού κατάφερε η εφορία να εισπράξει περί τα 4,4 δισ. ευρώ ληξιπρόθεσμων οφειλών. Όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΑΑΔΕ, ο συνολικός αριθμός των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης που ελήφθησαν το έτος 2021 από τις εφορίες και τα ελεγκτικά κέντρα ανήλθε σε 253.083, με τις κατασχέσεις εις χείρας τρίτων (τραπεζικών λογαριασμών, ενοικίων κ.λπ.) να παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη συχνότητα (90,9%). Συγκεκριμένα, από τις 253.083 οι 230.145 αφορούν κατασχέσεις στα χέρια τρίτων, 3.851 είναι οι ποινικές διώξεις, ενώ πραγματοποιήθηκαν και 620 πλειστηριασμοί.

Τα μεγαλύτερα έσοδα προήλθαν, όπως φαίνεται και από τα στοιχεία, από τις κατασχέσεις εις χείρας τρίτων κυρίως ενοικίων και τραπεζικών λογαριασμών. Για παράδειγμα, κλήθηκαν οι ενοικιαστές να

Πολλοί ενοικιαστές κλήθηκαν να αποδίδουν το μηνιαίο μίσθωμα όχι στον ιδιοκτήτη, αλλά στην εφορία.

αποδίδουν το μηνιαίο μίσθωμα όχι στον ιδιοκτήτη αλλά στην εφορία προκειμένου να πληρωθούν τα χρέη του προς αυτήν.

Από την ανάλυση των στοιχείων προκύπτει ότι το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο διαμορφώθηκε σε 111,397 δισ. ευρώ. Από το συνολικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, ποσοστό 22,5% έχει χαρακτηριστεί ανεπίδεκτο είσπραξης. Κατά συνέπεια, το πραγματικό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο ανέρχεται σε 86,37 δισ. ευρώ.

Από το ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο:

- 46,5% αφορά μη φορολογικά έσοδα (πρόστιμα ΚΒΣ, δάνεια κ.λπ.).
- 28,1% αφορά έμμεσους φόρους (ΦΠΑ, πρόστιμα έμμεσων φόρων κ.λπ.).
- 22,7% αφορά άμεσους φόρους (φόροι εισοδήματος, φόροι περιουσίας κ.λπ.).
- 2,7% αφορά λοιπά μη φορολογικά έσοδα.

Το επιχειρησιακό σχέδιο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων προβλέπει

Ο συνολικός αριθμός των μέτρων αναγκαστικής είσπραξης που ελήφθησαν το 2021 από τις εφορίες ανήλθε σε 253.083.

αυξημένα αναγκαστικά μέτρα για το 2022, ενώ αναμένεται και εγκύκλιος για τις κατασχέσεις εις χείρας τρίτων και υπενθύμιση των συνεπειών για όσους δεν συμμορφώνονται. Για την πραγματοποίηση της κατάσχεσης ακολουθούνται σήμερα τα παρακάτω βήματα:

1) Επιλογή οφειλέτη: Ο οφειλέτης στον οποίο θα επιβληθεί η κατάσχεση επιλέγεται από τον προϊστάμενο της αρμόδιας φορολογικής υπηρεσίας κατόπιν προτεραιοποίησης των υποθέσεων, με κριτήρια του ύψους και την παλαιότητα της οφειλής, τη φορολογική συμπεριφορά, τη διακοπή της παραγραφής κ.λπ. ή με κριτήρια που τίθενται από τη διοίκηση (όπως, ενδεικτικά, διασταυρώσεις οφειλετών κ.λπ.).

2) Εντοπισμός απαιτήσεων του οφειλέτη εις χείρας τρίτων: Η αρμόδια φορολογική υπηρεσία πραγματοποιεί έρευνα για τον εντοπισμό χρηματικών, κυρίως, απαιτήσεων του οφειλέτη από τρίτους (μισθοί

από εργοδότες, συντάξεις από ασφαλιστικά ταμεία, ενοίκια από μισθωτές, λοιπές απαιτήσεις από τρίτους κ.λπ.). Στόχος της έρευνας είναι η επιβολή κατάσχεσης του ποσού που ο τρίτος (ο εργοδότης, το ασφαλιστικό ταμείο, ο μισθωτής κ.λπ.) πρόκειται να αποδώσει στον οφειλέτη του Δημοσίου. Η κατάσχεση επιδιώκεται να επιβληθεί πριν αποδοθεί το ποσό στον οφειλέτη του Δημοσίου, δηλαδή όταν αυτό βρίσκεται ακόμη στα χέρια του τρίτου (του εργοδότη, του ταμείου, του μισθωτή κ.λπ.). Σε περίπτωση ύπαρξης υπολοίπου καταθέσεων σε τραπεζικό λογαριασμό του οφειλέτη, η κατάσχεση επιδιώκεται να επιβληθεί με την αποστολή ηλεκτρονικού κατασχετηρίου στην τράπεζα και έχει ως στόχο τη δέσμευση ποσού από το υπόλοιπο του καταθετικού λογαριασμού του οφειλέτη προκειμένου να αποδοθεί στο Δημόσιο. Η έρευνα για τον εντοπισμό απαιτήσεων του οφειλέτη στα χέρια τρίτων

διενεργείται με αναζήτηση πληροφοριών μέσω του Συστήματος Φορολογίας Taxis, του Συστήματος Μητρώου Τραπεζικών Λογαριασμών και Λογαριασμών Πληρωμών ή μέσω άλλων πηγών πληροφορίας.

3) Δημιουργία κατασχετηρίου: Δημιουργείται από το σύστημα Taxis κατασχετήριο στα χέρια τρίτων ή στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων ως τρίτων. Το κατασχετήριο δημιουργείται:

α) Με την εισαγωγή των στοιχείων του οφειλέτη ή των οφειλετών, αν πρόκειται για μαζικό κατασχετήριο στα χέρια πιστωτικών ιδρυμάτων, των στοιχείων του τρίτου, των ληξιπρόθεσμων ατομικών οφειλών και των χρεών συνυποχρέωσης ή συνυπευθυνότητας του οφειλέτη στον πίνακα χρεών, με ιδιαίτερη προσοχή στο ποσοστό συνυπευθυνότητας.

β) Με την αποθήκευση και απόδοση αριθμού ειδικού βιβλίου κατασχετηρίου στα χέρια τρίτων.

Νέα μείωση πωλήσεων καινούργιων ΙΧ.

Από τη μείωση των πωλήσεων των καινούργιων ΙΧ και τη συνέχιση της αλματώδους αύξησης των πωλήσεων των εισαγόμενων μεταχειρισμένων χαρακτηρίστηκε ο Μάρτιος, εξέλιξη που οφείλεται αφενός στις ισχυρές πληθωριστικές πιέσεις οι οποίες καθιστούν δύσκολη την απόφαση για μια μεγάλη αγορά και αφετέρου στην μεγάλες καθυστερήσεις στην παράδοση των νέων αυτοκινήτων.

Πρόσφατα, άλλωστε, ο διευθύνων σύμβουλος της Autohellas κ. Ευτύχιος Βασι-

λάκης ανέφερε ότι οι καθυστερήσεις στις παραδόσεις κυμαίνονται από τέσσερις έως δώδεκα μήνες.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), τον Μάρτιο του 2022 κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά 8.413 καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα, λιγότερα κατά 6,3% από τον Μάρτιο του 2021. Από την άλλη, τον ίδιο μήνα κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στην Ελλάδα 6.724 μεταχειρισμένα, εισαγόμενα από το εξωτερικό, επιβατικά

αυτοκίνητα, αριθμός αυξημένος κατά 43,3% σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2021. Συνολικά το α' τρίμηνο του τρέχοντος έτους καταγράφεται μείωση πωλήσεων 4% των καινούργιων επιβατικών αυτοκινήτων (22.437 έναντι 23.364 το α' τρίμηνο του 2021) και αύξηση πωλήσεων 42,6% των εισαγόμενων μεταχειρισμένων (20.497 φέτος έναντι 14.374 πέρυσι).

Την ίδια ώρα καταγράφεται περαιτέρω υποχώρηση του μεριδίου των βενζινοκίνητων και πετρελαιοκίνητων αυτοκινήτων.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγών Αντιπροσώπων Αυτοκινήτων (ΣΕΑΑ), το α' τρίμηνο του 2022 το μερίδιο των βενζινοκίνητων στις νέες πωλήσεις ΙΧ ήταν 45,3% έναντι 49,1% το α' τρίμηνο του 2021, το μερίδιο των πετρελαιοκίνητων υποχώρησε σε 15,3% από 21,5%, ενώ από την άλλη αυξήθηκε το μερίδιο των υβριδικών σε 27,6% από 21,6% πέρυσι, των επαναφορτιζόμενων σε 7,9% από 5,5% και των αυτοκινήτων που χρησιμοποιούν υγραέριο σε 3% από 0,9%.

Ο πληθωρισμός θα «ροκανίσει» τον τζίρο στα σούπερ μάρκετ το 2022

Υποχώρηση των πωλήσεων των σούπερ μάρκετ παρά την αύξηση των τιμών «βλέπει» για το 2022 η NielsenIQ, εκτιμώντας ουσιαστικά ότι η μείωση του όγκου πωλήσεων, λόγω των πληθωριστικών πιέσεων, θα είναι τέτοια που θα εξαντλήσει την όποια αύξηση προέλθει στην αξία πωλήσεων λόγω των ανατιμήσεων. Μάλιστα, εάν οι εκτιμήσεις της γνωστής εταιρείας ερευνητών αγοράς επιβεβαιωθούν, τότε θα πρόκειται για την πρώτη μείωση τζίρου στον κλάδο των σούπερ μάρκετ έπειτα από ένα ανοδικό σερί πέντε ετών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με το πρώτο και πιο «αισιόδοξο» σενάριο της NielsenIQ,

Ηδη το πρώτο τρίμηνο έκλεισε με μείωση πωλήσεων κατά 1,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

το οποίο παρουσιάστηκε χθες στο πλαίσιο της διαδικτυακής εκδήλωσης για τις αγοραστικές τάσεις το 2022, οι πωλήσεις των σούπερ μάρκετ εκτιμάται ότι θα κλείσουν με οριακή μείωση 0,3% εάν το μακροοικονομικό περιβάλλον παραμείνει στα σημερινά επίπεδα και ο πληθωρισμός των λεγόμενων ταχυκίνητων προϊόντων (αυτά

Εάν οι εκτιμήσεις της Nielsen για το 2022 επιβεβαιωθούν, τότε θα πρόκειται για την πρώτη μείωση τζίρου στον κλάδο των σούπερ μάρκετ έπειτα από ένα ανοδικό σερί πέντε ετών.

που αγοράζονται πιο συχνά από τους καταναλωτές) διαμορφωθεί σε ετήσια βάση σε 1,6%. Τα περιθώρια λάθους σε αυτό το σενάριο είναι +/- 1 ποσοστιαία μονάδα. Στο δεύτερο σενάριο, δηλαδή λαμβάνοντας υπόψη πληθωρισμό 3% στο «καλάθι» των βασικών ειδών, οι πωλήσεις των σούπερ μάρκετ εκτιμάται ότι θα υποχωρήσουν

το 2022 κατά 2,6%, με το περιθώριο λάθους επίσης +/- 1 ποσοστιαία μονάδα. Ενδεικτικό πάντως για το τι συμβαίνει στον κλάδο είναι το πρώτο τρίμηνο του 2022, καθώς έκλεισε με μείωση πωλήσεων κατά 1,4% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Όσο για το ποιο σενάριο είναι πιθανότερο να επιβεβαιωθεί, η α-

πάντηση μπορεί να βρίσκεται στο στοιχείο για τον πληθωρισμό των ταχυκίνητων προϊόντων, που στο πρώτο δίμηνο του 2022 διαμορφώθηκε σε 4,2%.

Οι καταναλωτές ήδη από τα τέλη του 2021 έχουν αλλάξει τις αγοραστικές τους συνήθειες σε μια προσπάθεια να αντεπεξέλθουν στη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος το οποίο οφείλεται στην άνοδο των τιμών, κυρίως σε ενέργεια, μεταφορές και βασικά τρόφιμα. Σύμφωνα με έρευνα σε καταναλωτές που διενήργησε η NielsenIQ τον Δεκέμβριο του 2021, το 60% έναντι 56% το 2020 και 51% το 2019 δήλωσε ότι αγοράζει μόνο τα αναγκαία και έχει περικόψει τις δαπάνες για περιττές πολυτέλειες. Επίσης το 27% έναντι 25% το 2020 αγοράζει λιγότερα προϊόντα, ενώ το 28% έναντι 23% το 2020 δηλώνει ότι στρέφεται στην αγορά φθηνότερων προϊόντων. Η ακρίβεια μετατρέπει εκ νέου τους καταναλωτές σε «κυνήγους προσφορών», με το 43% έναντι 35% το 2020 να δηλώνει ότι επιλέγει από ποιο σούπερ μάρκετ θα ψωνίσει αναλόγως των προσφορών που κάνει. Το 2021 καταγράφεται επίσης το χαμηλότερο ποσοστό στην περίοδο 2018-2021 αυτών που δηλώνουν ότι είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν περισσότερα για να προμηθευτούν πιο ποιοτικά προϊόντα. Το εν λόγω ποσοστό διαμορφώθηκε στην τελευταία έρευνα σε 44% από 49% το 2020, 64% το 2019 και 56% το 2018.

Άμεσα η εκταμίευση δανείων 1,57 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ποσό 1,57 δισ. ευρώ από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης εκταμιεύεται άμεσα για την υλοποίηση επενδύσεων, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης, ανακοινώνοντας την έναρξη λειτουργίας του Μητρώου Αξιολογητών των υποψηφίων προς δανειοδότηση επενδύσεων.

Ηδη έχει ανακοινωθεί η πρώτη συγκεκριμένη επένδυση, ύψους 10 εκατ. ευρώ, από τη μεταλλευτική βιομηχανία Ελληνικοί Λευκόλιθοι, ενώ και άλλοι υποψήφιοι επενδυτές, που σχεδιάζουν να αξιοποιήσουν τα 12,7 δισ. ευρώ των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης, έχουν αρχίσει να υποβάλλουν τα σχέδιά τους. Μέχρι τώρα ακολουθήθηκε διαδικασία αξιολόγησης βάσει μεταβατικών διατάξεων, που παύει να ισχύει από τη στιγμή κατά την οποία τέθηκε σε πλήρη λειτουργία το Μητρώο Αξιολογητών.

Το 1,57 δισ. ευρώ, που εκταμιεύεται άμεσα, είναι αποτέλεσμα των επιχειρησιακών συμφωνιών που έχει υπογράψει το υπουργείο Οικονομικών με τις εγχώριες τράπεζες (Εθνική, Πειραιώς, Alpha, Eurobank, Optima, Παγκρήτια και Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα Επενδύσεων) και τις διεθνείς (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης).

Σημειώνεται ότι από την πρώτη δόση του Ταμείου Ανάκαμψης που εισέπραξε η Ελλάδα την περασμένη εβδομάδα, ύψους 3,6 δισ. ευρώ, το 1,86 δισ. ευρώ αφορά δάνεια. Η επόμενη δόση του Ταμείου Ανάκαμψης θα είναι ύψους περίπου 2 δισ. ευρώ, αναμενόμενα να εισπραχθεί τον Αύγουστο με Σεπτέμβριο και δεν περιλαμβάνει δάνεια.

Τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης καλύπτουν έως το 50% του συνολικού επιλέξιμου επενδυτικού κόστους, με σταθερό επιτόκιο στη φάση αυτή ύψους 0,35%. Γι' αυτό και οι τράπεζες, όπως και το υπουργείο Οικονομικών, υπολογίζουν σε έντονο ενδιαφέρον. Η ιδιωτική συμμετοχή των επιχειρήσεων καλύπτει τουλάχιστον το 20%, ενώ το δάνειο συγχρηματοδοτήσης από τη συνεργαζόμενη τράπεζα τουλάχιστον το 30% του συνολικού επιλέξιμου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

Σε ό,τι αφορά τους αξιολογητές, για την ένταξη τους στο μητρώο πρέπει να διαθέτουν ομάδα με έμπειρα στελέχη. Σ' αυτήν συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντολόγοι που εξετάζουν και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των σχεδίων με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (Do No Significant Harm principle - DNSH), καθώς επίσης νομικοί σύμβουλοι, οι οποίοι διασφαλίζουν τη συμβατότητα με τους κανόνες

της ένταξής τους στο μητρώο πρέπει να διαθέτουν ομάδα με έμπειρα στελέχη. Σ' αυτήν συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντολόγοι που εξετάζουν και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των σχεδίων με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (Do No Significant Harm principle - DNSH), καθώς επίσης νομικοί σύμβουλοι, οι οποίοι διασφαλίζουν τη συμβατότητα με τους κανόνες

της ένταξής τους στο μητρώο πρέπει να διαθέτουν ομάδα με έμπειρα στελέχη. Σ' αυτήν συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, περιβαλλοντολόγοι που εξετάζουν και διασφαλίζουν τη συμμόρφωση των σχεδίων με την αρχή μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (Do No Significant Harm principle - DNSH), καθώς επίσης νομικοί σύμβουλοι, οι οποίοι διασφαλίζουν τη συμβατότητα με τους κανόνες

Οι Έλληνες «μπαίνουν» συχνά στα ηλεκτρονικά φαρμακεία

Στην 11η θέση μεταξύ 96 χωρών κατατάσσεται η Ελλάδα όσον αφορά τις επισκέψεις ανά 1.000 κατοίκους σε ηλεκτρονικά φαρμακεία, επίδοση εξαιρετικά υψηλή, ειδικά μάλιστα εάν αναλογισθεί κάποιος ότι η εθνική νομοθεσία δεν επιτρέπει την πώληση μέσω Internet ούτε των μη συνταγογραφούμενων φαρμάκων.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία της παγκόσμιας έρευνας που πραγματοποίησε η ελληνική Convert Group, στην Ελλάδα έγιναν το 2021 7.320 επισκέψεις/1.000 κατοίκους σε ηλεκτρονικά φαρμακεία. Ο μέσος όρος μνημονίων επισκέψεων με βάση τα στοιχεία από 261 ηλεκτρονικά φαρμακεία—αριθμός εξαιρετικά σημαντικός για τα πληθυσμιακά δεδομένα της χώρας—ανήλθε το 2021 σε 6,4 εκατομμύρια.

Στην πρώτη θέση της σχετικής κατάταξης βρίσκεται η Σουηδία με 18.172 επισκέψεις/1.000 κατοίκους σε 33 ηλεκτρονικά φαρμακεία, ακολουθεί στη δεύτερη θέση η Βουλγαρία με 12.192 επισκέψεις/1.000 κατοίκους, στην τρίτη θέση η Λευκορωσία με 11.798 επισκέψεις/1.000 κατοίκους, ενώ την πρώτη εικοσάδα συμπληρώνει η Εσθονία με 5.435 επισκέψεις/1.000 κατοίκους σε 8 ηλεκτρονικά φαρμακεία. Συνολικά το 2021 στις 96 χώρες στις οποίες έγινε η έρευνα πραγματοποιήθηκαν 10,9 δις επισκέψεις σε ηλεκτρονικά φαρμακεία, αυξημένες κατά 26% σε σύγκριση με το 2020. Σε 47 από τις 96 χώρες που περιλαμβάνονται στην έρευνα της Convert Group επιτρέπει η έρευνα των ηλεκτρονικών φαρμακείων (ΦΠΑ), ενισχυμένος κατά 10% σε σύγκριση με το 2020. Στη χώρα λειτουργούν περί τα 303 ηλεκτρονικά φαρμακεία.

Τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης καλύπτουν έως το 50% του συνολικού επιλέξιμου επενδυτικού κόστους, με σταθερό επιτόκιο στη φάση αυτή ύψους 0,35%.

Ξεκινάει η λειτουργία του Μητρώου Αξιολογητών των υποψηφίων προς δανειοδότηση επενδύσεων.

περί κρατικών ενισχύσεων.

Σύμφωνα με την ανακοίνωση του υπουργείου Οικονομικών, κάθε ομάδα έργου απαιτείται τουλάχιστον από 20 μέλη. Η δομή της ομάδας είναι η εξής:

- Υπεύθυνος έργου: ορκωτός ελεγκτής - λογιστής, ο οποίος έχει τη συνολική ευθύνη των εργασιών του αξιολογητή, τη διοίκηση, την πρόοδο και τον συντονισμό όλων των μελών της ομάδας έργου. Είναι υπεύθυνος για τη διασφάλιση της ποιότητας του έργου, καθώς και για την τήρηση όλων των προδιαγραφών πληρότητας που θέτει η αρμόδια ειδική υπηρεσία συντονισμού του Ταμείου Ανάκαμψης.
- Αναπληρωτής υπεύθυνος έργου: ορκωτός ελεγκτής - λογιστής, ο οποίος υποβοηθάει και αναπληρώνει τον υπεύθυνο έργου στα καθήκοντά του.
- Στελέχη αξιολόγησης: ορκωτοί ελεγκτές - λογιστές (κατ' ελάχιστον τέσσερα άτομα).
- Στελέχη αξιολόγησης επιχειρηματικών σχεδίων (κατ' ελάχιστον πέντε άτομα).
- Στελέχη αξιολόγησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων - μελετών (κατ' ελάχιστον πέντε άτομα).
- Νομικοί σύμβουλοι, εξειδικευμένοι σε θέματα κρατικών ενισχύσεων (κατ' ελάχιστον δύο άτομα).
- Στελέχη αξιολόγησης σχεδίων ψηφιακού μετασχηματισμού (κατ' ελάχιστον ένα άτομο).
- Γραμματειακή υποστήριξη (κατ' ελάχιστον ένα άτομο).

Στην 11η θέση μεταξύ 96 χωρών η Ελλάδα όσον αφορά τις επισκέψεις ανά 1.000 κατοίκους σε ηλεκτρονικά φαρμακεία.

μακα δεν επιτρέπεται να πωλούνται μέσω ηλεκτρονικών φαρμακείων στην Ελλάδα, στην Αλγερία, στην Κύπρο, στο Μαρόκο, στο Ιράν, στην Ακτή Ελεφαντοστού, στα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα και στην Τουρκία.

Η μεγαλύτερη ανάπτυξη των ηλεκτρονικών φαρμακείων σημειώθηκε στη Βόρεια Αμερική (68,3%), ακολουθούν η Νότια Ασία (44,06%) και η Βόρεια Αφρική (31,41%).

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία της Convert Group, ο τζίρος των ηλεκτρονικών φαρμακείων στην Ελλάδα διαμορφώθηκε το 2021 σε 241 εκατ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ), ενισχυμένος κατά 10% σε σύγκριση με το 2020. Στη χώρα λειτουργούν περί τα 303 ηλεκτρονικά φαρμακεία.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Αντίστροφη μέτρηση για τον φόρο των 2,23 δισ.

Έως τα τέλη Απριλίου θα έχουν αναρτηθεί τα εκκαθαριστικά στο Διαδίκτυο – Σε ποιες περιοχές αυξάνεται και πού μειώνεται

Του ΠΡΟΚΟΠΗ ΚΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ολοκληρώνεται τις επόμενες μέρες η διαδικασία εκκαθάρισης του νέου ΕΝΦΙΑ και το αργότερο στις 30 Απριλίου ο λογαριασμός για τους ιδιοκτήτες ακινήτων θα έχει αναρτηθεί στο Διαδίκτυο. Για 5 εκατομμύρια ιδιοκτήτες ο φόρος θα είναι μειωμένος, για 900.000 θα διατηρηθεί στα ίδια επίπεδα, ενώ 350.000 ιδιοκτήτες θα διαπιστώσουν μικρές ή και διπλάσιες αυξήσεις σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Το μεγάλο στοίχημα, ωστόσο, για το οικονομικό επιτελείο είναι να εισπραχθεί εμπρόθεσμα ο φόρος, καθώς ήδη τα στοιχεία της φορολογικής διοίκησης δείχνουν αύξηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών, γεγονός που εγκυμονεί κινδύνους για την ορθή εκτέλεση του προϋ-

Για 8 στους 10 ιδιοκτήτες ο ΕΝΦΙΑ θα είναι μειωμένος σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος έως και 40%.

πολογισμού, σε μια ιδιαίτερα δύσκολη περίοδο για τα νοικοκυριά συνεπεία της ενεργειακής κρίσης και των αλυσιδωτών αντιδράσεων που αυτή προκαλεί. Στόχος είναι να εισπραχθούν περί τα 2,23 δισ. ευρώ. Ο φόρος θα «σπάσει» σε 10 δόσεις με στόχο τη διευκόλυνση των ιδιοκτητών για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους. Κάθε δόση θα είναι της τάξης των 223 εκατ. ευρώ, με την πρώτη να καταβάλλεται στα τέλη Μαΐου και την τελευταία στα τέλη Φεβρουαρίου 2023. Σημειώνεται ότι τα προηγούμενα χρόνια η εισπραξιμότητα του ΕΝΦΙΑ είχε «πέσει» περίπου στο 72%.

Με βάση τις αλλαγές, μετά την αναπροσαρμογή των τιμών ζώνης σε όλη την επικράτεια και τις νέες κλίμακες, ο λογαριασμός του ΕΝΦΙΑ θα «κτυπήσει» κυρίως όσους διαθέτουν ακίνητα μεγάλης αξίας στις νησιωτικές περιοχές, όπως για παράδειγμα στην Ιθάκη και τη Μύκονο, όπου μεγάλα τμήματα των νησιών ήταν εκτός συστήματος, αλλά και στο κέντρο της Αθήνας, όπου σε κάποιες πε-

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΠΕΡΙΟΧΗ	ΕΤΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	ΤΙΜΗ ΖΩΝΗΣ		ΕΝΦΙΑ			
			2021	2022	2018	2021	2022	
95,33 τ.μ. πρώτου ορόφου	Αμπελόκηποι	1973 με μία πρόσοψη	€1.300 τ.μ.	€1.400 τ.μ.	€356	€260,06	€188,71	47,0%
138 τ.μ. τρίτου ορόφου	Παπάγου	1979 με μία πρόσοψη	€2.050 τ.μ.	€2.200 τ.μ.	€844,64	€675,71	€417	50,6%
51 τ.μ. δεύτερου ορόφου	Κολωνάκι	1971 με μία πρόσοψη	€4.050 τ.μ.	€4.250 τ.μ.	€577,48	€461,98	€433,11	25,0%
								6,2%

Οι εκπτώσεις στον ΕΝΦΙΑ

ΑΞΙΑ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ..... Εως 100.000 ευρώ **30%** Εως 150.000 ευρώ **25%** Εως 250.000 ευρώ **20%** Εως 300.000 ευρώ **15%** Εως 400.000 ευρώ **10%**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ριοχές η τιμή ζώνης σχεδόν διπλασιάστηκε. Σύμφωνα με πληροφορίες, περίπου 180.000 ιδιοκτήτες ακινήτων θα λάβουν τον Απρίλιο τα τσουκτερά εκκαθαριστικά σημειώματα του ΕΝΦΙΑ, ενώ ισάριθμοι θα πληρώσουν υψηλότερο ΕΝΦΙΑ έως και 50 ευρώ.

Η γενική εικόνα των παρεμβάσεων στις οποίες προχώρησε η κυβέρνηση προκειμένου να αποσοβηθούν μεγάλες αυξήσεις στον φόρο ακινήτων, συνεπεία της αναπροσαρμογής των αντικειμενικών αξιών, είναι όμως τελείως διαφορετική. Αν και η κυβέρνηση προχώρησε στη δημιουργία ενός πολύπλοκου συστήματος με μία βασική κλίμακα και ακόμα δύο που προσαύξαν τον φόρο, για 8 στους 10 ιδιοκτήτες ο ΕΝΦΙΑ θα είναι μειωμένος σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος έως και 40%.

Τι αλλάζει

1. Νέα κλίμακα βασικού φόρου: Από τη νέα κλίμακα προκύπτει ότι ο φόρος

ανά τετραγωνικό είναι μειωμένος για όλα τα ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης έως και 4.000 ευρώ το μέτρο. Ο φόρος αυξάνεται μόνο για τις περιοχές με τιμή ζώνης από 4.500 ευρώ και πάνω. Ειδικότερα, από 4.500 έως 5.000 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο ο νέος φόρος διαμορφώνεται σε 13,40 ευρώ ανά τετραγωνικό μέτρο έναντι 11,3 ευρώ έως τώρα. Για τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ το τετραγωνικό και άνω διαμορφώνεται σε 16,20 ευρώ έναντι 13 ευρώ έως τώρα.

2. Νέοι εκπτώτικοι συντελεστές: Οι εκπτώτικοι συντελεστές εφαρμόζονται ανάλογα με το ύψος της περιουσίας, ενώ καταργούνται για τις πολύ μεγάλες περιουσίες.

Ειδικότερα:

- Για αξία ακίνητης περιουσίας έως και 100.000 ευρώ (αντί για 60.000 ευρώ που ίσχυε έως σήμερα) προβλέπεται έκπτωση 30%.
- Για αξία ακίνητης περιουσίας έως

και 150.000 ευρώ προβλέπεται έκπτωση 25%, αντί για 20% που ίσχυε έως σήμερα.

- Για αξία ακίνητης περιουσίας έως 250.000 ευρώ προβλέπεται έκπτωση 20%.
- Για αξία ακίνητης περιουσίας έως 300.000 ευρώ η έκπτωση διαμορφώνεται σε 15%.
- Για αξία ακίνητης περιουσίας έως και 400.000 ευρώ προβλέπεται έκπτωση 10%.

3. Πρόσθετος φόρος: Για όσα ακίνητα έχουν αξία άνω των 400.000 ευρώ επιβάλλεται ένας νέος φόρος ανά ακίνητο, που υπολογίζεται με συντελεστή από 0,2% έως και 1%.

Η κλίμακα για τον υπολογισμό του φόρου διαμορφώνεται ως ακολούθως:

- 400.000,01 - 500.000 φόρος 0,20%.
- 500.000,01 - 600.000 φόρος 0,30%.
- 600.000,01 - 700.000 φόρος 0,40%.
- 700.000,01 - 800.000 φόρος 0,50%.
- 800.000,01 - 900.000 φόρος 0,60%.
- 900.000,01 - 1.000.000 φόρος 0,70%.
- 1.000.000,01 - 2.000.000 φόρος 0,90%.

- Πάνω από 2.000.000 φόρος 1%.

4. Προσαύξηση φόρου: Για περιουσίες αξίας άνω των 500.000 ευρώ ο συνολικός φόρος προσαυξάνεται έως και 20% ανάλογα με το ύψος της περιουσίας. Η προσαύξηση θα υπολογίζεται με τους ακόλουθους συντελεστές:

- α) Για αξία ακίνητης περιουσίας έως και 650.000 ευρώ, κατά 5%.
- β) Για αξία ακίνητης περιουσίας έως και 800.000 ευρώ, κατά 10%.
- γ) Για αξία ακίνητης περιουσίας έως και 1.000.000 ευρώ, κατά 15%.
- δ) Για αξία ακίνητης περιουσίας από 1.000.000 ευρώ και άνω, κατά 20%.

5. Συντελεστές οικοπέδου: Μειώνονται έως και 80% οι συντελεστές του βασικού φόρου οικοπέδων. Για παράδειγμα, για αξία οικοπέδου από 75 έως 100 ευρώ/τ.μ. ο συντελεστής πέφτει σε 0,0375 ευρώ αντί για 0,1850 ευρώ, ενώ για αξία οικοπέδου πάνω από 5.000 ευρώ/τ.μ. ο νέος συντελεστής προσεγγίζεται σε 9,250 από 11,250 ευρώ/τ.μ.

34.373 νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν τον Μάρτιο

Καταλύματα, εστίαση και εκπαίδευση ώθησαν την αγορά εργασίας κατά τον Μάρτιο, με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν 34.373 νέες θέσεις εργασίας, όπως αποτυπώθηκε στα στοιχεία του πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη».

Όπως κάθε μήνα που προηγείται αυτού των ημερών του Πάσχα, κατά τον Μάρτιο καταγράφηκε σημαντική αύξηση των προσλήψεων κατά 95.264, καθώς φέτος ανήλθαν σε 199.566 από 104.302 πέρυσι. Αυτές υπερκάλυψαν την αύξηση των απολύσεων κατά 80.052 σε σχέση με τον Μάρτιο του 2021 (165.193 φέτος, αντί για 85.141 πέρυσι). Έτσι, συγκριτικά με τον αντίστοιχο μήνα του 2021, φέτος έχουν δημιουργηθεί 15.212 περισσότερες νέες θέσεις εργασίας.

Η φετινή επίδοση του Μαρτίου είναι η τέταρτη καλύτερη, από το 2001 και μετά, με την τριετία 2017-2019 να είναι η μοναδική περίοδος με καλύτερα αποτελέσματα στις ροές μισθωτών απασχολησών στον ιδιωτικό τομέα. Αλλά και το τρίμηνο Ιανουαρίου - Μαρτίου, όπως φαίνεται από τα επίσημα στοιχεία του συστήματος «Εργάνη», το ισοζύγιο προσλήψεων - απολύσεων ήταν θετικό κατά 23.758 θέσεις, που όμως υπολείπεται κατά 24.974, των 48.732 θέσεων που είχαν δημιουργηθεί το αντίστοιχο περυσινό πρώτο τρίμηνο του έτους.

Συγκριτικά με τον αντίστοιχο μήνα του 2021, φέτος έχουν δημιουργηθεί 15.212 περισσότερες νέες θέσεις εργασίας.

K. TREPPIDES & CO LTD

Του Αλέξη Δαλιτί
Εκτελεστικού Συμβούλου,
Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου
Κ. Treppides & Co Ltd

Κρυπτονόμισμα: Υπηρεσίες κρυπτονομισμάτων στη Κύπρο και οι νομικές απαιτήσεις για τους παρόχους

Κρυπτονομίσματα και κανονισμοί

Διαβάζοντας το δελτίο τύπου του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκδόθηκε στις 9 Μαρτίου 2022 σε σχέση με τα περιοριστικά μέτρα, ως αντίδραση στη στρατιωτική επίθεση της Ρωσίας στην Ουκρανία, ένα σημαντικό στοιχείο που η ΕΕ ένιωσε την ανάγκη να ξεκαθαρίσει είναι ότι τα κρυπτονομίσματα εμπίπτουν στην κατηγορία των «μεταβιβάσιμων κινητών αξιών» και εκ τούτου τα περιοριστικά μέτρα πρέπει να διασφαλίζονται ότι εφαρμόζονται και για οποιοδήποτε συναλλαγές σε κρυπτονομίσματα. Η κίνηση αυτή της ΕΕ, να συμπεριλάβει με ξεχωριστή αναφορά τα κρυπτονομίσματα στον κατάλογο των κυρώσεων, φανεώνει ξανά τον αυξανόμενο σημαντικό ρόλο που πλέον κατέχουν τα κρυπτονομίσματα στο παγκόσμιο οικονομικό γίγνεσθαι.

Οι ρυθμιστικές αρχές στις περισσότερες χώρες έχουν εντοπίσει και αναγνωρίσει τον σημαντικό ρόλο που κατέχουν τα κρυπτονομίσματα τα τελευταία χρόνια και βλέπουν την τάση αυτή το γεγονός να μεγεθύνεται, δεν είχαν άλλη επιλογή από το να προσαρμοστούν στη νέα τάξη πραγμάτων και να αφιερώσουν πόρους για να μπου οι βάσεις για τη ρύθμιση και έλεγχο της αγοράς αυτής, αφού τα ρίσκα από μια ανεξέλεγκτη αγορά κρυπτονομισμάτων είναι τεράστια και δύναται να προκαλέσουν προβλήματα σχεδόν σε πολλούς τομείς της καθημερινότητας, όπως ο οικονομία, η κοινωνική συνοχή, και η εγκληματικότητα.

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου (η «ΕΚΚ»), αναγνωρίζοντας την ανάγκη για έλεγχο των παρόχων κρυπτονομισμάτων, και ειδικότερα όσο αφορά τη παράμετρο της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, έχει δημοσιοποιήσει το νομικό πλαίσιο συνοδευόμενο από μια επεξηγηματική δήλωση πολιτικής μέσω της οποίας παρέχει οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στην αγορά κρυπτονομισμάτων και ειδικότερα στους παρόχους που θα ήθελαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε πελάτες στην Κύπρο.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, εάν ένας πάροχος κρυπτονομισμάτων επιθυμεί να παρέχει υπηρεσίες σε κατοίκους Κύπρου, θα πρέπει να διασφαλίσει ότι θα συμμορφώνεται πλήρως με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Νόμο για την Παρεμπόδιση και Καταπολέμηση της Νομιμοποίησης Εσόδων από Παράνομες Δραστηριότητες (Νόμος, την Οδηγία της ΕΚΚ για την Εγγραφή Παρόχων Κρυπτονομισμάτων και την Οδηγία της ΕΚΚ για την Πρόληψη και Καταστολή νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (συλλογικά εφεξής οι «Συμμετρικοί Κανόνες») όπως επίσης και να διασφαλίσει ότι εμπίπτει σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες για την παροχή υπηρεσιών σε κατοίκους Κύπρου.

1. Έχει υποβάλει πλήρη αίτηση στην ΕΚΚ και η ΕΚΚ έχει εξετάσει και καταχωρήσει στο μητρώο της τον εν λόγω πάροχο κρυπτονομισμάτων, επιτρέποντας να λειτουργεί από την Κύπρο προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχει υπηρεσίες ή/και να εκτελεί δραστηριότητες σε σχέση με κρυπτονομίσματα σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που αναφέρεθηκε ανωτέρω. Προς αποφυγή αμφιβολιών, όταν ένας πάροχος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ ή σε τρίτη χώρα, αλλά παρέχει υπηρεσίες από την Κύπρο διατηρώντας προσωπικό και γραφεία στη Κύπρο θα υπόκεινται και πάλι στη διαδικασία αδειοδότησης και εγγραφής με την ΕΚΚ και επίβλεψη σύμφωνα με τους Συμμετρικούς Κανόνες.

2. Είναι εγγεγραμμένος ως πάροχος σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ και έχει υποβάλει στην ΕΚΚ έντυπο ειδοποίησης που παρέχει επαρκή στοιχεία σχετικά με την εγγραφή του στο μητρώο της Ρυθμιστικής Αρχής του εν λόγω κράτους μέλους ώστε να εξαιρεθεί από την υποχρέωση πλήρους αξιολόγησης από την ΕΚΚ. Η εν λόγω διαδικασία πρέπει να ακο-

λουθηθεί προτού ο πάροχος ξεκινήσει να παρέχει υπηρεσίες σε πελάτες στην Κύπρο. Η ΕΚΚ θα δημοσιεύει στην ιστοσελίδα της όλους τους παρόχους που δύναται να παρέχουν υπηρεσίες στην Κύπρο μέσω διαδικτύου και είναι εγγεγραμμένοι με άλλη Ευρωπαϊκή Ρυθμιστική Αρχή.

3. Σε αντίθεση με τους εγγεγραμμένους παρόχους στην ΕΕ, οι παρόχοι που είναι εγγεγραμμένοι / αδειοδοτημένοι σε τρίτη χώρα δεν δύναται να εξαιρεθούν όπως εξηγείται στο σημείο 2 παραπάνω. Επομένως, πάροχοι που είναι εγγεγραμμένοι ή αδειοδοτημένοι σε τρίτη χώρα πρέπει να πληρούν τους Συμμετρικούς Κανόνες προκειμένου να εγγραφούν στην ΕΚΚ για να μπορούν να παρέχουν υπηρεσίες στη Κύπρο, σε σχέση με κρυπτονομίσματα. Η ΕΚΚ σημειώνει ότι, παρόλο που θα εξετάζει τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης, η δυνατότητα της να αποτείνει αποτελεσματικά και/ή να επιβάλλει τους Συμμετρικούς Κανόνες σε παρόχους τρίτων χωρών είναι πιο πιθανό να ικανοποιηθεί όταν οι εν λόγω υπηρεσίες πραγματοποιούνται σε περιορισμένη κλίμακα, π.χ. υπηρεσίες που παρέχονται σε θεσμικούς αντισυμβαλλομένους, όπως σε παρόχους με έδρα την Κύπρο, οι οποίοι είναι εγγεγραμμένοι στην ΕΚΚ και υπόκεινται σε εποπτεία, αντί για υπηρεσίες σε σχέση με καταναλωτές. Όπως και στις προηγούμενες δύο κατηγορίες, οι πάροχοι από τρίτες χώρες που είναι θα είναι εγγεγραμμένοι στην ΕΚΚ, θα παρατίθενται στην ιστοσελίδα της ΕΚΚ.

Για τις απαιτήσεις και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για την υποβολή αίτησης και εγγραφής στην ΕΚΚ για οποιαδήποτε από τις παραπάνω κατηγορίες, πρέπει να γίνει ανάλυση ανάλογα με το επιχειρηματικό μοντέλο και τις πραγματικές ξεχωριστές ανάγκες του κάθε ενδιαφερόμενου, ώστε να αναδειχθεί η βέλτιστη λύση για να μπορεί να παρέχει υπηρεσίες από την Κύπρο έχοντας

γραφεία και προσωπικό ή εντός Κύπρου μέσω του διαδικτύου.

Τέλος, είναι πολύ σημαντικό όλοι οι Κύπριοι πολίτες που διαπραγματεύονται ενεργά στην αγορά κρυπτονομισμάτων, να διασφαλίζουν ότι ο πάροχος με τον οποίο συνεργάζονται, εμπίπτει σε μία από τις προαναφερθείσες κατηγορίες προκειμένου να έχουν την υψηλότερη δυνατή προστασία και ποιότητα υπηρεσιών σε αυτή το σχετικά νέα και ευμετάβλητη αγορά.

Η Κ. Treppides & Co Ltd, είναι η μεγαλύτερη ανεξάρτητη συμβουλευτική εταιρεία στην Κύπρο, με εδραιωμένη διεθνή παρουσία και γραφεία στη Μεγάλη Βρετανία και τη Μάλτα. Σήμερα το εργατικό δυναμικό της Κ. Treppides & Co Ltd, ανέρχεται στους 200 επαγγελματίες. Προσφέρει ένα πλήρες φάσμα συμβουλευτικών, φορολογικών, λογιστικών υπηρεσιών σε ομίλους, εταιρείες και επενδυτές που δραστηριοποιούνται σε διεθνή βάση σε διάφορους οικονομικούς και επιχειρηματικούς τομείς. Η Εταιρεία η οποία ξεκίνησε τις εργασίες τις το 1985, διαθέτει 36 χρόνια εμπειρίας και μια επίλεκτα ομάδα έμπειρων στελεχών οι οποίοι μπορούν να καθοδηγήσουν και να βοηθήσουν επενδυτές και επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εδραίωσης και μετέπειτα επενδυτικής δραστηριότητας στην Κύπρο και διεθνώς.

Στοιχεία Επικοινωνίας:
Alexis Dalitis
alexis.d@treppides.com
www.treppides.com

Nicosia: Treppides Tower, Kafkasos 9, Aglantzia, CY 2112, Nicosia, Cyprus
Limassol: Andrea Karioliou 38, Ayios Athanasios, CY 4102, Limassol Cyprus
London: 7 Milner Street, London SW3 2QA
Malta: Level 1, Somnium, Tower Road, Swatar, Birkirkara BKR 4012

Η μάχη κατά του ακριβότερου λογαριασμού

Στο τραπέζι η επιβολή πλαφόν στη κονδρεμπορική αγορά ρεύματος και η συνέχιση των επιδοτήσεων με πολλαπλές παραλλαγές

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ

Σενάρια που κινούνται σε δύο βασικούς άξονες, της επιβολής πλαφόν στη κονδρεμπορική αγορά και της συνέχισης των επιδοτήσεων με πολλαπλές παραλλαγές, εξετάζουν τα συναρμόδια κυβερνητικά επιτελεία για να επαναφέρουν τον λογαριασμό ρεύματος σε ένα βιώσιμο επίπεδο για νοικοκυριά, επιχειρήσεις και την εισημιότητα των εταιρειών στη λιανική αγορά ηλεκτρισμού. Κοινός παρονομαστής όλων των σεναρίων είναι η χρηματοδότηση της εφαρμογής τους, αφού απαιτούνται κεφάλαια τουλάχιστον 3-4 δισ. ευρώ για το υπόλοιπο του έτους, ποσό που μπορεί να αυξηθεί πολύ περισσότερο σε περίπτωση πλήρους διακοπής της τροφοδοσίας της Ευρώπης με ρωσικό φυσικό αέριο, εξέλιξη που δεν μπορεί να αποκλειστεί όσο μαίνεται ο πόλεμος στην Ουκρανία.

Ο άγνωστος «Χ»

Από όλα τα σενάρια αυτή τη στιγμή λείπει ο κοινός άγνωστος «Χ», τα κονδύλια δηλαδή που η κυβέρνηση θα αποφασίσει ότι μπορεί να διαθέσει αξιολογώντας τις δημοσιονομικές επιπτώσεις.

Το τελικό ποσό, σύμφωνα με τα όσα μεταφέρουν στην «Κ» αρμόδια κυβερνητικά στελέχη, θα καθοριστεί και το πόσο πιο κοντά στις τιμές της περιόδου προ κρίσης μπορεί να επανέλθει το κόστος ρεύματος. Μόλις οριστεί ο άγνωστος «Χ», τα αρμόδια επιτελεία θα ολοκληρώσουν τις ασκήσεις που έχουν κάνει ήδη επί χάρτου για να παρουσιάσουν στον πρωθυπουργό τα πλέον αποτελεσματικά μοντέλα ελάφρυνσης των καταναλωτών. Ο πρωθυπουργός θα επιλέξει το καταλληλότερο για να είναι έτοιμο να τεθεί σε εφαρμογή στην περίπτωση που και η Σύνοδος Κορυφής του Μαΐου δεν υιοθετήσει κάποιες από τις προτάσεις για κεντρική παρέμβαση που έχει υποβάλει η ομάδα των χωρών του Νότου, με πρωτοβουλία της Ελλάδας.

Σε εθνικό επίπεδο, η πρώτη παρέμβαση αφορά την επιβολή πλαφόν στη κονδρεμπορική αγορά στη βάση τριών εναλλα-

Στα θετικά του μοντέλου επιβολής πλαφόν είναι και η ουσιαστική και η τυπική κατάργηση της ρήτρας αναπροσαρμογής, κατά της οποίας βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη το τελευταίο διάστημα μια δικαστική εκστρατεία από καταναλωτικές οργανώσεις και δικηγορικούς συλλόγους της χώρας.

κτικών σεναρίων. Είτε επιβολής ανώτατου ορίου τιμής σε κάθε τεχνολογία (φυσικό αέριο, λιγνίτη, ΑΠΕ κ.λπ.), είτε ενιαίου ανώτατου ορίου ή και επιβολή ανώτατης τιμής στο φυσικό αέριο.

Η υπόθεση και στα τρία σενάρια είναι κοινή και βασίζεται στο να μπει ένα όριο εσόδων στις διάφορες μορφές ενέργειας, το οποίο θα διαμορφώνει μεσοσταθμικά μια τιμή χαμηλότερη από την οριακή τιμή συστήματος, και στη βάση αυτής θα αγοράζουν οι προμηθευτές την ενέργεια για τους πελάτες τους. Με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται μια τιμή που δεν θα επηρεάζεται από την υψηλή διακύμανση του φυσικού αερίου, η οποία ορίζει σήμερα

την οριακή τιμή συστήματος. Ετσι δεν θα χρειάζεται στη συνέχεια να έρθει το κράτος και να επιδοτήσει τους καταναλωτές, ενώ παράλληλα τα όποια υπερκέρδη περνούν απευθείας στην καταναλωτή και όχι μέσω ενός χρονοβόρου και μαχητού μηχανισμού φορολόγησης.

Αυτή είναι η μία πλευρά του μέτρου επιβολής πλαφόν με οποιαδήποτε παραλλαγή και αν εφαρμοστεί. Η άλλη, που προβληματίζει την κυβέρνηση και προσπαθεί να τη βάλει στο χαρτί για να την ποσοτικοποιήσει, είναι η επίπτωση που θα έχει στην πλειονότητα των καταναλωτών, αφού το μέτρο θα μειώσει οριζόντια την τιμή για όλους περιορίζοντας τη σημαντική ε-

Κρίσιμος παράγοντας είναι η χρηματοδότηση των νέων μέτρων, αφού απαιτούνται τουλάχιστον 3-4 δισ. για το υπόλοιπο του έτους.

λάφρυνση που έχουν σήμερα όσοι καταναλώνουν έως 300 κιλowattώρας τον μήνα. Μέσω των επιδοτήσεων, σύμφωνα με τον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστα Σκρέκα, 7 στα 10 νοικοκυριά βλέπουν στον λογαριασμό τους μια έκπτωση

της τάξης του 62% και σε έναν μεγάλο αριθμό επιχειρήσεων η επιδότηση καλύπτει το 55%-57% των αυξήσεων. «Θα πρέπει να εξετάσουμε όλες τις παραμέτρους. Να δούμε μήπως τελικά με την επιβολή ανώτατης τιμής καταλήξουμε να αγοράζουμε ακριβότερα το ρεύμα ο πολύς κόσμος», τονίζει στην «Κ» ο υπουργός Κώστας Σκρέκας, επιβεβαιώνοντας τις δυσκολίες της κυβέρνησης να δώσει μονομερώς μια αποτελεσματική λύση στο ζήτημα των τιμών, καθώς η κρίση παρατείνεται και απαιτούνται υπέρρογκα ποσά. «Εξετάζουμε όλα τα σενάρια, θα καταλήξουμε στο πιο αποτελεσματικό. Δεν είναι εύκολη άσκηση», τονίζει ο ίδιος, επισμαίνοντας ότι όσο π-

τιμή του αερίου είναι υψηλά, στη χώρα μας δεν θα δούμε σημαντική αποκλιμάκωση των τιμών ρεύματος, και αυτό γιατί το μείγμα καυσίμου στηρίζεται σε ποσοστό πάνω από 40% στο φυσικό αέριο και 20% στις εισαγωγές. Ο συνδυασμός επιβολής πλαφόν και διατήρησης κάποιας επιδότησης για τους ευάλωτους καταναλωτές είναι επίσης ένα σενάριο που εξετάζεται. Σε οποιαδήποτε μορφή του, το μοντέλο επιβολής πλαφόν προϋποθέτει ένα ταμείο για την κάλυψη της διαφοράς διατιμήσεων σε σχέση με τη διακύμανση της τιμής φυσικού αερίου. Όσο πιο γεμάτο είναι το ταμείο τόσο πιο χαμηλά θα μπει το όριο της διατιμήσεων, και το αντίθετο.

Στα θετικά του μοντέλου επιβολής πλαφόν είναι και η ουσιαστική ή και η τυπική κατάργηση της ρήτρας αναπροσαρμογής, κατά της οποίας βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη το τελευταίο διάστημα μια δικαστική εκστρατεία από καταναλωτικές οργανώσεις και δικηγορικούς συλλόγους της χώρας. Η υπόθεση φαίνεται ότι συνεκτιμάται από τα συναρμόδια επιτελεία, καθώς πιθανή δικαίωση ακόμη και μόνο στο σκέλος της επιβολής της, μέσω της μονομερούς τροποποίησης σταθερών τιμολογίων, θα φέρει τεράστιο πλήθος στις εταιρείες προμηθεύτριας και συνολικότερα στην αγορά ηλεκτρισμού.

Ο δεύτερος άξονας παρεμβάσεων περιλαμβάνει τη συνέχιση των επιδοτήσεων με επέκταση του ορίου καταναλώσεων πέραν των 300 κιλowattώρας τον μήνα, ώστε να καλύπτονται περισσότεροι καταναλωτές. Και σε αυτήν την περίπτωση το όριο επέκτασης θα κριθεί από τα λεφτά που θα δοθούν. Στο τραπέζι φαίνεται να βρίσκεται και σενάριο σύνδεσης της επιδότησης με την πληρωμή του λογαριασμού, σε μια προσπάθεια στήριξης και της εισπραξιμότητας των παρόχων ρεύματος που υποχρεούνται αισθητά τους τελευταίους μήνες. Συγκεκριμένα εξετάζεται η καταβολή της επιδότησης υπό την προϋπόθεση ότι ο καταναλωτής θα έχει προηγουμένως εξοφλήσει το κομμάτι του λογαριασμού που του αναλογεί.

Κερδίζει έδαφος η πρόταση για πλαφόν στην Ε.Ε.

Τον ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΙΟΛΟΓΟΥ

Κερδίζει έδαφος η πρόταση για πλαφόν στην τιμή του φυσικού αερίου, την οποία υποστηρίζουν μεταξύ άλλων η Ελλάδα και η Ιταλία, σύμφωνα με τον Μάριο Ντράγκι. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στην Corriere della Sera –την πρώτη σε εμφάνιση από την ανάλυση της πρωθυπουργίας τον Φεβρουάριο του 2021– ο κ. Ντράγκι ανέφερε επίσης ότι η Ευρώπη μπορεί να ανεξαρτηθεί από τη ρωσική ενέργεια ταχύτερα από ό,τι είχε εκτιμηθεί έως τώρα. «Η Ευρώπη συνεχίζει να χρηματοδοτεί τη Ρωσία αγοράζοντας πετρέλαιο και αέριο, μεταξύ άλλων, σε τιμές που δεν έχουν καμία σχέση με τις ιστορικές

Μ. Ντράγκι: Η Ευρώπη μπορεί να ανεξαρτηθεί από τη ρωσική ενέργεια ταχύτερα από ό,τι είχε εκτιμηθεί.

Η πρόταση για πλαφόν σταδιακά αποσπά τη συνείδηση των υπόλοιπων κρατών-μελών, είναι ο Ιταλός πρωθυπουργός.

αξίες ή με το κόστος παραγωγής», σημείωσε ο Ιταλός πρωθυπουργός, λέγοντας ότι η πρόταση για πλαφόν σταδιακά «αποσπά τη συνείδηση» των υπόλοιπων κρατών-μελών. «Η διαρροή υποστήριξης [των πηγών εφοδιασμού] είναι δυνατή και εφικτή σχετικά γρήγορα, πιο σύντομα από ό,τι φανταζόμασταν μόλις πριν από ένα μήνα», ανέφερε σχετικά με την ανεξαρτησία από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα. «Εκουμε αποθέματα αερίου σε χώρους αποθήκευσης και θα έχουμε νέο αέριο από άλλους προμηθευτές», τόνισε, προσθέτοντας ότι τα μέτρα εξοικονόμησης της καταναλώσεως που θα χρησιμοποιούν θα είναι ήπια: «Μιλάμε για μείωση του θερμοστάτη

κατά 1-2 βαθμούς και αντίστοιχες παρεμβάσεις στα κλιματιστικά».

Η Ιταλία πρόσφατα συμφώνησε με την Αλγερία για αύξηση των εισαγωγών αερίου από τη βορειοαφρικανική χώρα. Μέχρι πρότινος, εισήγαγε το 40% των αναγκών της σε αέριο από τη Ρωσία (το ποσοστό στην Ε.Ε. συνολικά το 2021 ήταν 46%). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα μέσα Μαΐου θα παρουσιάσει τις νέες προτάσεις της για την αναμόρφωση της ευρωπαϊκής αγοράς ηλεκτρισμού και της αγοράς ενέργειας εν γένει (REPowerEU), ενόψει της έκτακτης Συνόδου Κορυφής που θα εστιαστεί στο ζήτημα αυτό στις 30-31 Μαΐου.

Η Κομισιόν έχει θέσει ως στόχο τον μδενισμό των εισαγωγών ρωσικού αερίου έως το 2027 και τη μείωσή του κατά 2/3 (έναντι του περυσινού επιπέδου των 155 δισ. κυβικών μέτρων) ήδη από φέτος. Στο πλαίσιο των προσπαθειών αυτών, ανακοίνωσε στα τέλη Μαρτίου συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες για την αύξηση των εισαγωγών –αμερικανικών και άλλων– υδρογονάνθρακων (LNG) φέτος κατά 15 δισ. κ.μ. (bcm).

Επιπλέον, με σκοπό το εγχείρημα αυτό να μην αποδειχθεί δυσβάσταχτα κοστοβόρο, οι «27» έδωσαν κατά την πρόσφατη Σύνοδο Κορυφής (24-25 Μαρτίου) το πράσινο φως για την κοινή προμήθεια αερίου

σε εθελοντική βάση – πρόταση που είχε κατατεθεί από την Επιτροπή τον περασμένο Δεκέμβριο. Στο μεταξύ, έλαβε χώρα μέσω τηλεδιάσκεψης η πρώτη συνάντηση της νέας πλατφόρμας για την κοινή προμήθεια αερίου, LNG και υδρογόνου. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι από όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε.

Ο κ. Ντράγκι, τέλος, δήλωσε στη συνέντευξη του ότι έχει αρχίσει να συμφωνεί με όσους λένε ότι οι συνομιλίες με τον Βλαντιμίρ Πούτιν είναι «άνευ νοήματος» και «κόσμο χρόνου». Οι σφαγές γυναικών και παιδιών, ανέφερε, «είναι εντελώς ανεξάρτητες από τις λέξεις και τα τηλεφωνήματα που λαμβάνουν χώρα».

Προσφυγή δικηγόρων για ρήτρα αναπροσαρμογής

Σε νομική προσφυγή για τη ρήτρα αναπροσαρμογής στους λογαριασμούς ενέργειας αποφάσισε να προχωρήσει η Συντονιστική Επιτροπή των Δικηγορικών Συλλόγων όλης της χώρας έπειτα από σχετική απόφαση που ελήφθη σε πρόσφατη ολομέλεια της. Όπως αναφέρεται σε ανακοίνωση, «οι τεράστιες αυξήσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας, σε ένα κοινωνικό αγαθό, λόγω της ρήτρας αναπροσαρμογής, αποτελούν το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα, που ταλανίζει το σύνολο των πολιτών και εκτροχιάζει τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς. Το δικηγορικό σώμα δεν μπορεί να μείνει απαθές μπροστά στη νέα αυτή πραγματικότητα. Το οφείλει στην ελληνική κοινωνία και στους συναδέλφους». Πα-

ράλληλα, σε καταθέσεις συλλογικών αγωγών για τη ρήτρα αναπροσαρμογής κινείται και το ΙΝΚΑ (Ινστιτούτο Καταναλωτή), που έχει εκδώσει σχετική ανακοίνωση καλώντας τους πολίτες να προσφύγουν δικαστικά. Η Ολομέλεια των Δικηγορικών Συλλόγων, άλλωστε, ήδη έχει προγραμματίσει ειδική ημερίδα με επιστήμονες νομικούς, που θα μιλήσουν πάνω σε αυτό το θέμα, για αμέσως μετά τις γιορτές του Πάσχα. Πάντως, με τις συλλογικές αγωγές, μόλις κατατεθούν, δεν αποκλείεται η Δικαιοσύνη να αποφασίσει να προχωρήσει σε μια δική (πilotική), που πρόσφατα θεσπίστηκε, προκειμένου αυτό το θέμα να λυθεί μια κι έξω και να ξεκαθαρίσει το τοπίο για όλους.

ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΝΔΡΟΥ

Δημοσιοποίηση εταιρειών που αισχροκερδούν

Κατατέθηκε τελικά η πολυαναμενόμενη τροπολογία του υπουργείου Ανάπτυξης που προβλέπει τη δημοσιοποίηση των επωνυμιών των εταιρειών στις οποίες επιβάλλεται πρόστιμο για αισχροκέρδεια.

Οι επωνυμίες των επιχειρήσεων θα δημοσιοποιούνται σε περίπτωση που τους επιβάλλεται πρόστιμο άνω των 50.000 ευρώ, καθώς και στις περιπτώσεις που επιβάλλεται πρόστιμο για δεύτερη φορά, ανεξαρτήτως ποσού. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι η διάταξη δεν έχει αναδρομική ισχύ, δηλαδή δεν πρόκειται να δημοσιοποιηθούν οι επωνυμίες των εταιρειών στις οποίες έχουν επιβληθεί ήδη

πρόστιμα, μεταξύ αυτών μεγάλες αλυσίδες σουπερ μάρκετ. Η προθεσμία υποβολής και η υποβολή αντιρρήσεων δεν αναστέλλουν την εκτέλεση του μέτρου της δημοσιοποίησης της εμπορικής επωνυμίας της επιχείρησης. Στην ίδια τροπολογία εξάλλου προβλέπεται ότι η διάταξη περί αισχροκέρδειας, για την απαγόρευση της πώλησης πέραν ενός ορίου περιθωρίου κέρδους, θα ισχύει μέχρι τις 30 Ιουνίου 2022. Μένει πάντως να δούμε εάν η τροπολογία θα επιταχυνθεί σε πλειοψηφία καθώς και εάν στην περίπτωση επιβολής πρόστιμου θα υπάρξουν προσφυγές στη Δικαιοσύνη από τις εταιρείες.

Δύσκολη η εξίσωση των νέων μέτρων στήριξης κατά της ακρίβειας

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Δύσκολες αποφάσεις για στήριξη των νοικοκυριών έναντι των ενεργειακών ανατιμήσεων, χωρίς να οδηγηθεί η χώρα σε δημοσιονομική εκτροπή και εκτίναξη του κόστους δανεισμού της, καλείται να πάρει η κυβέρνηση τον Μάιο.

Προτάσεις, όπως η επιβολή πλαφόν στη κονδρεμπορική τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος, κατά το ισπανικό μοντέλο, με κόστος για τον προϋπολογισμό 3-4 δισ. ευρώ, που διατυπώθηκαν τις προηγούμενες μέρες, προκαλούν δέος στο οικονομικό επιτελείο. Κι αυτό γιατί –όπως διαμνύουν τα στελέχη του– μπορεί να απειληθούν οι μεγάλοι στόχοι του: οι αναβαθμίσεις από τους οικους αξιολογώντας το επόμενο διάστημα, η συμ-

φωνία με την Ε.Ε. για ρεαλιστικά πρωτογενή πλεονάσματα το 2023, η έξοδος από την ενισχυμένη εποπτεία και η επιστροφή στην επενδυτική βαθμίδα το 2023. Σε μια τέτοια περίπτωση, το «δώρο» για τα νοικοκυριά, όχι μόνο θα ήταν «άδωρο», αλλά θα πληρωνόταν και ακριβά. Από την άλλη πλευρά, στο οικονομικό επιτελείο αναγγαρίζουν ότι η πίεση που ασκείται στα νοικοκυριά είναι μεγάλη και ότι πρέπει να βρεθεί τρόπος να ανακουφιστούν. Οι προτάσεις που εξετάζονται επικεντρώνονται, σύμφωνα και με την κατεύθυνση που έδωσε ο πρωθυπουργός, στην ελάφρυνση των λογαριασμών του ηλεκτρικού ρεύματος. Ωστόσο, όπως διαμνύουν κυβερνητικές πηγές, συγκεκριμένες αποφάσεις δεν έχουν ακόμη ληφθεί. Οι δύο βασικές εκδοχές

είναι το πλαφόν στην τιμή του ρεύματος και η επιδότηση των λογαριασμών, όπως γίνεται σήμερα, με παραλλαγές στην καθεμία, όσον αφορά το μέγεθος της στόχευσης και της επιδότησης, τον προσωρινό ή μόνιμο χαρακτήρα του μέτρου. Την κυβέρνηση απασχολεί, επίσης, η στήριξη των επιχειρήσεων, έτσι ώστε να μη μεταφέρεται η αύξηση του κόστους στους καταναλωτές. Προς το παρόν, όπως είπε ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, θα συνεχιστεί και τον Μάιο και ίσως διευρυνθεί η επιδότηση της βενζίνης.

Μεγάλη πηγή ανησυχίας για το οικονομικό επιτελείο αποτελεί, σύμφωνα με τα στελέχη του, και το ενεργειακό «διαζύγιο» της Ε.Ε. με τη Ρωσία. Στον βαθμό που αυτό θα αφορά το φυσικό αέριο και θα έχει

μεγάλη διάρκεια έως ότου ολοκληρωθεί η ανεξαρτησία, φοβούνται ότι οι τιμές θα βρισκονται στα ύψη για μεγάλο διάστημα, με σοβαρές επιπτώσεις σε πληθωρισμό, ανάπτυξη και προϋπολογισμό.

Το σπικτικό αδιέξοδο συμπληρώνει η αδράνεια που εμφανίζει αυτή τη στιγμή η Ευρώπη, σε ό,τι αφορά την ανάληψη κοινών πρωτοβουλιών για τη στήριξη των νοικοκυριών από την ενεργειακή ακρίβεια. Στην πραγματικότητα, η Ευρώπη βρίσκεται αυτή τη στιγμή σε άλλο αστερισμό, αυτό των κυρώσεων στη Ρωσία και της ανεξαρτησίας από το ρωσικό πετρέλαιο και φυσικό αέριο. Αυτά είναι τα θέματα που αναμένεται να κυριαρχήσουν στη Σύνοδο Κορυφής του Μαΐου –και ενδεχομένως, αν γίνει, του Απριλίου–, ενώ η Κομισιόν ετοιμάζει τις σε-

τικές προτάσεις της στο πλαίσιο του REpower EU. Προτάσεις για κοινή δράση στήριξης των νοικοκυριών, όπως αυτές που υποστηρίζει η Ελλάδα και άλλες χώρες κυρίως του Νότου, δεν προβλέπεται να υλοποιηθούν με κυβερνητικές πηγές – να έρθουν στο τραπέζι πριν από τον Ιούνιο. Η Ελλάδα έχει ταχθεί υπέρ της κοινής τροφοδοσίας φυσικού αερίου, πλαφόν στην τιμή του και αποσύνδεσης της τιμής του από την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας.

Σε περίπτωση που δεν υπάρξει κοινή ευρωπαϊκή πρωτοβουλία, ο πρωθυπουργός έχει δηλώσει ότι η Ελλάδα θα προχωρήσει σε εθνικές λύσεις. Και αυτή φαίνεται αυτή τη στιγμή ως η πιθανότερη εκδοχή. Ωστόσο, οικονομικοί παράγοντες χτυπούν «καμπανάκι» να γίνουν οι όποιες κινήσεις προσε-

κτικά και να μη σπείσει η Ελλάδα να εφαρμόσει πρώτα τις πλέον γενναϊώδεις λύσεις στήριξης, διακινδυνεύοντας τη δημοσιονομική της ισορροπία. Ήδη, το αναθεωρημένο σενάριο που θα περιληφθεί στο Πρόγραμμα Σταθερότητας προς την Ε.Ε. θα προβλέπει διευρύνση του ελλείμματος φέτος στην περιοχή του 2% του ΑΕΠ, από 1,2% του ΑΕΠ που προβλέπε ο προϋπολογισμός, ενώ το 2023 η χώρα θα κληθεί να επιστρέψει σε πλεονάσματα. Δεν είναι τυχαίο ότι ο επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας, Κλάους Ρέγκλινγκ, δήλωσε προ δεκαήμερου κατά την επίσκεψή του στην Αθήνα, ότι τα βασικά καθήκοντα της χώρας στο μέλλον είναι η συνέχιση των μεταρρυθμίσεων και μια συνετή δημοσιονομική πολιτική.

Ξαναγράφονται οι προϋπολογισμοί στα έργα

Πώς επηρεάζει η εκτόξευση του κόστους των πρώτων υλών και της ενέργειας τις επενδύσεις σε κατασκευές και υποδομές

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ

Η συγκυρία για τους επικεφαλής των επιχειρήσεων και για όσους καλούνται να λάβουν επενδυτικές αποφάσεις ίσως να είναι μία από τις δυσκολότερες των τελευταίων δεκαετιών. Η εκτόξευση του κόστους των πρώτων υλών, της ενέργειας, ο ιστορικά υψηλός πληθωρισμός, τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα και η μεγάλη δυσκολία εύρεσης κατάλληλου προσωπικού απαρτίζουν μια ιδιαίτερα δυσεπίλυτη εξίσωση. Κι ενώ στις κατασκευές και τις υποδομές η λύση εντοπίζεται, έως ένα βαθμό, στην αναθεώρηση των προϋπολογισμών των έργων ή ακόμη και στη βραδύτερη υλοποίησή τους, στην ενέργεια, όπου ο περιορισμός της εισαγόμενης ενέργειας αποτελεί εθνικό στόχο, για τους μεγάλους παίκτες, λόγω και ισχυρότατου ανταγωνισμού, αποτελεί μονόδρομο η ενίσχυση των επενδύσεων.

Παρότι, όμως, η βάση κόστους έχει αλλάξει πλήρως, δεν παρατηρείται, τουλάχιστον για την ώρα ή με μαζικό τρόπο, το φαινόμενο της αναστολής μεγάλων, εν εξελίξει, επεν-

Πολλά ξενοδοχειακά έργα θα καθυστερήσουν να ξεκινήσουν, καθώς εργολάβοι και κατασκευαστικές αδυνατούν να δώσουν προσφορές.

δύσεων ή έργων. Ίσως επειδή, όπως αναφέρει στην «Κ» οικονομικός αναλυτής, παραμένουν λιγότες οι επενδύσεις που είχαν ξεκινήσει να υλοποιούνται προτού οι ανατιμήσεις τεθούν εκτός ελέγχου. Αυτό γίνεται αντιληπτό, όπως διευκρινίζει, εάν ληφθεί υπόψη και το «μπλόκο» μεγάλων σχεδιαζόμενων επενδύσεων από το ΣτΕ, όπως, για παράδειγμα, η επέκταση του λιμανιού του Πειραιά από την COSCO (136 εκατ. ευρώ) ή η κατασκευή του πέντε αστέρων ξενοδοχείου «Project Blue» (60 εκατ. ευρώ) στη Μύκονο.

«Η αναστολή υλοποίησης ενός έργου δεν αποτελεί ενδεδειγμένη λύση. Αφενός η διαχείριση του προσωπικού σε αδράνεια είναι ιδιαίτερα δύσκολη, σε μια συγκυρία κατά την οποία η εύρεση κατάλληλων στελεχών αποτελεί άθλο, και αφετέρου η κίνηση

Στα νέα έργα, οι προϋπολογισμοί αναπροσαρμόζονται με στόχο να συμπεριληφθεί μερικώς η άνοδος των τιμών. Ενίοτε περιορίζεται και το περιθώριο κέρδους για τον ανάδοχο.

αυτή θα έφερνε αντιμέτωπες με προβλήματα βιωσιμότητας ιδίως τις πιο μικρές εταιρείες», αναφέρει στην «Κ» επιχειρηματίας. Ως εκ τούτου, στα εν εξελίξει δημόσια έργα ως ένα πρώτο ανάχωμα στις ανατιμήσεις επιστρατεύεται η αναθεώρηση τιμών. Στα νέα έργα, οι προϋπολογισμοί αναπροσαρμόζονται με στόχο να συμπεριληφθεί μερικώς η άνοδος των τιμών. Ενίοτε περιορίζεται και το περιθώριο κέρδους για τον ανάδοχο. Στην περίπτωση, για παράδειγμα, της πρώτης φάσης των έργων υποδομής στο Ελληνικό, προϋπολογισμού 250 εκατ. ευρώ, που θα ξεκινήσει να υλοποιεί η Αβαξ μετά το Πάσχα, το αυξημένο κόστος έχει προβλεφθεί, όπως ανέφερε στην πρόσφατη τηλεδιάσκεψη αναλυτών ο διευθύνων σύμβουλος της Lamda Development, Οδυσσέας Αθανασίου.

Επίσης, σε έργο που πρόκειται να ξεκινήσει να υλοποιείται με χρονικό ορίζοντα τα τέλη της χρονιάς - αρχές του 2023, αυτή τη στιγμή επιδιώκεται ο επαναπροσδιορισμός του κόστους κατασκευής. Στόχος, όπως αναφέρουν οι πληροφορίες, είναι το κατασκευαστικό αντικείμενο να αποφέρει στον ανάδοχο κέρδος, χωρίς οι αποδόσεις για τον παραχωρησιούχο να συρρικνώνονται δραματικά. Η έναρξη των πρόδρομων-κατασκευαστικών εργασιών θα δώσει τον απαιτούμενο χρόνο ώστε η προμήθεια πρώτων υλών, όπως σίδηρος ή χάλυβας, να γίνει μεταγενέστερα, οπότε ίσως οι τιμές αποκλιμακωθούν. Οσον αφορά τα ιδιωτικά έργα στον τομέα ανάπτυξης ακινήτων, η ζήτηση και η δυνατότητα απορρόφησης του επιπρόσθετου κόστους από τον τελικό χρήστη

καθορίζουν την πορεία συνέχισής τους.

Στην περίπτωση της ανάπτυξης στο Ελληνικό, όπως έχει αναφέρει ο κ. Αθανασίου, το κόστος των 28 πολυτελών βιλών επωμίζονται οι αγοραστές που έχουν αποκτήσει τα οικόπεδα, επί των οποίων αυτές θα κατασκευαστούν. Για τα συγκροτήματα πολυτελών κατοικιών - διαμερισμάτων στο παραλιακό μέτωπο, η εταιρεία έχει προχωρήσει σε αύξηση των ζητούμενων τιμών πώλησης. Και με τα εμπορικά κέντρα, τις οικιστικές αναπτύξεις στην παραλία και τις αθλητικές εγκαταστάσεις να ξεκινούν να υλοποιούνται το 2023, η διοίκηση της Lamda προσβλέπει, έως τότε, σε αποκλιμακωπό κόστους.

Επίσης, στα έργα σε προχωρημένο στάδιο υλοποίησης, η αύξηση του προϋπολο-

γισμού αποτελεί μονόδρομο. Ενδεικτικά, η ανακατασκευή του ξενοδοχείου ON Residence στη λεωφόρο Νίκης στη Θεσσαλονίκη, παρότι το βασικό μέρος των εργασιών υλοποιήθηκε προτού ξεσπάσει ο πόλεμος στην Ουκρανία, κόστισε κατά 20% περισσότερο - συνολικά 20 εκατ. ευρώ. Στο υπό κατασκευή τουριστικό θέρετρο Αστέρια Γλυφάδας, που θα ολοκληρωθεί το 2023, η αύξηση του κόστους ανέρχεται σε 20 εκατ. ευρώ, με τον συνολικό προϋπολογισμό να τοποθετείται στα 145 εκατ. ευρώ. Δεν είναι τυχαίο ότι ο πρόεδρος του ΣΒΤΕ Γιάννης Ρέτσος ανέφερε πρόσφατα ότι πολλά ξενοδοχειακά έργα θα καθυστερήσουν να ξεκινήσουν, καθώς εργολάβοι και κατασκευαστικές αδυνατούν να δώσουν προσφορές.

Συνεχίζουν τις επενδύσεις

Στην ενέργεια, οι μεγάλοι παίκτες συνεχίζουν τις επενδύσεις τους. Η ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή εξακολουθεί να επενδύει στην παραγωγή ενέργειας μέσω ανανεώσιμων πηγών, διατηρώντας αμετάβλητο τον στόχο για 3.000MW εγκατεστημένης ισχύος την επόμενη πενταετία.

Το επενδυτικό της πρόγραμμα συνεχίζει και η Mytilineos, της οποίας η νέα μονάδα φυσικού αερίου ισχύος 826 MW θα τεθεί σε λειτουργία μέχρι τα τέλη του καλοκαιριού. Η Ελλάκτωρ επιδιώκει να θέσει σε λειτουργία επιπλέον έργα δυναμικότητας 730 MW έως το 2025. Η Motor Oil έχει διασφαλίσει εγκεκριμένα πιστωτικά όρια 1,94 δισ. ευρώ και εγκεκριμένα τραπεζικά όρια εγγυητικών επιστολών - ενέγγυων πιστώσεων περίπου 908 εκατ. ευρώ.

Η βιομηχανία αλουμινίου και χαλκού ElvalHalcor, η οποία ανήκει στις εταιρείες που ευνοούνται βραχυπρόθεσμα από τις ανατιμήσεις στις τιμές μετάλλων, προχωρεί απρόσκοπτα την υλοποίηση της νέας επένδυσης 150 εκατ. ευρώ. Η Alumil σημειώνει στην ετήσια οικονομική έκθεσή της για τα αποτελέσματα του 2021 ότι η διατήρηση των τιμών των μετάλλων σε αυξημένα επίπεδα θα επηρεάσει το κεφάλαιο κίνησης, αλλά διαθέτει επαρκείς γραμμές χρηματοδότησης.

30/04/2022, σαβ 20:30
Πάνος Μουζουράκης Live

Χορηγός: Καρηγιά Επικοινωνίας

€ 30 / 25

77 77 77 45
 rialto.com.cy

Πάσχα στο πάρκο
 Δευτέρα & Τρίτη του Πάσχα
25 & 26 Απριλίου
 10:00 - 19:00
ΕΙΣΟΔΟΣ ΔΩΡΕΑΝ
 Δραστηριότητες από €2

Δασικό Πάρκο Λεμεσού
 (δίπλα από Αρχή Αδειών)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Δευτέρα του Πάσχα	Τρίτη του Πάσχα
11:30 Παράσταση παπαγάλων	11:30 Παράσταση παπαγάλων
15:30 Παράσταση παπαγάλων	15:00 Easter Egg Hunt
16:30 Πασχαλινά παιχνίδια	15:30 Πασχαλινά παιχνίδια
17:00 Easter Egg Hunt	16:00 Παράσταση Σχολής Χορού Angelina's
17:30 Πασχαλινά παιχνίδια	17:00 Παράσταση παπαγάλων

ΟΛΟΗΜΕΡΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Βόλτες με άλογα και πόνο Φουσκωτά	Face painting
Πασχαλινές χειροτεχνίες	Τροχός της τύχης
Τοξοβολία	Γιγάντιο Bingo
	Βελάκια σε μπαλόνια

Χορηγός: Επικοινωνίας, Υποστηρικτής: Διαργανωτής

Επικοινωνία: Καρηγιά Επικοινωνίας, Υποστηρικτής: McDonald's, Διαργανωτής: Family Fun, Στήριζουμε: Family Fun

Νέα άνοδος στο Χρηματιστήριο παρά τις διεθνείς πιέσεις

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,81%, φθάνοντας τις 926,41 μονάδες

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Ανοδικά κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών μετά το διάλειμμα των αργιών του Πάσχα των Καθολικών, παρά την αδύναμη εικόνα που κυριάρχησε στις ευρωπαϊκές αγορές, όπου το κλίμα ήταν ιδιαίτερα επιφυλακτικό, με τους επενδυτές να έχουν το βλέμμα στραμμένο στις εξελίξεις γύρω από τον πόλεμο στην Ουκρανία. Ο Γενικός Δείκτης έκανε έτσι άλλη μια φορά τη διαφορά και αυτονομήθηκε, με τον τζίρο να κνείται σε υψηλά επίπεδα, λαμβάνοντας σημαντικές στριζιές από τραπεζικούς τίτλους καθώς και επιλεγμένα blue chips.

Όπως σχολιάζει και ο Ηλίας Ζαχαράκης της Fast Finance, οι ξένες αγορές συνεχίζουν να ταλαιπω-

Ο όγκος συναλλαγών κινήθηκε σε ικανοποιητικά επίπεδα και διαμορφώθηκε στα 102,92 εκατ. ευρώ.

ρούνται, με την Ελλάδα να έχει εντελώς διαφορετική εικόνα. Το φλερτ με την ανοδική γραμμή τάσης και τη ζώνη των 930-940 μονάδων συνεχίζεται, με τις Εθνική, ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ αλλά και τις ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή και Μυτιλήνεο – που καταγράφουν πλέον νέο ιστορικό υψηλό – να έχουν πάρει τη σκυτάλη των αποδόσεων συντηρώντας το ανοδικό μομέντουμ στον Γενικό Δείκτη, σύμφωνα με τον αναλυτή.

Έτσι, στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε άνοδο της τάξης του 0,81% και έκλεισε στις 926,41 μονάδες,

Ο Γενικός Δείκτης έκανε άλλη μια φορά τη διαφορά και αυτονομήθηκε από τις ευρωπαϊκές αγορές, με τον τζίρο να κνείται σε υψηλά επίπεδα, λαμβάνοντας σημαντικές στριζιές από τραπεζικούς τίτλους, καθώς και επιλεγμένα blue chips.

ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 102,92 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,71% στις 2.243,26 μονάδες, ενώ με απώλειες 0,23% έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις 1.549,88 μονάδες.

Από τα μη τραπεζικά blue chips ανοδικά ξεχώρισαν οι Μυτιλήνεο στο +5,90%, ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή στο +5,46% και Jumbo στο +5,23%, ενώ σημαντικά κέρδη άνω του 3% σημείωσε η ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ. Στον αντίποδα, πτώση άνω του 2% σημείωσαν οι ΔΕΗ και

Motor Oil και απώλειες άνω του 1% οι Quest, ΑΔΜΗΕ, Ελλακτώρ, ΟΠΑΠ και ΟΛΠ.

Ο τραπεζικός δείκτης σημείωσε κέρδη 0,75% στις 653 μονάδες, με τη Eurobank και την Εθνική Τράπεζα να σημειώνουν κέρδη 0,05% και 4,17% αντίστοιχα, ενώ με απώλειες 0,60% έκλεισε η Alpha Bank και στο -1,47% η Πειραιώς.

Ο Γενικός Δείκτης θα επεκρίσει να εκμεταλλευτεί το ανοδικό μομέντουμ του Απριλίου, προκειμένου να κλείσει το πτωτικό «κάσμα τιμών» μεταξύ 940 και 949 μονάδων της 24ης Φεβρουαρίου, ημέρας

κατά την οποία ξεκίνησαν οι εχθροπραξίες στην Ουκρανία, εκτιμά ο Πέτρος Στεριώτης, πιστοποιημένος χρηματοοικονομικός αναλυτής. Όπως προσθέτει, οι επόμενες εκδόσεις του ΟΔΔΧΘ θα πρέπει να ανταπεξέλθουν στις απαιτήσεις του διεθνούς ομολογιακού bear market και ενώ η απόδοση του ελληνικού δεκαετούς βρίσκεται στις παρυφές του ψυχολογικά κρίσιμου 3%, με την πιστοληπτική αξιολόγηση της χώρας από τη S&P να αναμένεται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Από την πλευρά της, η Derivis Investment Services αναμένει σχε-

τικά συρρικνωμένη μεταβλητότητα για τον Γενικό Δείκτη, ενώ επισπιμαίνει πως ο εγχώριος τραπεζικός δείκτης διατηρεί τα επίπεδα τιμών, καθώς κυριαρχεί η εκτίμηση ότι η Εθνική Τράπεζα θα εισέλθει αυτή τη φορά στον δείκτη MSCI Standard Greece.

Αλλωστε, αξίζει να σημειώσουμε, η Societé Générale συνεχίζει να εκτιμά πως κατά την αναδιάρθρωση των δεικτών της MSCI στις 12 Μαΐου, υπάρχει το ενδεχόμενο προσηύχης της ΕΤΕ λόγω αύξησης της κεφαλαιοποίησής της, με πιθανές εισορές ύψους 102 εκατ. δολ.

Με απώλειες έκλεισαν οι ευρωπαϊκοί δείκτες

Οι νέες και αποκαρδιωτικές προβλέψεις για την παγκόσμια οικονομία από το ΔΝΤ λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, οι προειδοποιήσεις για ακόμα επιθετικότερη πολιτική από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (fed) και τα ακόμη περισσότερα προβλήματα στο παγκόσμιο σύστημα εφοδιασμού άσκησαν καθοδικές πιέσεις χθες στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, ενώ η διάθεση για ανάληψη ρίσκου μειώθηκε. Χθες, σημειώθηκαν, ήταν και η πρώτη ημέρα συναλλαγών μετά τις διακοπές του Πάσχα των Καθολικών. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση με πτώση της τάξεως του 0,77%. Ωστόσο περιορίστηκε τις απώλειές του, οι οποίες είχαν φθάσει το 1,5% νωρίτερα, ενώ, αντιθέτως, στην απέναντι όχθη του Ατλαντικού οι δείκτες είχαν κέρδη με το επενδυτικό ενδιαφέρον να είναι ζοηρό. Οι Dow Jones και S&P 500 αργά χθες πριν από το κλείσιμο της αγοράς εμφάνιζαν άνοδο της τάξεως του 1,22% και 1,34% αντιστοίχως, διότι οι επενδυτές έλαβαν υπ' όψη τις αντοχές της αμερικανικής οικονομίας έναντι των προοπτικών για δυναμικές παρεμβάσεις της Τράπεζας, ώστε να αναχαιτίσει τον πληθωρισμό.

Στη Γηραιά Ηπειρο τη μεγαλύτερη κάμψη εμφάνισαν οι μετοχές του κλάδου των ακινήτων και των ΜΜΕ, ενώ ευνοημένες αποδείχθηκαν εκείνες των ενεργειακών ομίλων και των αυτοκινητοβιομηχανιών. Στο Λονδίνο ο FTSE 100 έκλεισε με -0,20%, με -0,07% ο DAX στη Φρανκφούρτη, με -0,83% ο CAC 40 στο Παρίσι, με -0,96% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με -0,06% ο IBEX στη Μαδρίτη. Από πλευράς τους οι επενδυτές εξακολουθούν να παρακολουθούν στενά τα σχόλια των αξιωματούχων της Fed. Ειδικότερα, ο πρόεδρος της Fed Σαντ Λούις, Τζέιμς

Υποχώρησε κατά 5,1%, στα 102,70 δολάρια το βαρέλι, η τιμή του αργού Νέας Υόρκης.

Ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 ολοκλήρωσε τη συνεδρίαση με πτώση της τάξεως του 0,77%.

Μπούλαρντ, είπε ότι χρειάζονται γρήγορες αντιδράσεις για να αυξηθούν τα επιτόκια το τρέχον έτος στα επίπεδα του σχεδόν 3,5% με πολλαπλές κινήσεις της τάξεως της μισής ποσοστιαίας μονάδας, ενώ δεν θεωρεί λανθασμένη ακόμα και μία τις τάξεως των 75 μονάδων βάσης.

Το ευρώ ως προς το δολάριο χθες δεν είχε σημαντική μεταβολή και διαμορφώθηκε στο 1,0788 δολάρια. Τέλος, στη διεθνή αγορά εμπορευμάτων η τιμή του αργού Νέας Υόρκης υποχώρησε αρκετά κατά 5,1% στα 102,70 δολάρια το βαρέλι χθες, λόγω ανσυχιών των επενδυτών μήπως οι δυσοιόνες εκτιμήσεις για την παγκόσμια οικονομία επηρεάσουν τη ζήτηση. REUTERS, BLOOMBERG

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				London/Λονδίνο				Zurich/Ζυρίχη				Frankfurt/Φρανκφούρτη				Tokyo/Τόκιο				Paris/Παρίσι				Madrid/Μαδρίτη							
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%	(Σε δολάρια)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε πένηες)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ελβ. Φρ.)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)	Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	(Σε ευρώ)				
3M COMPANY	149,65	2,3738		ALCOA CORP	86,31	-3,5103		ABB LTD N	29,8	1,46		ALB	154,4	3,21		ACSON	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891					
ALCOA CORP	86,31	-3,5103		ALLEGHANY CRP	839,145	-0,0197		ALBERTS	47,02	0,58		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
ALLEGHANY CRP	839,145	-0,0197		ALTRIA GROUP	55,195	1,0897		AEGON	5,24	0,65		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
ALTRIA GROUP	55,195	1,0897		AMAZON COM	3148,63	3,0412		ABN AMRO BANK	11,855	0,42		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
AMAZON COM	3148,63	3,0412		AMER EXPRESS C	186,8	1,2576		AKZO NOBEL	76,8	-0,34		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
AMER EXPRESS C	186,8	1,2576		AMER INTL GROU	63,32	-0,9077		ARCELORMITTAL	30,415	-0,3		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
AMER INTL GROU	63,32	-0,9077		AMGEN	251,45	-0,1905		ASML HOLDING	561,6	0,52		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
AMGEN	251,45	-0,1905		APPLE INC	166,55	0,8966		AT&T	110,73	-1,853		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
APPLE INC	166,55	0,8966		BANK OF AMERIC	39,54	1,7761		AVIVA	436,6	0,345		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
BANK OF AMERIC	39,54	1,7761		BAXTER INTL IN	76,205	1,4072		BAUER	104,78	-0,342		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
BAXTER INTL IN	76,205	1,4072		BOEING CO	186,7838	3,8553		BEIERSDORF	93,36	-1,08		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
BOEING CO	186,7838	3,8553		BRISTOL MYERS	76,22	-0,6906		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
BRISTOL MYERS	76,22	-0,6906		CAMPBELL SOUP	46,285	1,7924		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CAMPBELL SOUP	46,285	1,7924		CATERPILLAR IN	231,54	0,7046		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CATERPILLAR IN	231,54	0,7046		CIGNA CORP	259,84	0,3398		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CIGNA CORP	259,84	0,3398		CHEVRON	171,83	-1,1847		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CHEVRON	171,83	-1,1847		CISCO SYSTEMS	51,675	1,1055		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CISCO SYSTEMS	51,675	1,1055		CITICORP	52,78	0,8985		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CITICORP	52,78	0,8985		CERVECIERIAS	14,13	-0,4228		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
CERVECIERIAS	14,13	-0,4228		COCA-COLA CO	64,875	0,675		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
COCA-COLA CO	64,875	0,675		COLGATE PALMOL	80,475	0,5812		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
COLGATE PALMOL	80,475	0,5812		DANAOS CORP	92,955	0,8845		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
DANAOS CORP	92,955	0,8845		DIANA SHIPPING	5,2956	-0,083		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
DIANA SHIPPING	5,2956	-0,083		DOW INC	67,07	1,8063		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
DOW INC	67,07	1,8063		DUPONT DE NMOU	69,6	1,4577		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
DUPONT DE NMOU	69,6	1,4577		ENTERGY CP	123,695	-0,5987		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891	
ENTERGY CP	123,695	-0,5987		EXXON MOBIL	87,991	-0,6333		BENTLEY	126,17	1,825		ALFA ROMEO	150,15	-0,9891		ALFA ROMEO	150,15</														

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά	Μετ.
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	926,41	918,96	7,45	0,81%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.243,26	2.227,50	15,76	0,71%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΔΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	6.316,62	6.245,76	70,86	1,13%
FTSE/Χ.Α.Υ.Υ.Υ.Υ.Υ. ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.054,20	3.056,50	-2,30	-0,08%
ΑΤΗΧ SELECT PLUS	3.354,55	3.357,82	-3,27	-0,10%
ΑΤΗΧ SELECT	4.700,50	4.691,34	9,16	0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.055,54	1.048,68	6,86	0,65%
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	488,81	485,16	3,65	0,75%
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	5.075,83	4.992,00	83,83	1,68%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.549,88	1.553,46	-3,58	-0,23%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.553,19	2.493,88	59,31	2,38%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	536,55	533,86	2,69	0,50%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.593,78	1.580,96	12,82	0,81%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	645,83	641,01	4,82	0,75%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.513,05	4.555,61	-42,56	-0,93%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	748,65	753,40	-4,75	-0,63%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	3.004,21	3.004,21	0,00	0,00%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.198,28	4.020,06	178,22	4,43%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	50,64	49,12	1,52	3,09%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	8.848,78	8.462,45	386,33	4,57%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	7.138,71	7.202,08	-63,37	-0,88%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.153,64	7.152,61	1,03	0,01%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΥΛΙΚΑ	3.158,52	3.111,12	47,40	1,52%
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	3.823,09	3.877,49	-54,40	-1,40%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	2.222,17	2.256,48	-34,31	-1,52%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.315,99	2.333,24	-17,25	-0,74%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.027,53	5.041,06	-13,53	-0,27%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.021,93	5.015,25	6,68	0,13%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	28.689.413,53
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	27.473.371,04
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	9.208.314,71
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΝΩΔΙΑ	7.511.976,79
ΕΝΔΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	5.243.325,58
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.563.065,26
ΠΑΚΗΝΩΔΙΑ	4.433.260,70
ΔΥΝΑΤΗΡΙΑ	2.198.159,61
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	2.165.190,50
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	1.316.657,63
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	1.089.585,48
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.062.726,72
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	989.755,99
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	978.299,35
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	940.075,86
ΔΥΝΑΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	744.662,56
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	707.523,09
ΥΔΡΕΥΣΗ	243.879,86
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	227.579,56
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	178.226,17
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	174.254,15
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	171.995,57
ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	154.819,01
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	131.626,02
ΤΡΟΦΙΜΑ	131.437,68
ΥΛΙΚΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	125.443,91
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	124.720,14

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	18,000	9,76%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΣΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	0,233	-6,80%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	17,600	5,90%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	5,190	-5,64%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	17,950	5,46%	ΣΙΔΑΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,450	-4,30%
JUMBO (ΚΟ)	15,700	5,23%	FLEXORACK (ΚΟ)	5,950	-4,03%
A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,300	5,02%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,333	-3,76%
ΕΛΠΟΝ (ΚΟ)	1,820	4,60%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	1,726	-2,60%
ΠΛΑΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	3,920	4,53%	ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	14,520	-2,55%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3,850	4,17%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,395	-2,45%
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3,870	4,03%	PREMIA PROPERTIES (ΚΟ)	1,415	-2,41%
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	10,120	3,05%	ΕΛΙΝΟΙΑ (ΚΟ)	1,880	-2,34%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,495	0,78
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	14,1	1,29
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	18,94	-0,86
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	17,99	-0,28
ΑΡΑΓ (ΑΕΓΕΑΝ ΑΙΡΛΙΝΕΣ)	5,42	-0,37
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	17,95	5,46
ΑΔΜΗΕ (ΑΔΜΗΕ)	2,295	-1,92
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,25	1,83
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	1,456	-1,62
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	10,12	3,06
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	17,6	5,9
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,495	-0,99
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,696	-0,82
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,075	-0,6
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	15,7	5,23
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	3,85	4,17
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,34	-1,47
ΕΥΡΩΒ (ΕΥΡΩΒΑΝΚ)	1,022	0,05
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,6	0,66
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	5,96	-1,65
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	7,13	0,14
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	14,12	-1,6
ΜΟΗ (ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ)	14,52	-2,55
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	8,12	-2,29
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	17,6	-1,01

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	28.044.351,22
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	15.471.413,00
ΟΤΕ (ΚΟ)	9.208.314,71
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.358.899,36
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	7.174.458,81
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	5.243.325,58
JUMBO (ΚΟ)	4.433.260,70
ΔΕΗ (ΚΟ)	4.014.534,53
ΕΥΡΩΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	2.799.462,35
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	2.198.159,61

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	120	464	3.190
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	0	0	1
FTSE/Χ.Α. Large Cap	120	464	3.189
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.347	20.428	335.141
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	7	25	4.871
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	210	5.367	120.013
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	68	216	2.216
SENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	26	134	10.298
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	24	111	13.234
ΕΥΡΩΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	61	1.700	38.908
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	17	25	385
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	112	275	2.477
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	92	392	6.470
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	1	1	1.191
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	2	8	1.379
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	51	271	6.476
JUMBO (ΚΟ)	108	488	1.022
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	106	297	6.956
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	8	225	30.493
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	25	96	1.729
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	521	2.420	6.518
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	409	5.445	20.078
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	15	40	1.372
ΟΤΕ (ΚΟ)	23	50	954
ΟΛΠ (ΚΟ)	14	25	699
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	54	1.469	28.905
ΔΕΗ (ΚΟ)	151	668	15.736
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	219	604	3.771
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	5	10	859
VIHALCO SA/NV (ΚΑ)	18	66	8.131
Δικαιώματα σε Δείκτες	12	177	499
FTSE/Χ.Α. Large Cap	12	177	499
Δικαιώματα σε Μετοχές	4	35	534
ΑΛΦΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	300
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	91
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	92
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	0
ΔΕΗ (ΚΟ)	4	35	51
Συνολική Δραστηριότητα	2.483	21.104	339.364

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Μ. Τρίτη 19 Απριλίου 2022

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΗ	ΑΝΩΤΑΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7620	0,7820	0,7621	-2,1800	"1,768"	0,7640	0,7800	0,7640	-2,55
ΚΡΗΚ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,9400	0,9700	0,9547	0,0780	"66,385"	0,9620	0,9700	0,9700	2,11
ΔΗΠΕ	Demetra Holdings Plc (EM)	0,3800	0,3800	0,3800	-0,3610	263	0,3800	0,3960	0,3800	-4,04
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0,0890	0,0890	0,0890	-0,0550	940	0,0890	0,0930	0,0890	0,00
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0760	0,0780	0,0771	-0,2660	"30,000"	0,0770	0,0800	0,0760	-5,00
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD						0,0900	0,1020		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,9900	2,0000	1,9991	1,1050	"2,200"	1,9900	2,0000	1,9900	0,00
ΕΝΔΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1,9900	1,9900	1,9900	4,3730	"13,000"	2,0000	2,0400	1,9900	1,53
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0160	0,0160	0,0160	-0,3500	"10,758"	0,0000	0,0180	0,0160	-17,95
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0220		
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0,0425	0,0515		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3600	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0810	0,0900		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,2300		
ΚΕΑΕ	ΚΡΗΤΗ ΧΟΛΔΙΝΓΣ PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0365		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	0,0000	"2,000"	0,0020	0,0035	0,0020	0,00
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0005	0,0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (EM, Σ)"						0,0000	0,0270		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΠΑ	MALLOPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD							0,2180	0,0000	
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)							0,0020	0,0000	
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΩΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ "						1,0300	1,1000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD (ΑΝ)									

Πόσο, αλήθεια, κινδυνεύουμε από την COVID;

Δύσκολοι οι υπολογισμοί, καθώς αγνοούμε μακροπρόθεσμες συνέπειες

Του ΜΠΕΝΤΖΑΜΙΝ ΜΙΟΥΛΕΡ

Πολλά από τα μέτρα κατά της διασποράς της COVID-19 ήρθαν και οι ΗΠΑ προσαπούν να επιστρέψουν στην κανονικότητα. Το βάρος της προστασίας από τον κορωνοϊό, πλέον, επωμίζεται ο πολίτης, ο οποίος οφείλει να αποφασίσει πόσο κινδυνεύει και τι πρέπει να κάνει για να αποτρέψει τη λοίμωξη. Για πολλούς, ο κίνδυνος της COVID-19, κάρη στα εμβόλια και τα αντιικά σκευάσματα μειώθηκε σημαντικά.

Εκατομμύρια, όμως, παραμένουν ιδιαίτερα ευάλωτοι. Τα δύο τρίτα των Α-

Τον Μάρτιο στις ΗΠΑ ήταν η τρίτη συχνότερη αιτία θανάτου μετά τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τον καρκίνο.

μερικανών, και περισσότερο από το 33% των άνω των 65 ετών, δεν έχουν κάνει αναμνηστική εμβολιαστική δόση, ενώ όσοι μένουν μακριά από τα αστικά κέντρα ή είναι φτωχότεροι δεν έχουν άμεση πρόσβαση στα αντιικά χάπια.

Παρότι η COVID-19 δεν είναι η μοναδική απειλή για την υγεία των Αμερικανών, είναι, αναμφίβολα, η σημαντικότερη. Τον Μάρτιο ήταν η τρίτη συχνότερη αιτία θανάτου μετά τα καρδιαγγειακά νοσήματα και τον καρκίνο. Επειτα από δύο χρόνια πανδημίας εξακολουθούμε να αγνοούμε τις μακροπρόθεσμες συνέπειες της λοίμωξης και

η αξιολόγηση του κινδύνου που εγκυμονεί παραμένει, εν πολλοίς, παρακινδυνευμένη. Πάντα ελλοχεύει η «μακρά COVID» αλλά και η μετάδοση του ιού στους πιο ευάλωτους γύρω μας, που μπορεί να έχει καταστροφικές συνέπειες.

Συγκριτική μελέτη

Η επιδημιολόγος δρ Κέτλιν Τζετελίνα δημοσίευσε στο ενημερωτικό δελτίο «Your Local Epidemiologist» μια συγκριτική μελέτη για τους κινδύνους που εγκυμονούν διάφορες δραστηριότητες και η COVID-19. Ένας πλήρως εμβολιασμένος 65χρονος διατρέχει λίγο υψηλότερο κίνδυνο θανάτου από κορωνοϊό συγκριτικά με εκείνον που θα διέτρεχε αν είχε υπηρετήσει το 2011 μία ετήσια στρατιωτική θητεία στο Αφγανιστάν. Για τα παιδιά κάτω των πέντε ετών ο κίνδυνος θανάτου από COVID-19 είναι ανάλογος με αυτόν που διατρέχει μια μητέρα να πεθάνει κατά τον τοκετό στις ΗΠΑ.

Η αναπληρώτρια καθηγήτρια Μαθηματικής Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο της Τζόρτζια Κάμερον Μπίαερλι έχει δημιουργήσει μια μέθοδο αξιολόγησης του κινδύνου της COVID-19 με βάση παράγοντες όπως η ηλικία, ο εμβολιασμός και το ιατρικό ιστορικό.

Όπως έδειξε, ένας 40χρονος που έχει εμβολιαστεί προ εξαμήνου διατρέχει τον ίδιο κίνδυνο να νοσηλευθεί με COVID-19 με κάποιον που σκοτώνεται σε τροχάιο δυστύχημα πραγματοποιώντας 170 οδικά ταξίδια από τη μία άκρη των ΗΠΑ στην άλλη. Για τους ανοσοκατεσταλμένους, οι κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι. Ένας ανεμβολιαστος 61 ετών,

Μελέτη έδειξε ότι ένας εμβολιασμένος 40χρονος διατρέχει τον ίδιο κίνδυνο να νοσηλευθεί με COVID-19 με κάποιον που σκοτώνεται σε τροχάιο πραγματοποιώντας 170 οδικά ταξίδια από τη μία άκρη των ΗΠΑ στην άλλη, ενώ για τα παιδιά κάτω των πέντε ετών, ο κίνδυνος θανάτου είναι ανάλογος με αυτόν που διατρέχει μια μητέρα να πεθάνει κατά τον τοκετό στις ΗΠΑ.

που έχει υποβληθεί σε μεταμόσχευση, έχει τριπλάσιες πιθανότητες θανάτου από COVID-19 συγκριτικά με αυτές που έχει ένας άνθρωπος που διαγιγνώσκεται με καρκίνο του μαστού σταδίου 1 εντός της επόμενης πενταετίας. Διατρέχει, επίσης, διπλάσιες πιθανότητες

θανάτου συγκριτικά με αυτές ενός ορειβάτη στο Εβερεστ. Αυτό σημαίνει ότι δεν πρέπει μονομιάς να αδιαφορήσουμε για όλα τα μέτρα κατά της διασποράς. Μόνο έτσι θα αποτρέψουμε μια νέα καταστροφική κλιμάκωση της πανδημίας.

Μήνυμα προς εξωγήινους

ΞΑΝ ΘΡΑΝΣΙΕΚΟ. Νέο μήνυμα με αποδέκτες εξωγήινους πολιτισμούς εκπόνησε επιστημονική ομάδα της NASA, το οποίο φιλοδοξεί να εκπέμψει στον γαλαξία ελπίζοντας να πραγματοποιήσει την πρώτη επαφή με νοήμονα πλάσματα έξω από τον πλανήτη μας. Το διαγαλαξιακό μήνυμα, γνωστό ως «Φάρος στον Γαλαξία», περιέχει απλές οδηγίες επικοινωνίας, βασικές αρχές μαθηματικών και φυσικής, τη μορφή του ανθρώπινου γονιδιώματος, για να καταλήξει με πληροφορίες για τον άνθρωπο και τη Γη. Το μήνυμα διαθέτει επίσης τη «διεύθυνση» του πλανήτη μας, προσφέροντας οδικό χάρτη στους επόμενους επισκέπτες μας, σύμφωνα με άρθρο της εφημερίδας The Guardian. Η επιστημονική ομάδα, υπό τον δρ Τζόνθαν Ζιανγκ της NASA, υποστηρίζει ότι το μήνυμα σε δυαδική γλώσσα μπορεί να μεταδίδεται στο κέντρο του γαλαξία μας χάρη στο δίκτυο τηλεσκοπίων του προγράμματος SETI στην Καλιφόρνια. Οι επιστήμονες προτείνουν στη μελέτη τους, που δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη σε επιθεώρηση αστροφυσικής, το μήνυμα να σταλεί σε πυκνό δακτύλιο αστέρων κοντά στο κέντρο του γαλαξία μας, περιοχή με σημαντικές πιθανότητες εμφάνισης ζωής σε κατάλληλο πλανήτη.

Το διαγαλαξιακό μήνυμα, γνωστό ως «Φάρος στον Γαλαξία», περιέχει απλές οδηγίες επικοινωνίας, βασικές αρχές μαθηματικών και φυσικής, τη μορφή του ανθρώπινου γονιδιώματος, για να καταλήξει με πληροφορίες για τον άνθρωπο και τη Γη.

Πρώτη φορά το 1974

Εφόσον το πρόγραμμα ευοδωθεί, το μήνυμα της ομάδας του δρ Ζιανγκ δεν θα είναι το πρώτο που θα ταξιδέψει στο Διάστημα για να διαβαστεί από εξωγήινους πολιτισμούς. Το 1974, η ομάδα επιστημόνων του ραδιοτηλεσκοπίου του Αρσέμινο στο Πουέρτο Ρίκο έστειλε ανάλογο μήνυμα προς νέφος αστέρων σε απόσταση 25.000 ετών φωτός από τη Γη. Εκτοτε, σειρά τέτοιων μηνυμάτων εστάλη στο Διάστημα. Ορισμένα, όπως η πινακίδα που μεταφέρει το διαστημόπλοιο Voyager, το πρώτο ανθρώπινο κατασκεύασμα που εξήλθε από τα όρια του πλανήτη μας συστήματος, είναι επιστημονικά ακριβή και ενημερωτικά. Αλλά, όπως η διαφήμιση δημοφιλούς αμερικανικής μάρκας τοπις και το λιμπρέτο ολλανδικής όπερας, γραμμένο στη φανταστική γλώσσα των Κλίνγκον, πρώων της σειράς «Star Trek», που έχουν σταλεί στο Διάστημα, θα προκαλέσουν τη σύγχυση των ενδεχόμενων αποδεκτών τους.

Διίστανται οι απόψεις

Πριν από μία δεκαετία, ο φυσικός Στίβεν Χόκινγκ είχε προειδοποιήσει την αν-

Τη θέση της Γης και οδηγίες μετάβασης στο πλιακό σύστημα στέλλουν επιστήμονες σε πολιτισμούς εκτός του πλανήτη μας.

θρωπότητα να αποφεύγει τέτοιες απόπειρες επικοινωνίας με εξωγήινους πολιτισμούς. «Αν μας επισκεφθούν εξωγήινοι, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι παρόμοιο με την άφιξη του Κολόμβου στην Αμερική, που δεν εξελίχθηκε καλά για τους γηγενείς Αμερικανούς», είχε πει ο Χόκινγκ. Ο δρ Ζιανγκ και οι συνάδελφοί του, όμως, υποστηρίζουν ότι ένας προηγμένος πολιτισμός στην άλλη πλευρά του σύμπαντος θα έχει σίγουρα μάθει την αξία της ειρήνης και της συνεργασίας. «Πιστεύουμε ότι η πρόδοος των επιστημόνων που θα προκύψει από την αποστολή αυτή, εφόσον αποκτήσουμε επικοινωνία με εξωγήινο πολιτισμό, θα υπερτερεί σημαντικά του οποιου κινδύνου», γράφει ο δρ Ζιανγκ στο πόρισμα της μελέτης. Από την πλευρά του, ο καθηγητής της Οξφόρδης Άνερς Σάντμπεργκ εστιάζει ότι ο κίνδυνος, αλλά και τα οφέλη, από το πρόγραμμα θα είναι μικρά. «Ας ελπίσουμε ότι αν και όταν συναντήσουμε γείτονες, θα βρισκόμαστε σε ανάλογο επίπεδο τεχνολογικής ανάπτυξης, καθιστώντας εφικτή την επικοινωνία μεταξύ μας», υπογραμμίζει ο δρ Σάντμπεργκ, επικεφαλής του Ινστιτούτου της Οξφόρδης για το Μέλλον της Ανθρωπότητας.

REUTERS

Ιαματικό ταξίδι στο πολύπαθο ανθρώπινο σώμα

Μικροσκοπικό ρομπότ θα συλλέγει ιστούς και θα χορηγεί φάρμακα

Ένα μικροσκοπικό ρομπότ, σε σχήμα φιδιού, ταξιδεύει στους πνεύμονες και σε άλλα δυσπρόσιτα όργανα του ανθρώπινου σώματος, που δύσκολα προσεγγίζουν οι χειρουργοί, συλλέγοντας δείγματα ιστών ή χορηγώντας φάρμακα. Έτσι συμβάλλει στην έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία των νεοπλασμάτων στους πνεύμονες, αλλά και στη θεραπεία άλλων ασθενειών του αναπνευστικού.

Την κατασκευή και λειτουργία της συσκευής περιγράφουν οι ερευνητές του Πανεπιστημίου του Λιντς στην επιθεώρηση «Soft Robotics».

Όπως αποκαλύπτουν, το μαγνητικό «ρομπότ πλοκάμι» αποτελείται από μαγνητικούς δίσκους. Έχει διάμετρο περίπου 2 χιλιοστών, διπλάσιο από τη μήτη του μολυβίου, και μήκος περίπου 80 χιλιοστών. Στο μέλλον θα χρησιμοποιείται από τους γιατρούς για να εξερευνήσει όχι μόνο τους πνεύμονες αλλά και άλλα όργανα, όπως τα νεφρά, την καρδιά και το πάγκρεας.

Στόχος

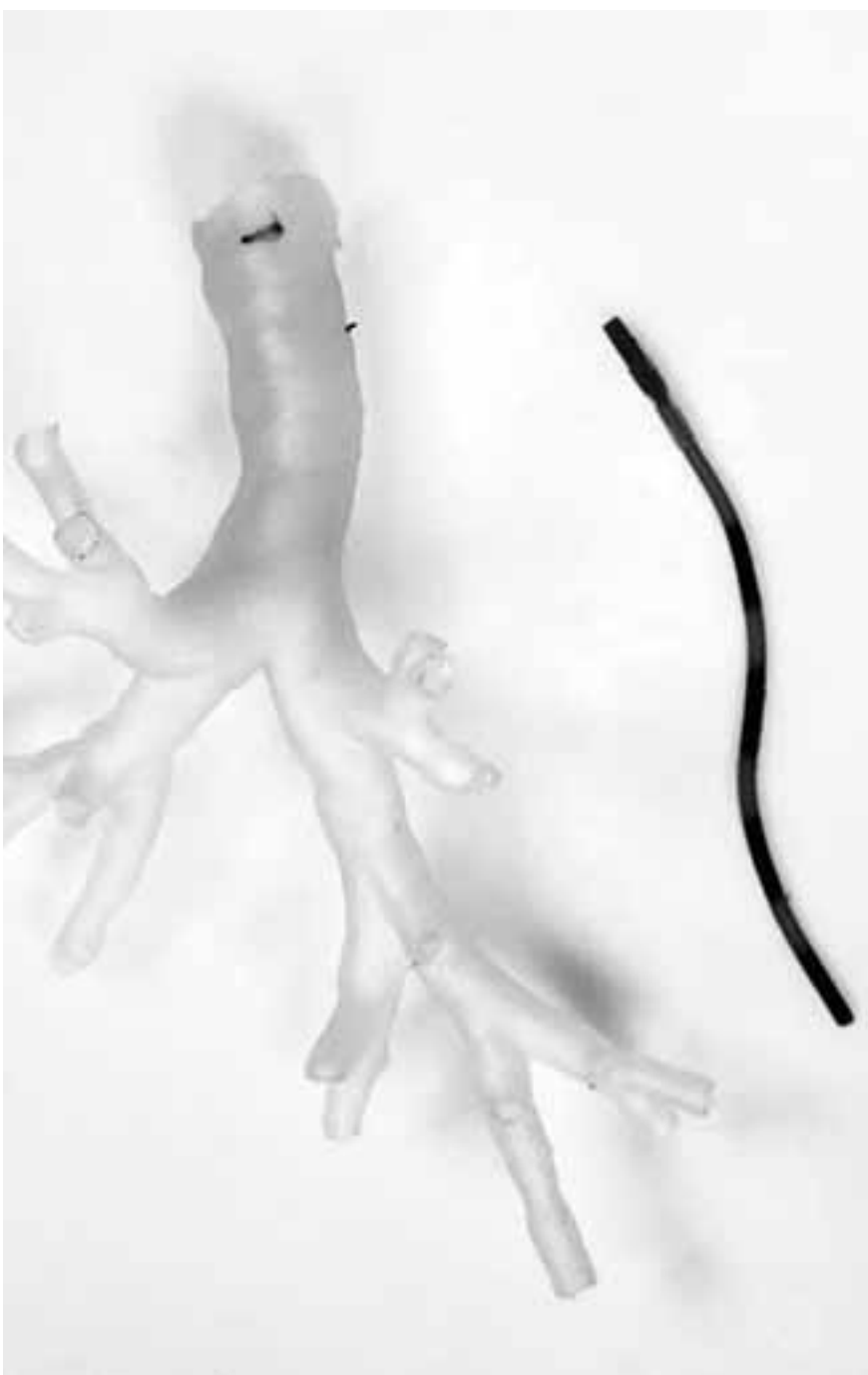
Ο Πιέτρο Βαλντάστρι, συντονιστής της ερευνητικής ομάδας και επικεφαλής του Τμήματος Ρομποτικής και Αυτόνομων Συστημάτων του Πανεπιστημίου του Λιντς, δηλώνει ότι «στόχος της ομάδας ήταν η δημιουργία ενός ρομπότ που θα μπορούσε να φθάσει στα πιο δυ-

Στο μέλλον θα χρησιμοποιείται από τους γιατρούς για την εξερεύνηση των πνευμόνων, των νεφρών, της καρδιάς και του παγκρέατος.

σπρόσιτα σημεία του ανθρώπινου σώματος με τον λιγότερο παρεμβατικό τρόπο».

Η καινοτόμος συσκευή προστίθεται στην πληθώρα εργαλείων που βοηθούν τους ειδικούς στην καλύτερη διερεύνηση των πνευμόνων, προκειμένου να εντοπισθούν καρκινικά κύτταρα και ιστοί, καθώς επιλύουν ένα σημαντικό πρόβλημα: την προσέγγιση των «εσοκών» του ανθρώπινου σώματος για διαγνωστικούς και θεραπευτικούς λόγους, χωρίς πρόκληση βλαβών ή εφαρμογή επεμβατικών μεθόδων. Το ρομπότ των Βρετανών επιστημόνων είναι το πρώτο που θα ταξιδέψει στους ανθρώπινους πνεύμονες, γλιστρώντας στο ανθρώπινο σώμα υπό την καθοδήγηση ενός μαγνήτη, χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση.

Το πολύ μικρό σχήμα του και η μαγνητική του σύνθεση είναι ιδανικά για

Το μαγνητικό «ρομπότ πλοκάμι», σύμφωνα με την επιστημονική επιθεώρηση «Soft Robotics», αποτελείται από μαγνητικούς δίσκους. Έχει διάμετρο περίπου 2 χιλιοστών, διπλάσιο από τη μήτη του μολυβίου, και μήκος περίπου 80 χιλιοστών.

την ενδελεχή εξερεύνηση όχι μόνο του αναπνευστικού αλλά και οποιουδήποτε οργάνου επιλέξουν οι γιατροί.

Οι μαγνήτες που το καθοδηγούν είναι τοποθετημένοι σε ρομποτικούς βραχίονες έξω από το σώμα του αρρώστου. Αυτοί κατευθύνουν τη ρομποτική συσκευή

στους πνεύμονες, σύμφωνα με έναν ειδικό χάρτη τους, ο οποίος έχει δημιουργηθεί για κάθε ασθενή πριν από την έναρξη της ενδοσκοπίου. Όταν φθάσει στην επιθυμητή θέση, το ρομπότ μπορεί να συλλέξει δείγματα ιστού ή και να χορηγήσει κάποιο θεραπευτικό σκεύασμα.

Ραγδαία αύξηση των λοιμώξεων φέρνει η COVID-19

Την επικινδυνότητα της λοίμωξης από κορωνοϊό, ακόμα και αρκετούς μήνες μετά την οξεία φάση της, αναδεικνύει νέα μελέτη που δημοσιεύθηκε στην επιθεώρηση «British Medical Journal». Σουηδοί ερευνητές διαπίστωσαν ότι η COVID-19 προκαλεί πενταπλάσια αύξηση του κινδύνου εν τω βάθει φλεβικής θρόμβωσης και αύξηση κατά 33 φορές του κινδύνου για εκδήλωση πνευμονικής εμβολής. Η αύξηση των ανωτέρω κινδύνων παραμένει ισχυρή επί τουλάχιστον 30 ημέρες μετά την έναρξη της λοίμωξης.

Αυτά τα συμπεράσματα εξηγούν τον διπλάσιασμό της συχνότητας τέτοιων παθήσεων αλλά και των θανάτων από θρόμβωση που καταγράφηκαν στην Αγγλία κατά τη διάρκεια της πανδημίας, συγκριτικά με το 2018 και 2019. Μια άλλη διάσταση του θέματος υποδεικνύει ο δρ Φρέντερικ Χο, υφηγής στο Τμήμα Δημόσιας Υγείας του Πανεπιστημίου της Γλασκώβης, ο οποίος δεν συμμετείχε στην ερευνητική ομάδα. Όπως λέει, «η μελέτη καθιστά σαφές ότι οι επιπλοκές της COVID-19 είναι πολύ βαρύτερες και με μεγαλύτερη διάρκεια από τις παρόμοιες πιθανές παρενέργειες του εμβολιασμού», τονίζοντας ότι «ακόμα και άτομα που εκδήλωσαν ήπια συμπτώματα COVID-19 και δεν χρειάστηκαν νοσηλεία εμφανίζουν αύξηση του κινδύνου θρόμβωσης».

Προηγούμενες μελέτες είχαν δείξει ότι η COVID-19 συνδέεται με αύξηση του κινδύνου δημιουργίας θρόμβων. Ήταν, ωστόσο, άγνωστο το χρονικό διάστημα που παρέμενε αυτή η προδιάθεση, όπως και αν ο κίνδυνος αφορούσε και όσους είχαν ήπια συμπτώματα. Α-

ναζητώντας απαντήσεις, η Αν Μαρί Φορς Κόνελλι του Πανεπιστημίου Όυμφο της Σουηδίας και οι συνεργάτες της υπολόγισαν τον κίνδυνο για εν τω βάθει φλεβική θρόμβωση, πνευμονική εμβολή (όταν ο θρόμβος φτάνει στους πνεύμονες) και άλλες μορφές αιμορραγίας, όπως από ρήξη ανευρύσματος στον εγκέφαλο ή του γαστρεντερικού σε περισσότερο από ένα εκατομμύριο ανθρώπους που είχαν επιβεβαιωμένα προσβληθεί από κορωνοϊό αλλά και σε άλλα τέσσερα εκατομμύρια που δεν είχαν μολυνθεί. Εκείνοι που νόσησαν από COVID-19 διέτρεχαν 33 φορές μεγα-

Προκαλεί φλεβικές θρομβώσεις και αυξάνει κατά 33 φορές τον κίνδυνο για εκδήλωση πνευμονικής εμβολής.

λύτερο κίνδυνο για πνευμονική εμβολή, πενταπλάσιο κίνδυνο εν τω βάθει φλεβικής θρόμβωσης και διπλάσιο κίνδυνο αιμορραγίας, που παρέμενε αμετάβλητος 30 ημέρες από την προσβολή τους από τον ιό. Ο κίνδυνος πνευμονικής εμβολής παραμένει υψηλός για έξι μήνες, αιμορραγίας για δύο μήνες και φλεβικής θρόμβωσης για τρεις μήνες. Μεγαλύτερο κίνδυνο εμφάνισης των επιπλοκών διέτρεχαν όσοι νόσησαν βαριά. Όμως, ακόμα και εκείνοι που είχαν ήπια συμπτώματα διέτρεχαν τριπλάσιο κίνδυνο εν τω βάθει φλεβικής θρόμβωσης και επταπλάσιο πνευμονικής εμβολής.

Μεγαλύτερο κίνδυνο εκδήλωσης ανεπιθύμητων επιπλοκών διέτρεχαν όσοι νόσησαν βαριά. Όμως, ακόμα και εκείνοι που είχαν ήπια συμπτώματα κινδύνους, μεταξύ άλλων, από την εκδήλωση αιμορραγιών και τη ρήξη ανευρύσματος στον εγκέφαλο.

Στα σκαριά αντισυλληπτικό χάπι για άνδρες

Αντισυλληπτικό χάπι για άνδρες παρασκεύασε ομάδα επιστημόνων του Πανεπιστημίου της Μινεσότα. Σύμφωνα με τους ερευνητές, το σκεύασμα είχε αποτελεσματικότητα 99% στα ποντίκια, χωρίς παρενέργειες. Η κλινική δοκιμή σε ανθρώπους ενδέχεται να ξεκινήσει τους επόμενους μήνες. Το επιστημονικό επίτευγμα συνιστά σημαντικό βήμα στην προσπάθεια αναζήτησης εναλλακτικών λύσεων οικογενειακού προγραμματισμού, έτσι ώστε να επωμιστούν την ευθύνη και τα δύο φύλα.

Ο Αμπντουλά αλ Νομάν, μεταπτυχιακός φοιτητής του πανεπιστημίου, ο οποίος παρουσίασε τη μελέτη στο ετήσιο συνέδριο της αμερικανικής Εταιρείας Χημείας, επισήμανε ότι η αναζήτηση ενός ανδρικού αντισυλληπτικού χαπιού άρχισε μετά την έγκριση του γυναικείου τη δεκαετία του 1960, κυρίως επειδή έρευνες υπέδειξαν ότι και οι άνδρες επιθυμούσαν να μοιραστούν τις ευθύνες του οικογενειακού προγραμματισμού

Περιορίζει σημαντικά τον αριθμό των σπερματοζωαρίων, σύμφωνα με πρόσφατες κλινικές μελέτες του Πανεπιστημίου της Μινεσότα.

με τις συντρόφους τους. Για τη δημιουργία του ανδρικού χαπιού οι επιστήμονες της ομάδας της καθηγήτριας Γκούντα Γκεόργκ έβαλαν στο στόχαστρο μία πρωτεΐνη, τον υποδοχέα ρετινοϊκού οξέος (RAR) alpha.

Μέσα στο ανθρώπινο σώμα η βιταμίνη Α μετασχηματίζεται σε διάφορες μορφές, ανάμεσα στις οποίες και το ρετινοϊκό οξύ, που διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην κυτταρική ανάπτυξη, στον σχηματισμό σπερματοζωαρίων και την α-

Η αναζήτηση ενός ανδρικού αντισυλληπτικού χαπιού άρχισε μετά την έγκριση του γυναικείου τη δεκαετία του 1960, κυρίως επειδή έρευνες υπέδειξαν ότι και οι άνδρες επιθυμούσαν να μοιραστούν τις ευθύνες του οικογενειακού προγραμματισμού με τις συντρόφους τους.

νάπτυξη του εμβρύου. Γι' αυτές τις λειτουργίες το ρετινοϊκό οξύ πρέπει να συνδεθεί με τον υποδοχέα (RAR) alpha. Τα πειράματα που έγιναν σε ποντίκια έδειξαν ότι τα πειραματόζωα που δεν διέθισαν τέτοιους υποδοχείς ήταν στείρα. Οι ερευνητές του Πανεπιστημίου της Μινεσότα παρασκεύασαν μία χημική ένωση που αναστέλλει προσωρινά τη λειτουργία του υποδοχέα, την YCT529. Αυτή έχει σχεδιαστεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επενεργεί μόνο στον υποδοχέα (RAR) alpha και όχι σε άλλους παρόμοιους, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι πιθανότητες παρενεργειών.

Όταν χορηγήθηκε YCT529 από το στόμα σε ποντίκι επί τέσσερις εβδομάδες, περιορίσε σημαντικά τον αριθμό των σπερματοζωαρίων τους και ήταν αποτελεσματικό κατά 99% στην αποτροπή εγκυμοσύνης. Οι αρσενικοί μύοι έκαναν να αποκτάσουν ποντίκια περίπου έξι εβδομάδες μετά τη διακοπή χορήγησής του.

Στη Βρετανία, ταξιδιωτικοί οργανισμοί συνεργάζονται με το Netflix για τη δημιουργία απογευματινού τσαγιού με θέμα τη λαίδη Γουίλιαμτσον, της δημοφιλούς σειράς «Bridgerton».

Ταξιδιώτες στον κόσμο της μυθοπλασίας

Της DEBRA KAMIN

Η μικρή οθόνη το 2021 είχε την τιμητική της, καθώς το 70% των Αμερικανών παρακολούθησε περισσότερη τηλεόραση και σειρές σε πλατφόρμες τύπου Netflix, συγκριτικά με την προηγούμενη χρονιά. Τώρα που καταργούνται οι περιορισμοί και ο κόσμος αρχίζει να ταξιδεύει ξανά, οι τουριστικοί πράκτορες κατακλύζονται από ένα αίτημα: να σχεδιάσουν τουριστικές αποδράσεις σε προορισμούς βγαλμένους από τις πιο δημοφιλείς σειρές της μικρής ή της μεγάλης οθόνης. Στη Βρετανία, όπου έχουν αρθεί όλοι οι περιορισμοί, ταξιδιωτικοί οργανισμοί συνεργάζονται με το Netflix για τη δημιουργία απογευματινού τσαγιού με θέμα τη λαίδη Γουίλιαμτσον, της δημοφιλούς σειράς «Bridgerton». Την ίδια στιγμή, στο Εθνικό Πάρκο Γέλοουστοουν συρρέουν επισκέπτες που θέλουν να φερθούν την ενδυμασία του Τζον Ντάτον της σειράς «Yellowstone» για να προσποιηθούν ότι είναι αυτός. Στη Νότια Κορέα, πάλι, όπου οι εμβολιασμένοι ταξιδιώτες δεν χρειάζεται να παραμείνουν σε καραντίνα κατά την είσοδό τους στη χώρα, οι πλανόδιοι πωλητές στη νήσο Τζετζου δεν προφταίνουν να πουλάνε γλυκίσματα νταλγκόνα, που αγαπούν οι πρωταγωνιστές της σειράς «Squid Game».

Η μπλόγκερ Αντονίνα Πατιζ παραδέχεται ότι έχει εθιστεί στη νέα τάση, κυρίως εξαιτίας της σειράς εποχής «Outlander», που παρακολουχούσε στην τηλεόραση και σε ψηφιακή πλατφόρμα, όπου η νοσηλεύτρια Κλερ Μποσάμ επιστρέφει διακόσια χρόνια πίσω στο παρελθόν. Η

Πολλοί τουρίστες θέλουν να αποδράσουν σε προορισμούς βγαλμένους από το σύμπαν της μικρής ή της μεγάλης οθόνης.

Πατιζ και ο σύζυγός της Ουίλιαμ έχουν δρομολογήσει για τον Μάιο ένα ταξίδι στη Σκωτία, εμπνευσμένο από την αγαπημένη τους σειρά. Εκεί θα επισκεφθούν και τον Πύργο Μιντκόιπ, κατοικία ενός άλλου χαρακτήρα της σειράς. Όπως παραδέχεται η μπλόγκερ, η τηλεόραση της άνοιξε την όρεξη για ταξίδια. «Παρακολουθείς τη σειρά και ταυτίζεσαι με τους χαρακτήρες και απλώς θέλεις να μάθεις περισσότερα για αυτό που ζουν», εξηγεί.

Ο «τουρισμός της οθόνης» δεν πε-

ριλαμβάνει μόνο επισκέψεις στις τοποθεσίες των γυρισμάτων και τα στούντιο, αλλά και σε θεματικά πάρκα. Το 2019, μετά την προβολή της «Μελωδίας της ευτυχίας», το Σάλτμποργκ κατακλύστηκε από τουρίστες. Πιο πρόσφατα, η επιτυχία του «Βασιλιά των δακτυλιδιών», η Νέα Ζηλανδία μεταβλήθηκε σε τουριστικό πόλο. Στη Νέα Υόρκη οι τουρίστες επιλέγουν οργανωμένες επισκέψεις στο Μανχάταν στα μέρη όπου γυρίστηκε το «Sex and the City».

Η πανδημία και οι περιορισμοί έβαλαν στον «πάγο» τις ταξιδιωτικές εξορμήσεις. Ο κόσμος αναζήτησε ισορροπία ανάμεσα στην προστασία της υγείας του και τον χαμένο χρόνο. Τώρα, η ταξιδιωτική περιπέτεια ξαναγεννιέται πιο δυναμικά, υπογραμμίζει η Ρέιτσελ Καζέζ, ειδική ψυχικής υγείας στο Σικάγο.

Όπως λέει, πολλοί πελάτες της θέλουν να ταξιδέψουν, παρά το άγχος που ενίοτε προκαλούν τα μεγάλα ταξίδια και ιδιαίτερα οι άγνωστοι τόποι. «Οι περισσότεροι μου λένε: "Ήμουν κλεισμένος επί τώσους μήνες και τώρα θέλω να κάνω τα πάντα. Ας κάνουμε πραγματικότητα όλα αυτά που μέχρι σήμερα ήταν μόνο φαντασία».

Όταν, λοιπόν, έχουν παρακολουθήσει μια τηλεοπτική σειρά, γνωρίζουν τα πάντα γι' αυτήν και θεωρούν ότι μπορούν να επισκεφθούν τους

τόπους που είδαν χωρίς δυσάρεστες εκπλήξεις», εξηγεί. Ετοιμη να εκμεταλλευτεί τη νέα τάση είναι η τουριστική βιομηχανία. Πολλά ξενοδοχεία έχουν δημιουργήσει σουίτες εμπνευσμένες από τις πιο δημοφιλείς σειρές. Το βρετανικό δράμα «Bridgerton», αναμφίβολα, έκλεψε τις καρδιές του κοινού την περασμένη χρονιά. Την επιτυχία του σήμερα εκμεταλλεύονται ξενοδοχεία του Λονδίνου, όπως το Beavenbrook Town House στο Τσέλσι, το οποίο, με την ευκαιρία της έναρξης προβολής του δεύτερου κύκλου της σειράς Τζέμπα, προσφέρει στην πελατεία του μια ολοκληρωμένη εμπειρία «Bridgerton», με μονοήμερη περιήγηση στη βρετανική πρωτεύουσα και ποτό στην ύπαιθρο. Στο γειτονικό ξενοδοχείο Lanesborough οι επισκέπτες μπορούν να απολαύσουν ένα απογευματινό τσάι εμπνευσμένο από τη σειρά, το οποίο μάλιστα η διεύθυνση του ξενοδοχείου χαρακτηρίζει «κοινωνικό γεγονός της χρονιάς».

Ο Άνταμ Αρμστρονγκ, διευθυνών σύμβουλος του τουριστικού πρακτορείου Contiki, επισημαίνει: «Η επιθυμία να δημιουργήσουμε τις δικές μας αναμνήσεις σε τόπους που επισκεφθήκαμε μέσα από την τηλεόραση και τον κινηματογράφο έχει ενδυναμωθεί και εκεί ακριβώς εστιάζουμε το επιχειρηματικό μας ενδιαφέρον».

ΑΝΑΛΥΣΗ
EUROBANK*

Η προοπτική αύξησης επιτοκίων ενισχύει το δολάριο

Ο πληθωρισμός παραμένει σε ανοδική πορεία παγκοσμίως και ενδέχεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα για διάστημα μεγαλύτερο από το αρχικά προβλεπόμενο, με πολλές μεγάλες κεντρικές τράπεζες να επιταχύνουν τον ρυθμό ομαλοποίησης της νομισματικής πολιτικής τους εν μέσω αυξημένων ανησυχιών για δευτερογενείς επιπτώσεις. Οι τιμές ενέργειας καθώς και πολλών γεωργικών προϊόντων και μετάλλων, οι οποίες είχαν ήδη ενισχυθεί μετά το καλοκαίρι του προηγούμενου έτους, αυξήθηκαν ακόμη περισσότερο λόγω έντονων γεωπολιτικών ανησυχιών ύστερα από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Παράλληλα, ο κίνδυνος επιδείνωσης των ήδη έντονων προβλημάτων στην παγκόσμια εφοδιαστική αλυσίδα είναι ιδιαίτερα υψηλός, μια και η Ρωσία και η Ουκρανία συγκαταλέγονται στους μεγαλύτερους παγκοσμίως παραγωγούς και εξαγωγείς ορισμένων εξ αυτών των προϊόντων.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο δείκτης τιμών καταναλωτή σημείωσε περαιτέρω άνοδο τον Μάρτιο σε νέο υψηλό 30 ετών (7,0% ετησίως) ενώ αναμένεται νέα σημαντική αύξηση τον Απρίλιο, αφού θα τεθεί σε εφαρμογή η απόφαση της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής για αύξηση ρεκόρ 54% στους λογαριασμούς ενέργειας, με την αγορά να μην αποκλείει το ενδεχόμενο νέας αύξησης στα επιτόκια της Τράπεζας της Αγγλίας (BoE) στην επόμενη συνεδρίαση τον Μάιο. Αύξηση 50 μ.β. στα επιτόκια τους ανακινώσαν αυτήν την εβδομάδα η κεντρική τράπεζα του Καναδά και η κεντρική τράπεζα της Ν. Ζηλανδίας - η μεγαλύτερη αύξηση και για τις

δύο τράπεζες για περισσότερο από είκοσι χρόνια - ενώ η αγορά θεωρεί σχεδόν σίγουρο το ενδεχόμενο ανάλογης αύξησης από τη Fed στην επόμενη συνεδρίαση (3-4 Μαΐου), προβλέποντας παράλληλα συνολική αύξηση στο fed funds rate μεγαλύτερη από 190 μ.β. μέχρι το τέλος του έτους. Μετά τα πρόσφατα στοιχεία στις ΗΠΑ, που έδειξαν περαιτέρω ενίσχυση του βαθμού στενότητας στην αγορά εργασίας (νέα πτώση στο ποσοστό ανεργίας ακόμη χαμηλότερα από το ποσοστό NAIRU κάτω του οποίου ο πληθωρισμός επιταχύνεται), ο δείκτης τιμών καταναλωτή σημείωσε νέα αύξηση από 7,9% ετησίως τον Φεβρουάριο στο 8,5% τον Μάρτιο - ο υψηλότερος από τις αρχές του 1980. Επωφελούμενο από την προοπτική υψηλότερων επιτοκίων από τη Fed, όπως και τις παρατεταμένες γεωπολιτικές ανησυχίες, το δολάριο διατηρήθηκε σε ανοδική πορεία έναντι των άλλων κύριων νομισμάτων για δεύτερη συνεχόμενη εβδομάδα. Χαρακτηριστικά, η ισοτιμία ευρώ/δολ. υποχώρησε προσωρινά κάτω από την περιοχή του 1,08 για πρώτη φορά τα τελευταία δύο χρόνια, επηρεασμένη επίσης αρνητικά από το αποτέλεσμα της συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής της EKT την Πέμπτη που ενίσχυσε την άποψη ότι η τράπεζα δεν βιάζεται να προχωρήσει σε αύξηση των επιτοκίων αναμένοντας τις ανακοινώσεις οικονομικών στοιχείων προκειμένου να εκτιμήσει τις επιπτώσεις από την κρίση στην Ουκρανία.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Πτωτικά κινήθηκε το Χρηματιστήριο την Τρίτη

Πτωτικά κινήθηκε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό του Δείκτη να κλείνει στις 68,13 μονάδες με απώλειες 0,47%. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 διαμορφώθηκε στις 41,03 μονάδες με ζημιές 0,41%. Η αξία των συναλλαγών ήταν 146.911,14 ευρώ. Όλοι οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες σημείωσαν απώλειες, η Κύρια Αγορά της τάξης του 1,16%, η Εναλλακτική 0,11%, τα Ξενοδοχεία 0,81%, και οι Επενδυτικές 3,76%.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον παρουσίασε η μετοχή της Τράπεζας Κύπρου με όγκο συναλλαγών 63.377,61 ευρώ (τιμή κλεισίματος 0,970, άνοδος 2,11%), ακολουθούμενη από τη μετοχή της ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD με όγκο συναλλαγών 25.870,00 (τιμή κλεισίματος 1,990, άνοδος 1,53%), της ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ με όγκο συναλλαγών 18.058,76 (τιμή κλεισίματος 2,840, άνοδος 0,71%), της THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD με όγκο συναλλαγών 17.347,00 (τιμή κλεισίματος 0,655, άνοδος 0,77%) και της PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD με όγκο συναλλαγών 6.000,05 (τιμή κλεισίματος 1,150, πτώση 0,86%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων 7 κινήθηκαν ανοδικά, 8 καθοδικά και 4 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ήταν 102.

Εξάλλου, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ανακοινώνει την εισαγωγή των Μετοχών της εται-

ρείας Medscope Holdings Plc σύμφωνα με το Άρθρο 58(1) του Νόμου του ΧΑΚ στην Νεοαναπτυσσόμενη Εταιρική Αγορά (N.E.A.) του ΧΑΚ και την ταυτόχρονη εισαγωγή των μετοχών της στο Κεντρικό Αποθετήριο Μητρώο του ΧΑΚ σύμφωνα με τα Άρθρα 10(1) και (3) του περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου (Κεντρικό Αποθετήριο και Κεντρικό Μητρώο Αξιών) Νόμου. Η εισαγωγή γίνεται με τη μέθοδο της ιδιωτικής τοποθέτησης και ο Σύμβουλος Εισαγωγής της εταιρείας, είναι η εταιρεία Ficucitrust Services Ltd.

Ο αριθμός των εισηγμένων Αξιών είναι 47.820.636. Η ονομαστική αξία/τιμή εισαγωγής €1,00/€1,40. Το ISIN Code είναι CY0200041313 και ο Ελληνικός/Αγγλικός Κωδικός Διαπραγμάτευσης είναι MENTZ/MEDSC.

Η Εταιρεία ιδρύθηκε στις 09/6/2009 με σκοπό την κατοχή επενδύσεων. Η εταιρεία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας World Properties S.R.L και συμμετέχει μετοχικά σε αριθμό εταιρειών οι οποίες δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των τομέων παραγωγής κι εμπορίας ενέργειας, ανάπτυξης και διαχείρισης ακινήτων, διανομής τροφίμων, κατοχής επενδύσεων κ.α.

Η διαπραγμάτευση των πιο πάνω αξιών θα ξεκινήσει την Τετάρτη, 20 Απριλίου 2022 και θα πραγματοποιείται σε Ευρώ (€). Το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου θα αναλάβει την τήρηση του μητρώου των πιο πάνω τίτλων, στο Κεντρικό Αποθετήριο/Μητρώο του ΧΑΚ.

Ανάπτυξη 4,5%, πληθωρισμός 7,7% το 2022 στο βασικό σενάριο Moody's

Η ρωσική εισβολή κάνει τις προοπτικές για την τουριστική περίοδο το 2022 λιγότερο ρόδινες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία «κτυπάει» τον ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στον πληθωρισμό της Ελλάδας, θα συντρίψει το διαθέσιμο εισόδημα, ενώ κάνει τις προοπτικές για την τουριστική περίοδο το 2022 λιγότερο ρόδινες, όπως επισφαιρίζει σε ανάλυσή της η Moody's Analytics.

«Αυτή η στρατιωτική σύγκρουση οδηγεί σε μείωση της πρόβλεψής μας για την ανάπτυξη του ελληνικού ΑΕΠ για το 2022 κατά 0,8% και στο 4,5%, στο βασικό μας σενάριο», σημειώνει ο οικονομολόγος και υποδιευθυντής του οίκου, Μάικλ Γραμματικόπουλος, και προβλέπει ότι ο πληθωρισμός στην Ελλάδα θα κλείσει στο (σχεδόν) ρεκόρ του 7,7% το 2022 πριν ομαλοποιηθεί το 2023 στο 3% και στη συνέχεια συγκλίνει στον στόχο του 2% της ΕΚΤ. Η διάρκεια και το μέγεθος των ενεργειακών σοκ σημαίνουν ισχυρή μετακλίση στις γενικές τιμές στην οικονομία. Σε συνδυασμό με την ανοδική πίεση στις παγκόσμιες τιμές των τροφίμων, ο ετήσιος πληθωρισμός θα ξεπεράσει το 8% το δεύτερο και τρίτο τρίμηνο, όπως εξηγεί.

Σε ό,τι αφορά τον τουρισμό, παρόλο που ο κλάδος ξεπέρασε τις προσδοκίες το 2021, κλ βρεθεί αντιμέτωπος με προκλήσεις λόγω των διεθνών πληθωριστικών πιέσεων και

Οι προβλέψεις του διεθνούς οίκου για τον αντίκτυπο του πολέμου στην Ουκρανία στην ελληνική οικονομία.

της ουκρανικής κρίσης, επισφαιρίζει η Moody's Analytics. Σχεδόν το ένα τρίτο της μείωσης της αύξησης του ΑΕΠ σε σύγκριση με την προηγούμενη πρόβλεψη του οίκου προέρχεται από την εκτίμηση για μηδενικές αφίξεις τουριστών από τη Ρωσία, που μεταφράζεται σε περίπου 400 εκατ. ευρώ λιγότερα έσοδα το 2022, εξηγεί ο οικονομολόγος και παρουσιάζει τα τρία σενάρια του οίκου για την ελληνική οικονομία από τον πόλεμο στην Ουκρανία.

Σύμφωνα με το βασικό σενάριο, η αύξηση του ελληνικού ΑΕΠ θα παραμείνει πάνω από τη δυναμική του μέχρι το 2024. Επειτα από υπερθέρμανση πέντε ετών, η ελληνική οι-

Αυτή η στρατιωτική σύγκρουση οδηγεί σε μείωση της πρόβλεψής μας για την ανάπτυξη του ελληνικού ΑΕΠ για το 2022 κατά 0,8% και στο 4,5%, στο βασικό μας σενάριο», σημειώνει ο οικονομολόγος και υποδιευθυντής του οίκου, Μάικλ Γραμματικόπουλος.

νομία βλέπει τον ετήσιο πληθωρισμό γύρω από τον στόχο της ΕΚΤ έως το 2026, ενώ η ανεργία φτάνει στο «φυσιολογικό» της επίπεδο. Η ισχυρή ανάπτυξη και η εμπιστοσύνη των αγορών αντικατοπτρίζονται στις αποδόσεις των ομολόγων, επιτρέποντας στην κυβέρνηση να δανειζεται με χαμηλό κόστος και να μειώνει το χρέος της. Ετσι, μέχρι το τέλος του 2024 ο δείκτης ελληνικού χρέους προς ΑΕΠ θα υποχωρήσει κάτω από το 170% και το έλλειμμα θα πλισιάσει το μηδέν, ενώ το ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 4,5% το 2022 και κατά 2,8% το 2023.

Στο θετικό σενάριο, η στρατιωτική σύγκρουση στην Ουκρανία επιλύεται πολύ πιο

γρήγορα από ό,τι αναμενόταν και έτσι οι γεωπολιτικές εντάσεις μειώνονται νωρίτερα από τις εκτιμήσεις. Η πλήρης εξασθένιση της πανδημίας και των γεωπολιτικών εντάσεων οδηγεί σε ισχυρή ανάκαμψη της ζήτησης, ειδικά στον τομέα των υπηρεσιών, που τροφοδοτείται από τα νοικοκυριά τα οποία ξεδεύουν τις πλεονάζουσες αποταμιεύσεις τους. Σε αυτό το σενάριο, το ελληνικό ΑΕΠ αυξάνεται κατά 5,7% το 2022 και κατά 3,9% το 2023.

Τέλος, κατά το δυσμενές σενάριο της Moody's Analytics, η στρατιωτική σύγκρουση μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας επιδεινώνεται σημαντικά και συνεχίζεται για περισσότερο

από το αναμενόμενο. Η απειλή μιας μεγάλης διακοπής του παγκόσμιου εφοδιασμού εμπορευμάτων διαπρήτει τις τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου σε πολύ υψηλά επίπεδα στην Ευρώπη, εκτοξεύοντας περαιτέρω τον πληθωρισμό. Παράλληλα, μια νέα παραλλαγή της COVID-19 εμφανίζεται τον χειμώνα και οδηγεί σε επιστροφή των μέτρων κοινωνικής αποστασιοποίησης, ενώ η πολιτική αστάθεια προκαλεί πολλαπλούς γύρους εκλογών που πλύνουν την οικονομία το 2023 και αυξάνουν σημαντικά το κόστος του χρέους. Σύμφωνα με αυτό το σενάριο, το ελληνικό ΑΕΠ αυξάνεται μόνο κατά 1,9% το 2022 και συρρικνώνεται 1,5% το 2023.

Στα επίπεδα του 13% η ανεργία το τρίμηνο Δεκεμβρίου - Φεβρουαρίου

Νέα πώση παρουσίασε το ποσοστό ανεργίας στη χώρα, τον Φεβρουάριο, καθώς σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) διαμορφώθηκε στο 12,8% καταγράφοντας μικρή υποχώρηση, σε σύγκριση με το 12,9% του Ιανουαρίου, αλλά σημαντική μείωση συγκριτικά με το 16,1% του Φεβρουαρίου του 2021. Για έναν ακόμη μήνα, η ΕΛΣΤΑΤ επισφαιρίζει ότι και τον φετινό Φεβρουάριο υπήρχαν σε ισχύ ειδικοί κανόνες λειτουργίας στις επιχειρήσεις, από την εφαρμογή των μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας και την αντιμετώπιση της πανδημίας. Επίσης, τον περυσινό Φεβρουάριο, η χώρα βρισκόταν για τον ίδιο λόγο σε σκληρό lockdown. Συνεπώς, τα αποτελέσματα σχετικά με την ανεργία έχουν επηρεαστεί και από αυτούς τους παράγοντες.

Σταθεροποίηση
Τους τελευταίους τρεις μήνες, πάντως, διαπιστώνεται πως το ποσοστό της ανεργίας έχει σταθεροποιηθεί στο 12,8% με 12,9% τον Δεκέμβριο του 2021, 12,9% τον Ιανουάριο και 12,8% τον Φεβρουάριο του 2022). Αναλυτικά, τον φετινό Φεβρουάριο

Όσοι βρίσκονται εκτός εργατικού δυναμικού, δηλαδή δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία ή είναι άνω των 75 ετών, έφτασαν τα 3.120.148 άτομα.

οι άνεργοι ανήλθαν σε 603.025 άτομα, κατά 99.441 λιγότεροι σε σχέση με τον Φεβρουάριο του 2021 (-14,2%) και κατά 7.428 άτομα περισσότεροι από τον αριθμό των ανέργων κατά τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους (+1,2%). Αντιθέτως, οι απασχολούμενοι α-

νήλθαν σε 4.118.939 άτομα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 455.115 άτομα σε σύγκριση με τον Φεβρουάριο του 2021 (+12,4%) και αύξηση κατά 112.391 άτομα, σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2022 (+2,8%). Τέλος, όσοι βρίσκονται εκτός εργατικού

Σε ετήσια βάση τον Φεβρουάριο καταγράφεται σημαντική μείωση στην ανεργία των νέων, στο 32,1% από 40%.

δυναμικού, δηλαδή δεν εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία ή είναι άνω των 75 ετών, έφτασαν τα 3.120.148 άτομα.

Ο αριθμός αυτός είναι μειωμένος κατά 387.995 άτομα (-11,1%), συγκριτικά με τον Φεβρουάριο του 2021 και κατά 122.526 (-3,8%), συγκριτικά με τον Ιανουάριο του 2022.

Το ποσοστό ανεργίας των ανδρών μειώθηκε στο 10,1% από 13,3% ένα χρόνο πριν και παραμένει σταθερά χαμηλότερο από αυτό των γυναικών, που μειώθηκε επίσης, στο 16,1%, έναντι 19,7% τον Φεβρουάριο του 2021.

Μείωση καταγράφει τον Φεβρουάριο του 2022 και το κρίσιμο μέγεθος της ανεργίας των νέων, 15-24 ετών (32,1% φέτος, από 40% τον Φεβρουάριο του 2021).

Deloitte.

Commitment to high performance through good people management

INVESTORS IN PEOPLE®
We invest in people Platinum

Making an impact that matters

